

Masterthesis

rijksuniversiteit
groningen

Hoe jongerenwerk bijdraagt aan criminaliteitspreventie

Een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van jongerenwerkers en straatcoaches van verschillende Groningse wijkteams met multimethodisch handelen en criminaliteitspreventie

November 2023
L. Groeneveld

Informatiepagina

Titel	Hoe jongerenwerk bijdraagt aan criminaliteitspreventie: Een kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van jongerenwerkers en straatcoaches van verschillende Groningse wijkteams met multimethodisch handelen en criminaliteitspreventie How professional youth work contributes to crime prevention: A qualitative study on the experiences of youth workers and street coaches from various district teams in Groningen with the multi-methodical work approach and crime prevention
Student	Lotte Groeneveld
Studentnummer	s4992903
Onderwijsinstelling	Rijksuniversiteit Groningen
Faculteit	Gedrags- en maatschappijwetenschappen
Master	Sociologie, Criminaliteit en veiligheid
Begeleider	dr. M. van Gerner-Haan
Referent	dr. L.D. Keesman
Datum	27 november 2023

Samenvatting

De afgelopen jaren is de druk op de jeugdhulp in Nederland gestegen door de toenemende vraag naar hulp van gezinnen en jongeren. Tegelijkertijd zijn met ingang van de vernieuwde Jeugdwet in 2015 de gemeenten in Nederland verantwoordelijk geworden voor de invulling en de financiering van de jeugdhulp in plaats van de landelijke overheid. Door deze decentralisatie is het beleid van de overheid meer gericht op de preventieve hulpverlening zoals jongerenwerk in de wijkteams. Tot dusver is er onderzoek gedaan naar Nederlands jongerenwerk en de handelingswijze van jongerenwerkers, wat bijdraagt aan de professionalisering van het vakgebied. Zo zijn er in eerder onderzoek vier methoden binnen het jongerenwerk vastgesteld: groepswerk, individuele begeleiding, ambulante jongerenwerk en informatie en advies, die eveneens gecombineerd kunnen worden (Sonneveld et al., 2020). Tegelijkertijd is meer onderzoek naar *wat* in het jongerenwerk werkt voor verschillende subgroepen gewenst (Sonneveld et al., 2021). Het jongerenwerk heeft een signalerende functie en richt zich voornamelijk op kwetsbare jongeren die door de aanwezigheid van risicofactoren minder weerbaar zijn tegen criminaliteit. Voortbordurend op onderzoek van Sonneveld en collega's draagt dit onderzoek bij aan het verder in kaart brengen van de handelingswijze van jongerenwerkers en is eveneens onderzocht hoe multimethodisch handelen in de werkzaamheden volgens hen gekoppeld kan worden aan criminaliteitspreventie. De hoofdvraag luidt: *Hoe passen jongerenwerkers vanuit verschillende Groningse wijkteams multimethodisch handelen toe in hun werkzaamheden en op welke manier draagt multimethodisch handelen volgens hen bij aan criminaliteitspreventie?* Om de hoofdvraag te beantwoorden is er een kwalitatief onderzoek uitgevoerd, waarbij er tien semigestructureerde interviews zijn afgenomen en er één aanvullende focusgroep heeft plaatsgevonden. De participanten bestonden uit jongerenwerkers en straatcoaches uit verschillende Groningse wijkteams van de organisatie WIJ Groningen. De data is geanalyseerd middels een thematische analyse. De bevindingen van deze studie laten zien dat de werkwijze van de jongerenwerkers en straatcoaches uit twee onderdelen bestaat: 1) voorwaarden om te kunnen sturen in het leven van een jongere; en 2) vormen van sturing. De voorwaarden: contact door het begrip van de leefwereld van de jongeren, de opbouw van een vertrouwensrelatie en de samenwerking met partnerorganisaties maken dat er succesvol invulling gegeven kan worden aan de methoden. Daarnaast bleek dat de jongerenwerkers en straatcoaches van WIJ Groningen uit verschillende Groningse stadswijken bekend zijn met multimethodisch handelen. Naast de geïdentificeerde bijdragen van de vier methoden bleken echter ook het risicojongerenoverleg en het straathoekwerk van toegevoegde waarde in de aanpak van jongeren die zich richting de criminaliteit bewegen. Ondanks de verscheidene methoden kent het jongerenwerk een beperkte reikwijdte als het gaat om criminaliteitspreventie. Mochten jongeren echter willen veranderen, staan de jongerenwerkers en straatcoaches voor hen klaar.

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt mijn masterthesis ter afronding van de studie Sociologie, Criminaliteit en Veiligheid aan de Rijksuniversiteit Groningen. Tijdens de masterperiode heb ik mij mogen verdiepen in verschillende beleidsvakken, criminologische theorieën en de bevordering van prosociaal gedrag. Veel van deze opgedane kennis kwam samen in mijn onderzoek naar jongerenwerk in de stadswijken van Groningen. Vanwege een tegenslag in onderzoeksmogelijkheden tijdens de stage, heb ik de focus van het onderzoek aangaande jongerenwerk verlegd naar de ervaringen van jongerenwerkers in plaats van de jongeren zelf. Ondanks deze verandering van perspectief bleef het jongerenwerk een rijk thema waar ik mij graag in wilde verdiepen.

Voor de totstandkoming van deze thesis wil ik allereerst de jongerenwerkers en straatcoaches van WIJ Groningen bedanken voor hun openhartigheid tijdens de gesprekken. Daarnaast wil ik begeleider Marieke Haan bedanken voor de waardevolle feedbackmomenten en haar vertrouwen tijdens de begeleiding van het onderzoek. Ook wil ik referent Laura Keesman bedanken voor haar feedbackpunten en kijk op het thema. Tenslotte wil ik mijn ouders, schoonouders, vriend en vrienden bedanken voor de steun en positieve energie gedurende deze gehele thesisperiode.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Lotte Groeneveld

Groningen, november 2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	1
1.1	Stand van zaken.....	2
1.2	Maatschappelijke relevantie	3
1.3	Sociologische relevantie.....	4
1.4	Wetenschappelijke relevantie.....	4
1.5	Leeswijzer	6
2	Theoretisch kader	7
2.1	Jongerenwerk en sociaal kwetsbare jeugd.....	7
2.2	Multimethodisch handelen en methodische principes.....	8
2.2.1	WIJ Groningen	10
2.3	Criminaliteitspreventie	11
2.3.1	Mogelijke verklaringen overlastgevend en crimineel gedrag.....	11
2.3.2	De rol van het jongerenwerk bij criminaliteitspreventie	14
3	Methode.....	16
3.1	Onderzoeksmethode	16
3.1.1	Participantenselectie	16
3.1.2	Werving participanten	17
3.2	Dataverzameling.....	17
3.2.1	Totstandkoming interviewschema's.....	19
3.3	Analyse.....	21
3.4	Waarborging kwaliteit: trustworthiness	22
3.5	Ethiek.....	23
4	Resultaten	26
4.1	Beschrijving participanten en werkgebied	26
4.1.1	Participanten.....	26
4.1.2	Werkgebieden.....	27
4.2	Voorwaarden voor sturing.....	30
4.2.1	Contact door begrip van leefwereld jongeren.....	30
4.2.2	Opbouwen van een vertrouwensrelatie.....	33
4.2.3	Samenwerkingspartners.....	36
4.3	Vormen van sturing.....	37
4.3.1	Methoden en multimethodisch handelen.....	37
4.3.2	De rol van methoden in criminaliteitspreventie	46

4.3.3	Risicjongerenoverleg.....	48
4.3.4	De rol van het straathoekwerk.....	49
4.3.5	Reikwijdte jongerenwerk.....	50
5	Conclusie en discussie.....	52
5.1	Conclusie.....	52
5.1.1	Bevindingen.....	52
5.2	Discussie.....	57
5.2.1	Limitaties onderzoek.....	57
5.2.2	Reflexieve beoordeling.....	58
5.2.3	Vervolgonderzoek en aanbevelingen.....	59
	Literatuurlijst.....	61
	Bijlagen.....	68
	Bijlage I Brief geïnformeerde toestemming.....	68
	Bijlage II Interviewschema semigestructureerde interview.....	70
	Bijlage III Kaarten methoden.....	73
	Bijlage IV Interviewschema focusgroep.....	74
	Bijlage V Codeboek.....	76

1 Inleiding

De afgelopen jaren is de druk op de jeugdhulp in Nederland gestegen. Zo zijn er steeds meer jongeren en gezinnen met een hulpvraag, bijvoorbeeld op het gebied van opvoeding of mentale gezondheid (NOS, 2023). Door deze grote vraag nemen de wachttijden voor gezinnen toe en wordt de werkdruk voor professionals steeds hoger (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2022). Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (2022) blijkt dat in 2015, 1 op de 10 jongeren onder de 18 jaar jeugdhulp heeft gekregen waar dit naar schatting in 2021 maar liefst 1 op de 7,5 jongeren was. Onder de term jeugdhulp wordt verstaan: 'hulp aan jongeren en ouders bij psychische, psychosociale en/of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders' (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2022). In Nederland worden verschillende soorten jeugdhulp aangeboden zoals ambulante hulpverlening (in de wijk) of hulpverlening met een verblijf (Nederlands Jeugdinstituut, 2019).

De vernieuwde Jeugdwet in 2015 heeft voor grote veranderingen gezorgd binnen het landelijke jeugdbeleid. Zo zijn sinds 1 januari 2015 de gemeenten in Nederland verantwoordelijk geworden voor de invulling en de financiering van de jeugdhulp in plaats van de landelijke overheid (NOS, 2023). Met deze decentralisatie zijn in de vernieuwde Jeugdwet transformatiedoelen geformuleerd, waarbij de focus van het beleid ligt op de bevordering van het preventieve deel van jeugdhulp (Friele et al., 2018). De transformatiedoelen zijn: 1) gebruik maken van de eigen kracht van jongeren, ouders en hun sociale netwerk; 2) voorschrijven van medicijnen verminderen en zorgvraag terugbrengen; 3) eerder jeugdhulp bieden op maat voor kwetsbare jeugd; 4) samenhangende hulp bieden; en 5) meer ruimte voor de professionals en minder regeldruk (Rijksoverheid, z.d.). Zoals eerder beschreven ligt ook de financiering van alle jeugdhulp bij de gemeenten. Het budget voor jeugdhulp wordt vanuit de Rijksoverheid beschikbaar gesteld, maar door de oplopende vraag en de gelijktijdige bezuinigingen op dit budget, wordt het voor de gemeenten steeds lastiger om deze kosten te dekken (NOS, 2023).

Zoals vastgelegd in de Jeugdwet valt jongerenwerk onder het preventieve jeugdbeleid (Nederlands Jeugdinstituut, z.d.). Jongerenwerk is een onderdeel van het sociaal werk, waarbij professionals jongeren ondersteunen in hun persoonlijke ontwikkeling en participatie in de maatschappij, op weg naar volwassenheid (Sonneveld et al., 2021). Jongeren die deelnemen aan het jongerenwerk zijn over het algemeen tussen de 15 en 24 jaar (Metz, 2017). In principe is jongerenwerk vrij toegankelijk, maar het wordt veelal gezien en ingezet als een vorm van preventie voor jongeren die om verscheidene redenen als kwetsbaar worden aangemerkt (Ritchie & Ord, 2017). Kwetsbaarheid kan een gebrek aan sociale steun en een instabiele thuissituatie zijn, wat bij jongeren kan zorgen voor problemen zoals het vertonen van antisociaal gedrag, middelengebruik of schooluitval (Luguetti et al., 2017). Deze omstandigheden maken dat de jongeren vatbaarder zijn voor de criminaliteit dan andere leeftijdsgenoten (Lenkens et al., 2020).

Vaak is jongerenwerk onderdeel van een multidisciplinair wijkteam, waarbij de activiteiten en begeleiding vanuit het jongerenwerk plaatsvinden buiten school- of werktijd in de wijk (Metz, 2017).

Aangezien jongerenwerk een preventieve vorm van jeugdhulp is, zijn jongerenwerkers en jeugdprofessionals aan elkaar verbonden. Jongerenwerk heeft namelijk een signalerende functie als het gaat om risicogedrag en zorgt voor een doorverwijzing naar meer specialistische jeugdhulp indien nodig (Valkestijn et al., 2015). Daarnaast kan het zijn dat jongeren die deelnemen aan het jongerenwerk tegelijkertijd andere jeugdhulp krijgen. Uit onderzoek blijkt dat jongerenwerk de fase waarin een jongere jeugdhulp krijgt kan verkorten (Sonneveld, 2021). Dit komt mede doordat jongerenwerkers de jongeren helpen richting te geven in hun leven en alternatieven aan te bieden, bijvoorbeeld als het gaat om school- of werkmogelijkheden (Sonneveld, 2021). In die zin kan het jongerenwerk als preventief, maar in sommige casussen eveneens als curatief worden gezien.

1.1 Stand van zaken

Momenteel is er veel beweging in het landschap van de jeugdhulpverlening. Doordat het beleid van de overheid meer gericht is op de preventieve hulpverlening krijgt de ambulante hulp, zoals jongerenwerk in de wijkteams, een steeds prominentere rol (Schellingerhout et al., 2020). Onderzoek in Nederland richt zich voornamelijk op jongerenwerk en de professionalisering van het jongerenwerk (Metz, 2017; Sonneveld, 2021; Sonneveld et al., 2020; Sonneveld et al., 2021; Sonneveld et al., 2022). Uit een voorgaande literatuurstudie bleek dat de werkwijze van jongerenwerkers en methodisch handelen vaak onduidelijk blijft (Metz & Sonneveld, 2018). Er is een gebrek aan onderbouwde (wetenschappelijke) kennis in het jongerenwerk, wat professionalisering van het vakgebied in de weg kan staan. Dat jongerenwerkers van meerdere methoden gebruik maken is bekend, maar hoe en op welke manier ze tot een combinatie van methoden komen niet (Metz & Sonneveld, 2018).

Onder methodisch handelen binnen het jongerenwerk wordt verstaan: "op een planmatige en systematische manier werken om beoogde resultaten te realiseren" (Metz & Sonneveld, 2018, p. 3). Het verschil tussen methodisch handelen en multimethodisch handelen is dat jongerenwerkers bij multimethodisch handelen één of meerdere methoden inzetten in hun werkwijze (Sonneveld et al., 2020). De werkwijze wordt gekenmerkt door een open benadering en een vooraf geprogrammeerde aanpak. Daarnaast combineren jongerenwerkers veelal meerdere methodieken, waaraan de methodische uitgangspunten ten grondslag liggen (Metz & Sonneveld, 2018).

Het is van belang onderzoek te doen naar de werkwijze, gezien meer kennis over methodisch werken de kwaliteit van jongerenwerk waarborgt (Metz & Sonneveld, 2018). Eveneens dient er meer onderzoek gedaan te worden naar *wat* in het jongerenwerk werkt voor verschillende subgroepen binnen het jongerenwerk (Sonneveld et al., 2021), zoals de risicogroep die gevoelig is voor criminaliteit. Daarom

staat in dit onderzoek de werkwijze binnen het jongerenwerk centraal, waarbij eveneens onderzocht wordt of het multimethodisch handelen in de werkzaamheden gekoppeld kan worden aan criminaliteitspreventie. Om meer inzicht te krijgen in de ervaringen van jongerenwerkers aangaande multimethodisch handelen en criminaliteitspreventie wordt een kwalitatieve studie uitgevoerd. Hiervoor zullen jongerenwerkers van de organisatie WIJ Groningen vanuit verschillende wijken deelnemen aan semigestructureerde interviews en een focusgroep. Door ervaringen van jongerenwerkers werkzaam in jongerenwerkteams in verschillende wijken te onderzoeken wordt gepoogd de ervaringen met multimethodisch werken in kaart te brengen. De hoofdvraag van het onderzoek is: *Hoe passen jongerenwerkers vanuit verschillende Groningse wijkteams multimethodisch handelen toe in hun werkzaamheden en op welke manier draagt multimethodisch handelen volgens hen bij aan criminaliteitspreventie?*

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden zijn er twee deelvragen opgesteld:

- 1) Hoe wordt multimethodisch handelen bewust dan wel onbewust ervaren door jongerenwerkers uit verschillende wijkteams?
- 2) Op welke manier draagt multimethodisch handelen volgens jongerenwerkers bij aan de criminaliteitspreventie onder jongeren?

1.2 Maatschappelijke relevantie

Het jongerenwerk in Nederland is voor iedere jeugdige toegankelijk. Toch richt het jongerenwerk zich voornamelijk op de doelgroep jongeren in een wijk die als ‘kwetsbaar’ worden gezien. Sociaal kwetsbare jongeren worden in dit onderzoek beschouwd als jongeren die een discrepantie ervaren tussen de voor hen beschikbare hulpbronnen en de kansen in de maatschappij op sociaal, economisch en cultureel gebied (Luguetti et al., 2017). Vaak is er bij kwetsbare jongeren sprake van een negatieve relatie met thuis, school of werk. Een gebrek aan sociale steun en een instabiele omgeving kan bij jongeren zorgen voor problemen zoals het vertonen van antisociaal gedrag, middelengebruik of schooluitval (Luguetti et al., 2017). De sociaalpedagogische visie stelt dat er een mismatch kan ontstaan binnen de pedagogische driehoek; de thuiscultuur, schoolcultuur en straatcultuur (El Hadioui, 2011). Wanneer socialisatie binnen deze domeinen niet met elkaar stroken en de straatcultuur de overhand neemt, kan dit zorgen voor overlastgevend of crimineel gedrag onder jongeren (El Hadioui, 2011). Wanneer deze jongeren niet of onvoldoende geholpen worden, zal dit leiden tot een kloof tussen de jongeren en de maatschappij waar de jongeren ook zelf nadelen van ondervinden.

Vanuit het gedachtegoed van de pedagogische *civil society* zijn niet alleen ouders opvoeders van kinderen, maar ook andere volwassenen en organisaties in de maatschappij (Winter, 2012). Om te voorkomen dat meer jongeren voor het criminele pad kiezen en de woonomgeving voor iedereen prettig

leefbaar en veilig is, worden jongerenwerkers ingezet om de positie van kwetsbare jongeren in de maatschappij te verbeteren. Jongerenwerkers kunnen gezien worden als mede-opvoeders van jongeren die in hun eigen sociale netwerk en omgeving onvoldoende steun ontvangen (Metz & Todorović, 2019). Het is dan ook van belang dat er meer onderzoek gedaan wordt naar jongerenwerk, om een bijdrage te leveren aan de professionalisering van het vakgebied. Op deze manier is het jongerenwerk onderdeel van de pedagogische civil society.

1.3 Sociologische relevantie

Vanuit sociologisch perspectief kan geredeneerd worden dat er sprake is van negatieve sociale cohesie wanneer jongeren in een wijk vormen van delinquent gedrag vertonen. Zo kan antisociaal of zelfs crimineel gedrag zorgen voor overlast in de wijk, en mogelijk de samenleving. Buurtkenmerken en de gemeenschap waarin jongeren opgroeien zijn hierin medebepalend (Antunes & Manasse, 2022). Wanneer sterke sociale cohesie in een omgeving ontbreekt, zoals onderling contact tussen buurtbewoners, is de sociale controle in deze omgeving over het algemeen laag (Steenbeek & Hipp, 2011). Bij gebrek aan sociale controle in een wijk krijgen jongeren sneller de kans om delinquent gedrag te vertonen (Steenbeek & Hipp, 2011). Tevens kan de sociale omgeving en het netwerk waarin de jongeren zich bevinden van invloed zijn op het vertonen van delinquent gedrag. Zo willen jeugdigen via delinquentie bijvoorbeeld bij een bepaalde groep horen of binnen de groep een plek met status bemachtigen (Dijkstra & Veenstra, 2019). Het overlastgevend of delinquent gedrag vindt over het algemeen plaats in groepsverband. De jongeren vormen als het ware een gemeenschap binnen een grotere gemeenschap, waarbij er wel degelijk sprake is van onderlinge samenhang, identificatie met de groep en prosociaal gedrag tussen de leden (De Cremer & Van Vught, 1999). Voor een veilige en leefbare buurt dienen de jongeren zich niet alleen te identificeren met elkaar, maar ook met de buurt en samenleving als geheel.

De bevordering van sociale cohesie in de samenleving en het welzijn van de jongeren zelf kunnen gezien worden als doelen van het jongerenwerk. In deze studie wordt de werkwijze van de jongerenwerkers in verschillende Groningse stadswijken in kaart gebracht, waarbij men via de jongerenwerkers eveneens meer te weten komt over de jongeren die deelnemen aan het jongerenwerk. Om optimale begeleiding te kunnen bieden aan deze jongeren is het van belang dat de werkwijze en aanpak rondom criminaliteitspreventie inzichtelijk wordt. Op deze manier kan er nieuwe kennis worden gedeeld en de aanpak waar nodig worden verbeterd.

1.4 Wetenschappelijke relevantie

Onderzoek naar jongerenwerk en de werkwijze van jongerenwerkers is naast maatschappelijk en sociologisch, ook wetenschappelijk relevant. De afgelopen jaren is onderzoek naar jongerenwerk voornamelijk gericht op de effectiviteit en de toegevoegde waarde van jongerenwerk (Ord et al., 2022).

Ook is uit eerder onderzoek gebleken dat jongerenwerk in Europa qua vorm van elkaar kan verschillen, maar de inspanningen over het algemeen een positieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling van jongeren (Ord et al., 2018). Daarnaast is bekend dat het Europese jongerenwerk zich voornamelijk richt op sociaal kwetsbare jongeren (Sonneveld et al., 2020). Eveneens is er onderzoek gedaan naar de ervaringen en percepties van jongerenwerkers als het gaat om opleiding en ontwikkeling binnen het jongerenwerk (Evans et al., 2009). Er is echter nog weinig internationaal wetenschappelijk onderzoek gedaan naar de werkwijze van jongerenwerkers.

Nationaal gezien is er sprake van toenemende aandacht voor onderzoek naar de werkwijze binnen het jongerenwerk (Metz, 2017; Sonneveld, 2021; Sonneveld et al., 2020; Sonneveld et al., 2021; Sonneveld et al., 2022). Zo is een aantal jaren geleden het multimethodisch handelen binnen het jongerenwerk in Nederlands onderzoek geïntroduceerd (Sonneveld et al., 2020; Sonneveld et al., 2021). Niet eerder in de literatuur is de werkwijze op deze manier benaderd of beschreven. Het onderzoek van Sonneveld en collega's (2021) gaat in op de onderliggende methodische werkwijze, waarbij de doelstelling is te achterhalen hoe jongerenwerkers tot een combinatie van methoden komen. In het onderzoek worden vier methoden binnen het jongerenwerk vastgesteld: 1) groepswerk; 2) individuele begeleiding; 3) ambulante jongerenwerk; en 4) advies en informatie. Deze methoden worden gekoppeld aan methodische principes zoals de *betekenisrelatie* tussen jongere en professional en de *leefwereld* van de jongeren (Sonneveld et al., 2021). In een ander recente studie is er onderzoek gedaan naar de methoden binnen een specifiek deel van jongerenwerk, namelijk het Nederlandse meidenwerk (Boomkens et al., 2021). Hieruit blijkt dat de meeste methodische principes die gekoppeld zijn aan de methoden binnen het jongerenwerk, zoals betekenisvolle relaties en veiligheid, bevorderlijk zijn voor het vormgeven van het eigen leven van de jonge vrouwen (Boomkens et al., 2021).

Kortom, vanuit de literatuur is reeds bekend dat jongerenwerk een positief effect heeft op de ontwikkeling van jongeren. In onderzoek naar de werkwijze en dan met name het methodisch handelen zijn de eerste stappen gezet (Sonneveld et al., 2020; Sonneveld et al., 2021), waaraan dit onderzoek zal bijdragen. Daarnaast dient er meer onderzoek gedaan te worden naar "de mogelijke verschillen in effectiviteit voor verschillende subgroepen die deelnemen aan het jongerenwerk" (Sonneveld et al., 2021, p. 370). Deze studie staat in het teken van de subgroep risicojongeren die gevoelig is voor criminaliteit. Daarbij dient opgemerkt te worden dat deze studie geen effectstudie is, maar verkennend van aard is. Dit onderzoek poogt een bijdrage te leveren aan de bestaande wetenschappelijke kennis door meer inzicht te genereren in de mogelijk werkzame bestanddelen in de werkwijze van jongerenwerkers en de combinatie met criminaliteitspreventie middels een kwalitatieve studie naar jongerenwerkteams in de stadswijken van Groningen. De studie draagt daarmee bij aan kennis over de professionalisering en positionering van het jongerenwerk.

1.5 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de literatuur aangaande sociaal kwetsbare jeugd en het jongerenwerk. Daarnaast komen het multimethodisch handelen in jongerenwerk en criminaliteitspreventie aan de orde. In hoofdstuk 3 komt de methode van het onderzoek aan bod, waarbij de dataverzameling, -analyse, waarborging van de kwaliteit en de ethische kwesties van het onderzoek worden beschreven. Hoofdstuk 4 presenteert per thema de resultaten van deze studie. De thesis eindigt met een conclusie en discussie hoofdstuk. Dit hoofdstuk bevat de beantwoording van de onderzoeksvraag aan de hand van de deelvragen, een terugblik op het onderzoek, aanbevelingen en suggesties voor vervolgonderzoek.

2 Theoretisch kader

In het theoretisch kader wordt allereerst ingegaan op jongerenwerk en sociaal kwetsbare jeugd.

Vervolgens wordt gekeken naar multimethodisch handelen en de methodische principes binnen het jongerenwerk. Aansluitend wordt de opzet van het jongerenwerk binnen WIJ Groningen aangehaald. De sectie wordt afgesloten met mogelijke verklaringen voor crimineel of overlastgevend gedrag onder jongeren en hoe jongerenwerk mogelijk bijdraagt aan criminaliteitspreventie.

2.1 Jongerenwerk en sociaal kwetsbare jeugd

Jongerenwerk is een vakgebied dat valt onder het sociaal werk, waarbij professionals jongeren ondersteunen in persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke participatie (Sonneveld et al., 2021). Om in aanmerking te komen voor jongerenwerk dient de jongere tussen de 10 en 27 jaar te zijn, waarbij de jongeren over het algemeen tussen de 15 en 24 jaar zijn (Metz, 2017). Jongerenwerk kan zowel vrij toegankelijk zijn als een vorm van preventie voor jongeren die als kwetsbaar worden gezien (Ritchie & Ord, 2017). Daarbij kan jongerenwerk op verschillende manieren worden aangeboden zoals in de vorm van individuele begeleiding of groepsactiviteiten (Ritchie & Ord, 2017). Het jongerenwerk vindt plaats buiten school- of werktijd en vaak in de omgeving van de jongeren zelf (De St Croix & Doherty, 2022; Metz, 2017). Daarnaast is bekend dat het jongerenwerk een signalerende functie heeft als het gaat om doorverwijzing naar andere hulp wanneer een jongere dit nodig heeft (Valkestijn et al., 2015). Uit eerder onderzoek is gebleken dat jongerenwerk niet een op zichzelf staande praktijk is, maar vaak de samenwerking zoekt met andere hulpverlenende organisaties, de school of ouders (Sonneveld et al., 2020).

De sociaal kwetsbare jongeren waar het jongerenwerk in Nederland zich op richt, ervaren een discrepantie tussen de voor hen beschikbare hulpbronnen en de kansen in de maatschappij op sociaal, economisch en cultureel gebied (Luguetti et al., 2017). Deze jeugd groeit over het algemeen op in een wijk met een lage sociaaleconomische status, waarbij zij vaak een gebrek aan steun vanuit hun sociale netwerk ervaren (Sonneveld et al., 2020). Binnen het gezin kan er sprake zijn van problematiek als middelengebruik, gezondheidsproblemen en/of psychische klachten (Sonneveld et al., 2020).

Uit onderzoek is gebleken dat het versterken van het sociale netwerk om de jongeren heen en het vergroten van hun participatie in de maatschappij bijdraagt aan een positieve persoonlijke ontwikkeling en de kans op problemen vermindert (Sonneveld et al., 2020). De steun en begeleiding die jongeren missen vanuit bijvoorbeeld de thuissituatie vinden de jongeren over het algemeen in het jongerenwerk (Ritchie & Ord, 2017). Het vrij toegankelijke jongerenwerk is veelal gericht op groepswork, waarbij jongeren zich verenigen wat een gevoel van 'bij elkaar horen' creëert (Ritchie & Ord, 2017). Het samenkomen vindt vaak plaats in een clubsetting of een jeugdsoos. Daarnaast blijkt uit de internationale studie dat jongeren steeds vaker individuele hulp krijgen binnen de jeugdzorg en er beleidsmatig minder aandacht is voor vrij

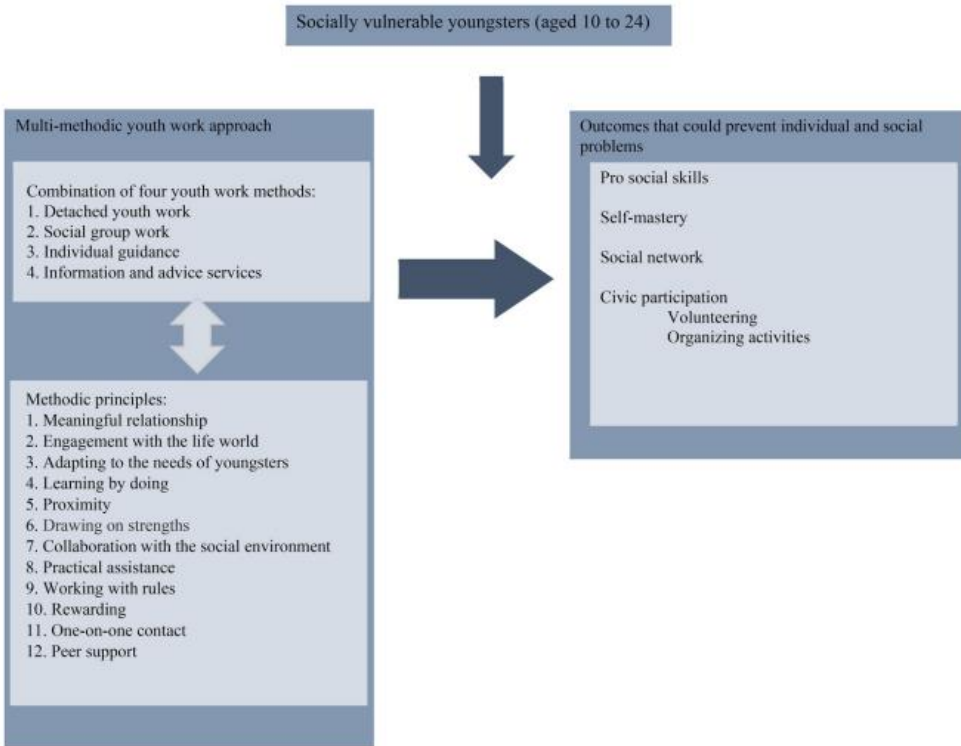
toegankelijk groepswork binnen het jongerenwerk (Ritchie & Ord, 2017). Het vrij toegankelijke groepswork binnen het jongerenwerk voorziet echter juist in de behoeften van jongeren, zoals: de vereniging met leeftijdsgenoten, het ondernemen van activiteiten, het krijgen van advies en het ervaren van zelfstandigheid (De St Croix & Doherty, 2022; McPherson, 2020; Ritchie & Ord, 2017).

2.2 Multimethodisch handelen en methodische principes

Eerder onderzoek naar jongerenwerk stelt een aantal punten vast in de werkwijze van jongerenwerkers. Zo hanteren jongerenwerkers een open benadering (Sonneveld et al., 2021), waarbij de juiste bejegening een belangrijke rol speelt om in contact te komen met jongeren (Van Erve et al., 2005). Uit eerder onderzoek is gebleken dat de professionals vaak relatief jong zijn en bekend zijn met de gemeenschap, wat hen in staat stelt om gemakkelijk met de jongeren in contact te komen (Rhodes, 2004). Over het algemeen hanteren jongerenwerkers geen interventiestrategie (De St Croix & Doherty, 2022), maar handelen zij naar ervaring en de interesses van de jongeren en houden daarbij rekening met steeds veranderende omstandigheden (Sonneveld et al., 2021), ook wel de context. De werkwijze van jongerenwerkers kent vier vastgestelde methoden: 1) ambulant jongerenwerk; 2) groepswork; 3) individuele begeleiding; en 4) informatie en advies (Metz, 2020). In het *ambulant jongerenwerk* zoeken jongerenwerkers contact met jongeren in hun eigen omgeving, bijvoorbeeld op straat (De St Croix & Doherty, 2022; Sonneveld et al., 2022). Het *groepswork* wordt gekenmerkt door het aanbieden van open activiteiten voor jongeren, zoals sportactiviteiten, momenten om samen ‘te chillen’ of clubs (De St Croix & Doherty, 2022; Sonneveld et al., 2022). Groepswork draagt bij aan de ontwikkeling van vaardigheden, zoals sociale interactie en participatie (Sonneveld et al., 2022). Zowel bij de methode *individuele begeleiding* als de methode *informatie en advies* geven jongerenwerkers jongeren op een toegankelijke manier begeleiding bij vraagstukken rondom thema’s als school, geld of seks (McPherson, 2020; Sonneveld et al., 2022). Wanneer er gebruik wordt gemaakt van een combinatie van deze methoden binnen de werkwijze van jongerenwerkers is er sprake van multimethodisch handelen. Uit onderzoek is gebleken dat jongerenwerkers over het algemeen één of meerdere methoden hanteren in hun werkwijze (Sonneveld et al., 2020).

De methodische principes zijn aannames die gekoppeld kunnen worden aan één of meerdere methoden binnen het jongerenwerk. Deze aannames geven richting aan het handelen van jongerenwerkers, wat vaak een samenspel is met de jongeren en hun leefomgeving (McPherson, 2020; Sonneveld et al., 2022). In totaal zijn er twaalf methodische principes vastgesteld. Zoals Figuur 1 laat zien kan een combinatie van de methoden en methodische principes leiden tot vier mogelijke ontwikkelingen bij jongeren, namelijk verbeterde prosociale vaardigheden, zelfbeheersing, participatie in de maatschappij en de opbouw van een sociaal netwerk (Sonneveld et al., 2022).

Ondanks dat het contact tussen een professional en een jongere uniek is, is er een patroon geïdentificeerd in de werkwijze van jongerenwerkers in Nederland (Sonneveld et al., 2020). Zo stimuleert het jongerenwerk positieve interacties met leeftijdsgenoten door middel van groepswerk, wat een uitbreiding van het sociale netwerk mogelijk maakt (Ritchie & Ord, 2017). Waar het opbouwen van vriendschap vanuit beleidsmatig oogpunt vaak als middel wordt gezien om een doel te bereiken, is dat voor jongeren veelal een doel om deel te nemen aan jongerenwerk (De St Croix & Doherty, 2022). Binnen het groepswerk is waarborging van de veiligheid van belang, gezien negatieve interacties averechts kunnen werken voor de ontwikkeling van de jongeren (Sonneveld et al., 2020). In het groepswerk, de individuele begeleiding en de informatie- en adviesdiensten voorzien jongerenwerkers de jongeren van informele leermomenten, zoals deelname aan de maatschappij maar ook prosociale vaardigheden als op tijd komen. De individuele begeleiding blijkt het meest bij te dragen aan het bieden van toekomstperspectief aan de jongeren. Denk hierbij aan studie- of werkmogelijkheden (McPherson, 2020; Rhodes, 2004; Sonneveld et al., 2020). Tenslotte is een combinatie van individuele begeleiding en informatie en advies van jongerenwerkers het meest geschikt voor de verbetering van het welzijn van de jongeren. Een voorwaarde voor succes en het opbouwen van vertrouwen is de mate van identificatie met de jongerenwerker, als het gaat om bijvoorbeeld culturele achtergrond, maar ook eigen ervaringen (McPherson, 2020; Sonneveld et al., 2020). De twee belangrijkste methodische principes in de werkwijze van jongerenwerkers zijn een *betekenisvolle relatie* tussen professional en jongere en de *betrokkenheid met de leefwereld* van de jongeren (Sonneveld et al., 2022). Uit eerder onderzoek is eveneens gebleken dat jongerenwerkers een tweeledige rol hebben in het contact met een jongere, namelijk een persoonlijke en professionele benadering (Walker & Larson, 2006). Daarbij is de vertrouwensrelatie uniek in vergelijking met de relatie tussen jongere en ouder of docent, gezien jongerenwerkers de leefwereld van de jeugd met het verantwoordelijke volwassenleven kunnen combineren (McPherson, 2020; Walker & Larson, 2006).

Figuur 1: Conceptueel model methodisch handelen (Sonneveld et al., 2022)

In dit onderzoek worden de ervaringen van jongerenwerkers met de vier methoden zoals gepresenteerd in Figuur 1 onderzocht. Daarnaast wordt in kaart gebracht hoe deze vier methoden volgens de jongerenwerkers bijdragen aan criminaliteitspreventie. Naar verwachting zullen een aantal van de methodische principes ter sprake komen tijdens de interviews en focusgroep, zoals: *de betekenisvolle relatie*, *de betrokkenheid met de leefwereld van de jongeren* en *de steun van leeftijdsgenoten*. Gezien de kwalitatieve aard van de studie worden de uitkomsten uit het conceptueel model (zie Figuur 1) niet getoetst.

2.2.1 WIJ Groningen

In deze studie worden de ervaringen aangaande multimethodisch handelen van jongerenwerkers van de organisatie WIJ Groningen onderzocht. Over de werkwijze van de organisatie brede teams van WIJ Groningen zijn een aantal zaken bekend. Zo hanteert WIJ Groningen een *professioneel statuut* waarin een werkwijze en methodisch kader is vastgelegd (Stichting WIJ Groningen, 2022). Denk hierbij aan opgestelde doelen en richtlijnen om als professional tot bepaalde keuzes te komen. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze keuze ligt echter bij de professional zelf. Wanneer een casus te ingewikkeld is, wordt deze door de professional voorgelegd aan een praktijkbegeleider of gedragswetenschapper binnen de organisatie (Stichting WIJ Groningen, 2022). Daarnaast richt WIJ Groningen zich op het reflectieve vermogen van de professionals, waarbij de professionals ervaringen

delen met collega's en kritisch kijken naar hun eigen handelen (Stichting WIJ Groningen, 2022).

De jongerenwerkteams van WIJ Groningen organiseren activiteiten voor en met de jongeren zelf (Check050, z.d.). Denk hierbij aan sportactiviteiten, de jeugdsoos of activiteiten speciaal voor meiden. Vaak wordt er een vorm van jongerenwerk speciaal voor meiden aangeboden, omdat het aandeel meiden in het reguliere aanbod achterblijft. De reguliere activiteiten sluiten over het algemeen minder goed aan bij het interessegebied van meiden en ook vertonen meiden vaak ander gedrag dan hun mannelijke leeftijdsgenoten (Boomkens et al., 2021). Daarbij werkt WIJ Groningen vraaggericht, dat wil zeggen: hulp bieden waar en wanneer een jongere het nodig heeft. WIJ Groningen zoekt de samenwerking met bijvoorbeeld school en verwijst de jongere indien nodig door naar andere instanties (Check050, z.d.). Het jongerenwerk stimuleert jongeren te werken aan: "sociale vaardigheden, zelfontplooiing, eigenwaarde, talentontwikkeling, zelfredzaamheid, participatie en weerbaarheid"(Check050, z.d.). Hoe de werkwijze van jongerenwerkers verder wordt vormgegeven en in welke mate dit overeenkomt met het multimethodisch handelen van Sonneveld en collega's (2022), zal in deze studie onderzocht worden.

2.3 Criminaliteitspreventie

Naast de uitbreiding van de kennis over de ervaringen van jongerenwerkers met multimethodisch handelen, is het eveneens van belang dat er meer onderzoek gedaan wordt naar *wat* in het jongerenwerk werkt voor verschillende subgroepen binnen het jongerenwerk (Sonneveld et al., 2021). Eén van deze groepen is de groep kwetsbare jongeren die minder door de aanwezigheid van risicofactoren minder weerbaar is tegen criminaliteit (Lenkens et al., 2020).

Om meer inzicht te krijgen in hoe het multimethodisch handelen binnen het jongerenwerk bijdraagt aan criminaliteitspreventie, worden allereerst een aantal omstandigheden in de omgeving van de jongeren beschreven. Deze omstandigheden kunnen van invloed zijn op het vertonen van antisociaal gedrag onder jongeren, waar jongerenwerkers in hun werkwijze mogelijk op inspelen. Onder het begrip criminaliteitspreventie wordt verstaan: alle activiteiten die als doel hebben criminaliteit te voorkomen, zoals interventies in de fysieke of sociale omgeving van mensen (Geerlof & Naafs, 1990). Om de kans op criminaliteit te verkleinen is het van belang eerst te weten waar de neiging om delinquent of antisociaal gedrag te vertonen vandaan komt (Case, 2006).

2.3.1 Mogelijke verklaringen overlastgevend en crimineel gedrag

De *sociale desorganisatie theorie* (Shaw & McKay, 1969) stelt dat de buurt waarin jongeren opgroeien een negatieve invloed kan hebben op het gedrag van de jongeren. Sociale desorganisatie kent verschillende uitingen, zoals verloedering van de buurt, overlastgevend gedrag of openbaar middelengebruik (Steenbeek & Hipp, 2011). Veel wisselingen qua bewoners in een buurt, heterogeniteit in afkomst en een lage sociaaleconomische status van buurtbewoners zijn hierin voorspellers van een

buurt waar over het algemeen meer criminaliteit wordt gepleegd (Steenbeek & Hipp, 2011). Ten eerste maken de wisselingen van buurtbewoners dat er weinig mogelijkheid is voor buurtbewoners om een relatie op te bouwen, wat de onderlinge samenhang niet bevordert (Wittebrood, 2000). Ten tweede kunnen etnische verschillen tussen de buurtbewoners ervoor zorgen dat er minder snel contacten worden gelegd met bewoners met een andere etnische achtergrond en er geen gemeenschap wordt gevormd (Wittebrood, 2000). Een lage economische status kan gezien worden als het kenmerk dat vaak voorafgaat aan de heterogeniteit en de wisseling van bewoners in een buurt en vaak gepaard gaat met criminaliteit (Wittebrood, 2000). Hierdoor ontbreekt het in deze buurten over het algemeen aan onderlinge samenhang tussen bewoners en een collectiviteitsgevoel, waardoor bewoners minder naar elkaar omkijken (Kingston et al., 2009). Wanneer er geen collectiviteit heerst in een gemeenschap vertrouwen mensen elkaar over het algemeen minder en zullen minder snel geneigd zijn iets voor een ander te doen (Kingston et al., 2009). Een voorbeeld hiervan kan zijn dat buurtbewoners andermans kinderen niet corrigeren wanneer zij deviant gedrag vertonen (Kingston et al., 2009). Het gebrek aan de onderlinge samenhang en daardoor het gebrek aan toezicht maakt dat jongeren in deze buurten sneller blootgesteld worden aan anderen die delinquent gedrag vertonen (Kingston et al., 2009).

Naast de omstandigheden in een buurt neemt de kans op crimineel gedrag eveneens toe wanneer kwetsbare jongeren de door henzelf of maatschappij gestelde doelen niet kunnen verwezenlijken. Denk hierbij aan het niet kunnen voldoen aan maatschappelijk gestelde normen, achterblijven in schoolprestaties ten opzichte van andere leeftijdsgenoten of niet beschikken over voldoende financiële middelen (Pitt & Walker, 2022). Wanneer deze jongeren zich bijvoorbeeld economisch achtergesteld voelen kunnen zij een vorm van frustratie of onvrede ervaren (Pitt & Walker, 2022). Om met dit gevoel om te gaan vertonen zij antisociaal gedrag of ondernemen zij criminele activiteiten om op een andere (illegale) manier ‘succes’ te bereiken (Walters, 2011). Denk hierbij aan het behalen van status binnen een vriendengroep (Dijkstra & Veenstra, 2019) of het verdienen van veel geld in korte tijd.

Bovendien kan de directe sociale omgeving waarin de jongeren opgroeien van invloed zijn op het vertonen van crimineel of overlastgevend gedrag. Eerder onderzoek liet zien dat het gebrek aan sociaal kapitaal ervoor kan zorgen dat jongeren een verhoogde kans hebben om crimineel gedrag te vertonen (Salmi & Kivivuori, 2006). Sociaal kapitaal wordt gezien als de aanwezigheid van hulpbronnen en relaties in de omgeving van de jongeren (Salmi & Kivivuori, 2006). Met name een gebrek aan ouderlijke steun speelt hierin een bepalende rol, maar ook de afwezigheid van toezicht van de ouders op de jongere, een niet-doorsnee samenstelling van het gezin en de beschikbare financiële middelen (Salmi & Kivivuori, 2006). De adolescentieperiode is een periode waarin jongeren loskomen van hun ouders en meer tijd doorbrengen met vrienden in de openbare ruimte, zoals op straat in de wijk (Janssen et al., 2017).

Jongeren die een minder goede thuissituatie hebben, zijn over het algemeen minder veerkrachtig en kunnen minder goed omgaan met negatieve gebeurtenissen of situaties (Janssen et al., 2017). Het doelloos rondhangen in de wijk van deze jongeren en het contact met leeftijdsgenoten zonder ouderlijk toezicht zorgen ervoor dat de kans op delinquent gedrag onder deze jongeren toeneemt (Hoeben et al., 2016; Janssen et al., 2017). Wanneer de jongeren een verminderde relatie met thuis ervaren, zullen zij bijvoorbeeld minder snel geneigd zijn om te delen waar ze zijn, wat toezicht lastiger maakt (Janssen et al., 2017). Daarnaast is het aannemelijk dat wanneer ouders zelf kampen met problemen, zij minder zicht hebben op hun kinderen en de keuzes die zij maken. Door de verminderde veerkracht onder deze jongeren kunnen zij de invloeden van de straat of delinquente leeftijdsgenoten minder goed weren en neemt de kans op crimineel gedrag toe (Janssen et al., 2017). Daarbij is het goed te benoemen dat vereniging van jongeren, ook wel een 'jeugdgroep' genoemd, niet tot onrust of problemen hoeft te leiden. Pas wanneer jongeren met antisociaal gedrag zich verenigen met andere leeftijdsgenoten kunnen er zogeheten 'problematische jeugdgroepen' ontstaan (Ferwerda & Van Ham, 2017). Naast de beïnvloeding in de fysieke en sociale omgeving van de jongeren, kan ongewenst gedrag ook worden versterkt in de online omgeving. Door contact met leeftijdsgenoten, bijvoorbeeld via sociale media, kan het 'delen' en 'liken' van online antisociaal gedrag leiden tot het vertonen van antisociaal gedrag (Ohannessian & Vannucci, 2021).

De *controle* ofwel *sociale bindingstheorie* (Hirschi, 1969), stelt dat de mens van nature de neiging heeft om antisociaal gedrag te vertonen. Doordat mensen een verbintenis voelen met de maatschappij en andere mensen wordt de neiging om bijvoorbeeld het criminele pad te betreden geremd. Voor jongeren hebben gezinsleden, de docenten op school en vrienden een belangrijke rol in de beïnvloeding (Sampson & Laub, 1990). Wanneer zij een zwakke band met deze personen of instellingen ervaren, neemt de kans op het vertonen van crimineel gedrag onder deze jongeren toe (Sampson & Laub, 1990). De invloed van ouders en leeftijdsgenoten wordt eveneens inzichtelijk aan de hand van de *sociale leertheorie*. De *sociale leertheorie* (Bandura, 1977), stelt dat mensen gedrag overnemen van andere mensen door observatie en actief leren. Hierbij kunnen ouders, andere volwassenen, maar ook leeftijdsgenoten worden gezien als mensen die het voorbeeldgedrag vertonen (Conger, 1976). Wanneer jongeren zich in een omgeving bevinden met veelal negatieve voorbeelden, zullen zij geneigd zijn het gedrag over te nemen. Goedkeuring van antisociaal gedrag, bijvoorbeeld door leeftijdsgenoten, kan stimulerend werken om dit gedrag te blijven vertonen. Pas wanneer het negatieve gedrag bij anderen wordt afgekeurd en de sociale norm als het ware wordt doorbroken, neemt de kans dat het individu het gedrag overneemt af (Conger, 1976).

2.3.2 De rol van het jongerenwerk bij criminaliteitspreventie

De gegeven verklaringen voor overlastgevend en crimineel gedrag laten zien dat invloeden in de omgeving van jongeren medebepalend zijn voor het gedrag dat zij laten zien. Vanuit de literatuur aangaande pro sociaal gedrag is bekend dat sociale identificatie ervoor kan zorgen dat mensen pro sociaal handelen (De Cremer & Van Vught, 1999). Om ervoor te zorgen dat jongeren pro sociaal gedrag vertonen en niet beginnen met overlastgevend of crimineel gedrag, is het van belang dat jongeren zich kunnen identificeren met buurtbewoners en in bredere zin met de maatschappij. Gezien de gewenste uitkomsten van het jongerenwerk (zie Figuur 1), poogt het jongerenwerk met zijn werkwijze pro sociaal gedrag te bevorderen.

Zoals reeds bekend is het groepswerk een groot onderdeel van het Nederlandse jongerenwerk. Het groepswerk kent verschillende functies zoals de mogelijkheid voor jongeren om zich te verenigen (Ritchie & Ord, 2017), het bevorderen van sociale interactie en participatie (Sonneveld et al., 2022) en het aanleren van pro sociale vaardigheden (Sonneveld et al., 2020). Tegelijkertijd kwam in subparagraaf 2.3.1 naar voren dat sociale beïnvloeding door leeftijdsgenoten een mogelijke verklaring is voor overlastgevend of crimineel gedrag onder jongeren. Dit wordt bevestigd in eerder onderzoek naar ongestructureerde groepsbijeenkomsten in jeugdcentra (Mahoney et al., 2004). Hieruit blijkt dat wanneer er jongeren deelnemen aan bijeenkomsten die al antisociaal gedrag vertonen, de jongeren die toetreden tot deze groep op een negatieve manier beïnvloeden (Mahoney et al., 2004). Het is dan ook interessant te achterhalen welke ervaringen de jongerenwerkers van WIJ Groningen hebben met positieve dan wel negatieve beïnvloeding door leeftijdsgenoten binnen het groepswerk.

Daarnaast zijn de pubertijd en adolescentieperiode fasen waarin jongeren voor uitdagingen en keuzes komen te staan die bepalend zijn voor de inrichting van hun leven (Lenkens et al., 2020). Uit onderzoek naar stedelijke risicjongeren in Nederland is gebleken dat door een scheve verdeling van risico en beschermende factoren in het leven, jongeren minder weerbaar zijn en in mindere mate beschikken over probleemoplossend vermogen (Lenkens et al., 2020). Over deze risicjongeren is bekend dat zij vaak willen stoppen met criminele activiteiten, zelfredzamer willen worden, veelal negatieve sociale interacties kennen en (zo min mogelijk) hulp willen (Lenkens et al., 2020). Om de juiste ondersteuning te kunnen bieden is vertrouwen tussen jongere en professional voorwaardelijk (Lenkens et al., 2020). Dit gegeven komt terug in één van de methodische principes, een *betekenisvolle relatie* tussen professional en jongere (Sonneveld et al., 2022).

Uit hetzelfde onderzoek is gebleken dat jongeren sneller hulp aanvaarden wanneer zij zich kunnen identificeren met degene van wie zij hulp ontvangen. Dit kunnen overeenkomsten zijn in culturele of etnische achtergrond, maar ook in gedeelde levenservaringen (Lenkens et al., 2020; McPherson, 2020) of ervaringskennis (Sonneveld, 2022). Voor jeugdigen vervullen volwassenen over het algemeen de functie

van een rolmodel (Barnert et al., 2015). Waar er vanuit huis wellicht een negatief voorbeeld wordt gegeven of een voorbeeld ontbreekt, kunnen jongerenwerkers in het leven van een jongere mogelijk als rolmodel fungeren. Wanneer de vastgestelde methoden, methodische principes en uitkomsten (Sonneveld et al., 2022) naast dit gegeven worden gelegd, lijkt het jongerenwerk in te spelen op deze behoeften. Wat de precieze rol van het jongerenwerk in criminaliteitspreventie is en hoe dit zich verhoudt tot het multimethodisch handelen zal in deze studie nader worden onderzocht.

3 Methode

In dit hoofdstuk wordt allereerst de onderzoeksmethode beschreven, waarin de benadering en onderzoekspznet aangehaald worden. Vervolgens geeft het hoofdstuk de methoden van dataverzameling en wordt beschreven hoe het schema voor de interviews en de focusgroep tot stand zijn gekomen.

Daarnaast bevat het hoofdstuk een beschrijving en overzicht van de participantenselectie. Tevens komt het analyseproces van het onderzoek aan bod. Tot slot gaat het hoofdstuk in op de waarborging van de kwaliteit en de ethische overwegingen.

3.1 Onderzoeksmethode

De onderzoeksmethode komt voort vanuit het interpretatieve onderzoeksparadigma, ook wel het constructivisme. Vanuit dit paradigma wordt de wereld gezien als sociaal geconstrueerd, waar contextafhankelijke sociale processen aan ten grondslag liggen (Hibberd, 2005). Het doel is de denk- en handelingswijze van mensen beter te leren begrijpen. Het interpretatieve paradigma is passend, gezien er middels dit onderzoek wordt gepoogd meer inzicht te krijgen in de werkwijze van jongerenwerkers. Voor dit onderzoek zijn de ervaringen van de jongerenwerkers van belang om te achterhalen of en op welke manier multimethodisch handelen en de methodische principes worden ingezet, gezien dit nog een vrij onbekend onderzoeksgebied is. Daarnaast hoop ik middels deze studie inzichtelijker te maken via welke methoden jongerenwerkers ervaren bij te dragen aan criminaliteitspreventie. De kwalitatieve benadering sluit aan bij dit paradigma, omdat een kwalitatieve studie het mogelijk maakt achter de percepties en ervaringen van de participanten te komen (Hennink et al., 2020). De kwalitatief geformuleerde onderzoeksvraag die beantwoord dient te worden is: *Hoe passen jongerenwerkers vanuit verschillende Groningse wijkteams multimethodisch handelen toe in hun werkzaamheden en op welke manier draagt multimethodisch handelen volgens hen bij aan criminaliteitspreventie?* Om deze vraag te kunnen beantwoorden zijn de participanten in dit onderzoek jongerenwerkers van WIJ Groningen, werkzaam in verschillende stadswijken in Groningen.

3.1.1 Participantenselectie

De onderzoeksgroep bestond uit jongerenwerkers uit verschillende Groningse stadswijken, werkzaam bij WIJ Groningen. Er is voor WIJ Groningen gekozen, aangezien de stichting valt onder de gemeente Groningen en hulpverleningsdiensten, zoals het jongerenwerk, stadsbreed aanbiedt. Hierdoor kon ik toegang krijgen tot teams uit verschillende wijken in de stad Groningen. Bij de werving van de participanten werd duidelijk dat de participanten op basis van hun functie onderverdeeld kunnen worden in twee groepen: jongerenwerkers en straatcoaches. De gehanteerde steekproef is een doelgerichte steekproef, gezien de participanten aan bepaalde selectiecriteria moesten voldoen voor deelname aan het onderzoek. Zo dienden desbetreffende jongerenwerkers en straatcoaches werkzaam te zijn voor een WIJ-

team in een stadswijk in Groningen. Daarnaast dienden de participanten te werken met jeugdigen in de leeftijdsgroep 12+ of een jeugdsoos te begeleiden, gezien er vanaf twaalf jaar sprake is van jongerenwerk in plaats van kinderwerk. Aan het onderzoek hebben uiteindelijk tien jongerenwerkers en drie straatcoaches uit zes verschillende stadswijken in Groningen deelgenomen. De semigestructureerde interviews zijn afgenomen in een periode van vier weken, lopend van midden juni tot midden juli 2023. De focusgroep is georganiseerd in de laatste week van september 2023.

3.1.2 Werving participanten

De steekproef van jongerenwerkers en straatcoaches is tot stand gekomen door de benadering van praktijkbegeleiders binnen de organisatie. Zo heeft een praktijkbegeleider gezorgd voor het contact met één van de jongerenwerkers binnen een team, waarna ik meerdere telefoonnummers heb ontvangen van jongerenwerkers binnen een specifiek deel van de stad. Door tijdelijke afwezigheid van de praktijkbegeleider ben ik in contact gekomen met een andere praktijkbegeleider. Deze praktijkbegeleider leidt de zogeheten ‘kenniskring’. Dit zijn bijeenkomsten waarin jongerenwerkers uit verschillende stadswijken samenkomen om thema’s en casuïstiek met elkaar te bespreken. Mijn onderzoek is in één van deze bijeenkomsten genoemd, waarbij de praktijkbegeleider heeft aangegeven dat de jongerenwerkers en straatcoaches hiervoor benaderd konden worden. Vervolgens heeft de praktijkbegeleider een lijst gemaild met contactgegevens van de straatcoaches en tenminste één jongerenwerker uit alle jeugdteams van WIJ Groningen. De praktijkbegeleiders van jeugd- en jongerenwerkers, ook wel leidinggevend, zijn de zogeheten ‘gatekeepers’ binnen het onderzoek (Hennink et al., 2020). Via deze lijst heb ik allereerst telefonisch contact opgenomen met de participanten en per mail de brief voor geïnformeerde toestemming (zie Bijlage I Brief geïnformeerde toestemming) gedeeld. Voor aanvang van het gesprek zijn alle participanten akkoord gegaan met de voorwaarden en hebben de brief voor geïnformeerde toestemming getekend op locatie.

3.2 Dataverzameling

Tijdens het eerste telefonische contact met één van de jongerenwerkers van stadswijk B, heb ik geïnitieerd lang te komen bij de jeugdsoos voor een observatie. Samen met de jongerenwerker is besproken welke avond hiervoor geschikt zou zijn. De observatie vond plaats in de startfase van het onderzoek en was oriënterend van aard. Op locatie is onder andere gekeken naar: het aantal jongerenwerkers en jeugdigen, de benadering van jeugdigen door jongerenwerkers, de interactie tussen de jongerenwerkers en jeugdigen en de activiteiten tijdens de avondsoos. In een voorbereidend gesprek op het onderzoek met medewerkers van WIJ Groningen kwam naar voren dat de jongeren veel waarde hechten aan bekende gezichten en oprechtheid. Mijn aanwezigheid tijdens de avondsoos zal wellicht vragen hebben opgeroepen bij de jongeren, waar ik echter weinig van heb gemerkt. Ik heb ervoor gekozen om de jongeren in principe niet

actief aan te spreken en de keuze om contact te maken bij hen gelaten. Van de aanwezige jongeren heeft één jongere mij een hand gegeven, heeft één jongere mij begroet en heb ik met één jongere een kort gesprek gevoerd. Ondanks dat het bezoek wat verwarring heeft kunnen geven bij de jongeren, heeft het bezoek bijgedragen aan het beter begrijpen van het groepswerk binnen het jongerenwerk.

Het grootste deel van de dataverzameling vond plaats middels een veelgebruikte methode in kwalitatief onderzoek, namelijk semigestructureerde interviews. Een semigestructureerd interview is een interview waarbij er voorafgaand aan het interview een aantal vragen en aanwijzingen (probes) zijn geformuleerd als leidraad voor het interview (Hennink et al., 2020). Typisch voor een semigestructureerd interview is de ruimte voor de onderzoeker om in het gesprek af te wijken van de vooropgestelde vragen wanneer de participant een opmerkelijke of anderszins relevante uitspraak doet (Hennink et al., 2020). Deze vorm van dataverzameling is passend bij het huidige verkennende onderzoek, gezien het doel van een semigestructureerd interview is om de participant te laten vertellen over zijn of haar ervaringen, motivaties en keuzes aangaande het onderwerp van het onderzoek (Hennink et al., 2020). Het doel van de semigestructureerde interviews in deze studie was om meer inzicht te krijgen in de individuele ervaringen van jongerenwerkers met de leefomgeving van de jongeren, de methoden binnen het jongerenwerk, het multimethodisch handelen, de ervaring met overlastgevend en crimineel gedrag van jongeren en op welke manier hun werk en methoden bijdragen aan criminaliteitspreventie.

Daarnaast is er een focusgroep gehouden, waaraan drie jongerenwerkers werkzaam in dezelfde wijk, hebben deelgenomen. De focusgroep is eveneens een bekende methode in kwalitatief onderzoek vanuit het interpretatief paradigma (Murray, 2006). Via deze dataverzamelingsmethode is het mogelijk meer te weten te komen over de zienswijze van de participanten, waarbij interactie tussen de participanten mogelijk is (Letendre & Williams, 2014). De focusgroep is een geschikte methode bij onderzoek naar lastig bespreekbare of complexere thema's, gezien de groep participanten meerdere perspectieven op een thema kan belichten (Letendre & Williams, 2014). De focusgroep is passend in deze studie, aangezien er tijdens het gesprek is gevraagd naar *wat* de handelingswijze aangaande methoden en criminaliteitspreventie inhoudt. De focusgroep was een geschikte setting voor de jongerenwerkers om dit gezamenlijk onder woorden te brengen. De onderzoeker was de moderator van het gesprek, ook wel de leider van het gesprek. Het doel van de focusgroep in deze studie was om meer inzicht te krijgen in de werkwijze en het multimethodisch handelen van jongerenwerkers. Gezien er in de studie maar één focusgroep heeft plaatsgevonden, heeft de focusgroep een ondersteunende functie in de resultatensectie.

Zowel de interviews als de focusgroep sessie zijn gepland op momenten waarop de jongerenwerkers geen jongeren, op welke manier dan ook, moesten begeleiden. Daarnaast hebben alle interviews en de focusgroep plaatsgevonden in een bekende omgeving van de jongerenwerkers, namelijk hun werkplek.

3.2.1 Totstandkoming interviewschema's

Voorafgaand aan de semigestructureerde interviews en de focusgroep zijn er interviewschema's opgesteld. Een interviewschema dient als hulpmiddel voor de onderzoeker tijdens een interview, waar vanwege het semigestructureerde karakter van afgeweken mag worden (Hennink et al., 2020). De interviewschema's zijn besproken met de begeleider voor aanvang van de dataverzameling. Naar aanleiding van deze controle zijn er een aantal aanpassingen gemaakt in de vraagstelling en de probes.

Semigestructureerde interviews

Het interviewschema (zie Bijlage II Interviewschema semigestructureerde interview) start met een introductiesectie. Hierin wordt de participant welkom geheten, stelt de interviewer zich voor, vraagt de interviewer toestemming voor tutoyeren, wordt de aanleiding van de bijeenkomst besproken, wordt gevraagd om bevestiging van de geïnformeerde toestemming en opname en geeft de interviewer aan wat de duur van de bijeenkomst zal zijn. Vervolgens vraagt de interviewer of de participant zich wil voorstellen, waarbij de jaren werkzaam van belang zijn. Het geslacht van de participant en de wijk waarin de participant werkzaam is werden genoteerd. Na de introductie zijn er allereerst een aantal openingsvragen gesteld die gerelateerd zijn aan het onderwerp. In de vraagstelling is gebruik gemaakt van *topical probes*, ook wel aanwijzingen voor de onderzoeker (Hennink et al., 2020). De probes uit het interviewschema komen veelal voort uit de theoretische onderbouwing. De kernvragen vallen onder de onderwerpen: werkwijze van de jongerenwerkers, ervaring met criminaliteit, samenwerkingspartners, invloed van leeftijdsgenoten en de methoden in combinatie met criminaliteitspreventie. Tijdens het stellen van de kernvragen over multimethodisch handelen is er gebruik gemaakt van fysieke kaarten met daarop de vier eerder vastgestelde methoden van multimethodisch handelen (zie Bijlage III Kaarten methoden). Door gebruik te maken van deze kaarten konden de participanten makkelijk onthouden over welke methode er werd gesproken en konden de participanten de kaarten vasthouden of verschuiven om hun uitleg te versterken. Zoals te zien in het interviewschema (zie Bijlage II Interviewschema semigestructureerde interview) zijn er minder probes genoteerd bij de vragen over multimethodisch handelen in combinatie met criminaliteitspreventie. Dit komt doordat er nog niet eerder is onderzocht hoe multimethodisch handelen bijdraagt aan criminaliteitspreventie, waardoor een inductieve benadering het meest geschikt is. Om tot een afronding van het interview te komen zijn er twee afsluitende vragen geformuleerd. Het gesprek eindigt met een slotsectie waarin de interviewer vraagt hoe de participant het interview heeft ervaren en is er ruimte voor aanvullingen. Daarnaast vraagt de interviewer of de participant bereikbaar is voor vragen bij onduidelijkheden naderhand. Tot slot bedankt de interviewer de participant voor de deelname en geeft informatie over het vervolg van het onderzoek.

Focusgroep

Het interviewschema voor de focusgroep (zie Bijlage IV Interviewschema focusgroep) kent een soortgelijke opbouw als het interviewschema voor de semigestructureerde interviews. De focus van de vraagstelling is echter meer gericht op de werkwijze, de methoden en de rol van methoden in criminaliteitspreventie.

Tabel 1 geeft een overzicht van de participanten, functie, dataverzamelingmethode en duur van de interviews en de focusgroep in minuten. De gemiddelde duur van de semigestructureerde interviews was 57 minuten. De focusgroep duurde 56 minuten.

Tabel 1: Overzicht dataverzameling en duur

Participant	Functie	Dataverzamelingmethode	Duur in minuten
P1	Jongerenwerker	Semigestructureerd interview	60
P2	Jongerenwerker	Semigestructureerd interview	43
P3	Jongerenwerker	Semigestructureerd interview	47
P4	Straatcoach	Semigestructureerd interview	51
P5	Jongerenwerker	Semigestructureerd interview	47
P6	Jongerenwerker	Semigestructureerd interview	50
P7	Jongerenwerker	Semigestructureerd interview	73
P8	Jongerenwerker	Semigestructureerd interview	76
P9	Straatcoach	Semigestructureerd interview	54
P10	Straatcoach	Semigestructureerd interview	69
P11, P12, P13	Jongerenwerker	Focusgroep	56

3.3 Analyse

De interviews en de focusgroep zijn allereerst woordelijk getranscribeerd door de onderzoeker, waarna de data zijn geanalyseerd middels een thematische analyse (Braun & Clarke, 2006). Het soort thematische analyse dat is gehanteerd in dit onderzoek is de codeboekbenadering (Braun & Clarke, 2023). De codeboekbenadering valt onder het kritisch realisme, waarbij een mate van subjectiviteit en reflexiviteit wordt geaccepteerd (Braun & Clarke, 2023). Voorafgaand aan de dataverzameling heeft de onderzoeker een idee over bepaalde thema's, welke eveneens tot stand kunnen komen tijdens het analyseproces. Dit maakt dat de codeboekbenadering geschikt is voor deze studie, gezien er al wel kennis is over het multimethodisch handelen in het jongerenwerk, maar de bijdrage van de methoden aan criminaliteitspreventie nog onbekend is. De geïdentificeerde thema's worden in de studie gepresenteerd als 'samenvatting van een onderwerp' en 'gedeelde betekenissen' (Braun & Clarke, 2023). De thematische analyse (Braun & Clarke, 2006) kent een zestal fasen: 1) vertrouwd raken met de data; 2) coderen; 3) thema's genereren; 4) beoordelen en ontwikkelen van thema's; 5) definiëren en naamgeving van thema's; en 6) het rapporteren van de resultaten.

In de eerste fase zijn de transcripten doorgenomen. Een voordeel binnen dit onderzoek is dat de onderzoeker zelf de data heeft verzameld. Hierdoor neemt de onderzoeker de data een derde keer tot zich door de transcripten te lezen. Daarnaast zijn er tijdens de gesprekken notulen gemaakt. De eerste mogelijke codes zijn in deze fase genoteerd (Braun & Clarke, 2006). De tweede fase is de daadwerkelijke codering van de data. De codering is gedaan in het programma ATLAS.ti Windows (Versie 23.2.2), waar labels aan de tekst worden toegevoegd die duidelijke informatie geven over de inhoud van het tekstfragment. De codes zijn zowel deductief (vanuit de literatuur) als inductief (vanuit de data) van aard. Gezien het multimethodisch handelen met deze studie verder wordt ontdekt, maar er al wel iets vanuit de literatuur over bekend is, is dit onderdeel deductief gecodeerd. Zoals verwacht zijn de vier methoden impliciet of expliciet ter sprake gekomen. Tegelijkertijd is de bijdrage van criminaliteitspreventie in combinatie met multimethodisch handelen nieuw, waardoor inductief coderen het meest geschikt was. Het doel van inductief coderen is het herkennen van patronen in de data. De derde fase beslaat het opstellen van initiële thema's. Tijdens deze fase van de analyse zijn er codes onder subthema's geplaatst, die samen een thema vertegenwoordigen. Een gedeelte van de thema's is deductief opgesteld vanuit bestaande kennis, het andere deel is inductief geformuleerd. In de vierde fase zijn de subthema's en thema's nader bekeken of deze aansloten bij de data. In deze fase bleken sommige subthema's beter te passen bij een ander thema. Daarnaast werd in deze fase duidelijk welke thema's en subthema's leidend zouden worden in het presenteren van de resultaten. In de vijfde fase zijn de thema's definitief vastgesteld. Het overzicht van de thema's, subthema's en bijbehorende codes is terug te vinden in het definitieve codeboek (zie Bijlage V Codeboek). De definitieve thema's zijn: methoden en multimethodisch handelen, contact door

begrip van leefwereld jongeren, ervaring met opbouwen vertrouwensrelatie, samenwerkingspartners en rol van methoden in criminaliteitspreventie. De laatste fase omvat het analyseren van de data en rapporteren van de resultaten. Voor het schrijven van de resultaten is er opnieuw gekeken naar de data, waarbij de ervaringen van de participanten met een subthema of thema in kaart is gebracht. Om de mogelijke verbanden tussen de vier methoden binnen het jongerenwerk vast te stellen is er gebruik gemaakt van de *code co-occurrence table* van het programma ATLAS.ti Windows (Versie 23.2.2). Met deze analysefunctie is onderzocht welke methoden samen in een quote werden genoemd of overlap vertoonden. Op basis hiervan is er duiding gegeven aan het subthema ‘multimethodisch handelen’. De opbouw van het resultatenhoofdstuk is op basis van de belangrijkste geïdentificeerde thema’s. In de introductie van een paragraaf wordt aangegeven welke thema’s en subthema’s de paragraaf beslaat. De resultaten van het onderzoek worden gepresenteerd in hoofdstuk 4.

3.4 Waarborging kwaliteit: trustworthiness

De betrouwbaarheid van een kwalitatief onderzoek wordt gewaarborgd aan de hand van vier aandachtspunten: geloofwaardigheid, overdraagbaarheid, afhankelijkheid en overtuigingskracht (Lincoln & Guba, 1986).

De geloofwaardigheid van het onderzoek neemt toe wanneer deze strookt met de werkelijkheid (Lincoln & Guba, 1986; Shenton, 2004). Tijdens het onderzoek is gebruik gemaakt van erkende onderzoeksmethoden, namelijk een observatie, semigestructureerde interviews en een focusgroep. Daarnaast neemt de geloofwaardigheid toe wanneer er sprake is van triangulatie in de onderzoeksmethoden (Nowell et al., 2017). Hierbij was de observatie oriënterend van aard, het semigestructureerde interview de hoofdmethode en was de focusgroep aanvullend op de bevindingen uit de interviews. Gedurende het onderzoeksproces heeft overleg plaatsgevonden met de begeleider, waardoor er sprake was van controle tijdens het onderzoek door een externe (Nowell et al., 2017). De geloofwaardigheid is vergroot doordat de begeleider betrokken was bij het schrijven van de theoriesectie, het ontwikkelen van de interviewschema’s en het codeerproces. Aan de hand van feedback en overleg zijn deze stukken aangepast.

Bij de overdraagbaarheid is de vraag in hoeverre de resultaten van het onderzoek gelden in andere contexten (Lincoln & Guba, 1986; Shenton, 2004). De overdraagbaarheid van dit onderzoek is daarmee contextafhankelijk, dat wil zeggen dat de context van het onderzoek in ogenschouw genomen dient te worden bij het interpreteren van de resultaten (Nowell et al., 2017). Het resultatenhoofdstuk start dan ook met een beschrijving van de participanten en hun werkgebied. Om de overdraagbaarheid van het onderzoek te verhogen is in het methodehoofdstuk duidelijk beschreven welke stappen de onderzoeker heeft doorlopen als het gaat om de gehanteerde methoden, de participantenselectie en de totstandkoming

van de interviewschema's. In het methodehoofdstuk is eveneens te lezen aan welke selectiecriteria de participanten voldeden en de periode van dataverzameling.

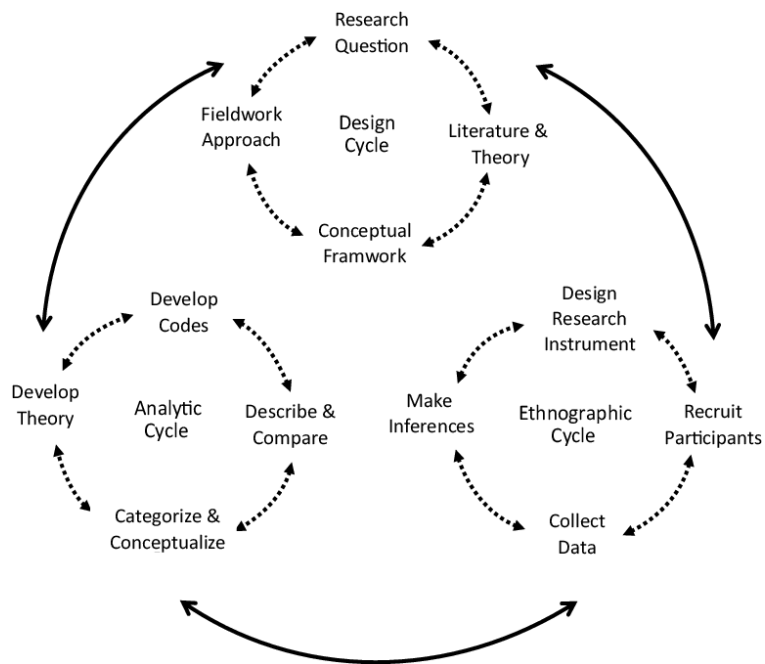
De afhankelijkheid betreft de mogelijkheid dezelfde resultaten te bereiken onder dezelfde participanten, wanneer de onderzoeksmethoden en de context gelijk blijven (Lincoln & Guba, 1986; Shenton, 2004). De afhankelijkheid is verhoogd doordat in het methodehoofdstuk de keuzes rondom de dataverzameling en -analyse uitgebreid zijn beschreven. Daarnaast is er in het discussiehoofdstuk aandacht besteed aan reflexiviteit, waarin de onderzoeker terugblijkt op het verloop en de keuzes binnen het onderzoek.

Hierdoor is het voor andere onderzoekers mogelijk het onderzoek te beoordelen (Shenton, 2004; Nowell et al., 2017). Om de afhankelijkheid eveneens te verhogen is gebruik gemaakt van een erkende methode, namelijk de thematische analyse waarbij zes fasen worden doorlopen (Braun & Clarke, 2006). Door te kiezen voor deze veelgebruikte methode is het proces controleerbaar.

De overtuigingskracht betreft de positie van de onderzoeker en de wijze waarop de onderzoeker mogelijk invloed heeft gehad op de uitkomsten (Lincoln & Guba, 1986; Shenton, 2004). Ondanks dat kwalitatief onderzoek altijd een mate van subjectiviteit bevat door interpretatie van de onderzoeker, is het streven dat er zo min mogelijk beïnvloeding plaatsvindt door de onderzoeker tijdens de dataverzameling (Shenton, 2004; Nowell et al., 2017). De overtuigingskracht is verhoogd doordat de methodologische keuzes uitgebreid zijn behandeld en beargumenteerd (Shenton, 2004; Nowell et al., 2017). De interviews en de focusgroep zijn op eenzelfde manier uitgevoerd, waardoor er bij verschillende participanten dezelfde informatie is verzameld. Daarnaast is door de onderzoeker geprobeerd rekening te houden met sturing door eigen meningen of oordelen tijdens de interviews en de focusgroep niet te laten merken. Hierdoor is geprobeerd enkel de percepties en verhalen van de participanten te verzamelen (Shenton, 2004). Het onderdeel 'reflexiviteit' in het discussiehoofdstuk gaat in op de mogelijke beïnvloeding van de onderzoeker en de afwegingen die zijn gemaakt tijdens het onderzoeksproces. Tevens worden er in het laatste hoofdstuk de beperkingen van het onderzoek beschreven.

3.5 Ethiek

Gezien er in dit kwalitatieve onderzoek eigen data verzameld is, is het van belang om de ethische aspecten en wetenschappelijke integriteit in acht te nemen. Voor de ethische overwegingen binnen het onderzoek worden de drie fasen van kwalitatief onderzoek aangehouden (Hennink et al., 2020). Zoals weergegeven in Figuur 2, bestaat de cyclus van kwalitatief onderzoek uit de ontwerpfase, dataverzamelingsfase en analysefase (Hennink et al., 2020).

Figuur 2: Cyclus kwalitatief onderzoek (Hennink et al., 2020)

In de ontwerpfase van het onderzoek is rekening gehouden met ethiek door stil te staan bij de opbrengsten van het onderzoek voor de populatie (Hennink et al., 2020). Naast dat de deelname van de participanten aan het onderzoek van betekenis is voor de onderzoeker, is het wenselijk dat ook de participanten een voordeel ervaren van hun deelname. De toegevoegde waarde voor de jongerenwerkers is dat door te spreken over ervaringen met hun werkwijze, er een moment van bewustwording en reflectie ontstaat. Daarnaast kunnen de onderzoeksresultaten inzichten opleveren voor de jongerenwerkers om het jongerenwerk nog sterker te maken. Aan het eind van ieder gesprek is door de onderzoeker gevraagd naar de ervaring met de deelname aan het onderzoek. De participanten gaven aan het gesprek als prettig te hebben ervaren, ze op deze manier stil konden staan bij al het werk dat ze verrichten en door de vragen aan het denken werden gezet over hun eigen werkwijze.

In de dataverzamelfase van het onderzoek speelt het welbevinden van de participanten een belangrijke rol. Zo is er sprake van vrijwillige participatie en mogen participanten geen nadeel ondervinden van de deelname aan de studie. Voor aanvang van de interviews en de focusgroep is geïnformeerde toestemming gevraagd middels het ondertekenen van een formulier met daarin het doel van het onderzoek, het soort onderzoek en het verloop van het onderzoek. Ook is er met de participanten gedeeld hoe de data worden verwerkt, zoals het anonimiseren van de gegevens, de dataopslag en toegang tot de data. De interviews en focusgroep zijn opgenomen voor het transcriberen van de gesprekken. Dit is eveneens meegenomen in de geïnformeerde toestemming. Daarnaast hadden de participanten het recht om

op ieder moment te besluiten niet meer deel te nemen aan het onderzoek, ook tijdens de gesprekken (Hennink et al., 2020).

Tenslotte staat in de analysefase van het onderzoek de omgang met de data centraal. Om de opgehaalde data te kunnen analyseren zijn de gesprekken opgenomen. Met deze opnames kon de onderzoeker de gesprekken transcriberen voor nadere analyses. Tijdens het transcriberen zijn de participanten geanonimiseerd en zijn herleidbare elementen uit de tekst verwijderd. De opnames van de gesprekken en de transcripten zijn opgeslagen op een beveiligde schijf van de Rijksuniversiteit Groningen. Nadat de audio opnames van de interviews en focusgroep omgezet zijn naar transcripten, zijn de opnames van de gesprekken vernietigd. De transcripten waren alleen toegankelijk voor de onderzoeker en de directe begeleider. De transcripten van de interviews en de focusgroep zijn bewaard tot de afronding van het onderzoek.

4 Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van deze studie gepresenteerd. De data is afkomstig uit interviews en een focusgroep waarin is gevraagd naar de ervaringen van jongerenwerkers en straatcoaches. De centrale onderzoeksvraag is: *Hoe passen jongerenwerkers vanuit verschillende Groningse wijkteams multimethodisch handelen toe in hun werkzaamheden en op welke manier draagt multimethodisch handelen bij aan criminaliteitspreventie?*.

Het hoofdstuk begint met een beschrijving van de participanten en hun werkgebied. Vervolgens worden er voorwaarden gegeven vanuit het perspectief van de jongerenwerkers en straatcoaches om te kunnen sturen in het leven van een jongere. Daarbij wordt ingegaan op het contact door het begrijpen van de leefwereld van de jongeren, het opbouwen van een vertrouwensrelatie en samenwerking met partnerorganisaties. Hierna wordt besproken welke vormen van sturing die jongerenwerkers en straatcoaches toepassen. In deze paragraaf wordt aandacht gegeven aan de methoden, multimethodisch handelen, de rol van methoden in criminaliteitspreventie, het risicojongerenoverleg en het straathoekwerk. Ondanks de sturingsmogelijkheden heeft het jongerenwerk een beperkte reikwijdte, dit wordt als laatste beschreven.

4.1 Beschrijving participanten en werkgebied

In deze paragraaf volgt een beschrijving van de participanten en het gebied waarin zij werkzaam zijn. Participanten 1 tot en met 10 hebben deelgenomen aan een interview. Participanten 11, 12 en 13 namen deel aan de focusgroep. Per participant wordt het werkgebied, functie, jaren werkzaam, opleidings- en werkachtergrond en (mogelijk) eigen ervaring met jongerenwerk gepresenteerd (zie Tabel 2). Vervolgens wordt het werkgebied waarin de participanten werkzaam zijn beschreven (zie Tabel 3). Deze informatie draagt bij aan het beter begrijpen van de context van het onderzoek.

4.1.1 Participanten

Zoals te zien in Tabel 2, hebben er in totaal dertien participanten deelgenomen aan het onderzoek. De participanten in deze studie zijn onder te verdelen in twee groepen: jongerenwerkers en straatcoaches. Van de participanten zijn tien werkzaam als jongerenwerker en drie als straatcoach. Opvallend aan de participantselectie is dat het grootste deel man is en er veel participanten zijn die een achtergrond hebben als buurtsportwerker. Daarnaast hebben vijf participanten in hun eigen jeugd op een manier te maken gehad met het jongerenwerk. Een aantal participanten gaf aan dat hun motivatie voor het werk uit persoonlijke ervaringen is voortgekomen, bijvoorbeeld door op jonge leeftijd moeder te zijn geworden, een multiprobleem verleden te hebben of zelf het straatleven kennen. Van de participantenselectie geven drie participanten aan zichzelf als ervaringsdeskundige te zien.

Tabel 2: Overzicht participanten

Werk- gebied	P.	Functie	Geslacht	Jaren werkz.	Achtergrond	Persoonlijke ervaring jongerenwerk
Wijk A	P1	Jongerenwerker	Man	1	Onderwijsassistent, kinderopvang	Nee
Wijk A	P5	Jongerenwerker	Vrouw	4	MJD, Moeder en Kind Huis	Ja
Wijk B	P2	Jongerenwerker	Man	13	Buurtsportwerk	Ja
Wijk B	P3	Jongerenwerker	Man	3,5	Social Work	Nee
Wijk B	P6	Jongerenwerker	Vrouw	6	SPW, SPH, kinderopvang	Ja
Wijk C	P7	Jongerenwerker	Man	12	Buurtsportwerk	Nee
Wijk D	P8	Jongerenwerker	Man	14	Buurtsportwerk	Nee
Wijk E	P11	Jongerenwerker	Man	3	Social Work, jeugdgevangenis	Nee
Wijk F	P12	Jongerenwerker	Vrouw	2	Toegepaste Geografie, werkcoach	Nee
Wijk F	P13	Jongerenwerker	Man	8	Coach multiprobleemjongeren	Nee
Stadsdeel I en II	P4	Straatcoach	Man	2,5	Maatschappelijk Zorg	Ja
Stadsdeel/ wijk A	P9	Straatcoach	Man	0,5	Beveiliging, beroepsmilitair, gevangenisbewaarder	Nee
Stadsdeel II	P10	Straatcoach	Man	22	Randgroepjongeren, buurtsportwerk	Ja

4.1.2 Werkgebieden

De jongerenwerkers in deze studie zijn werkzaam in zes verschillende stadswijken. De straatcoaches hebben te maken met werkgebieden in plaats van een specifieke stadswijk. Zo kunnen bepaalde wijken of aangrenzende dorpen vallen onder het werkgebied van een straatcoach. Het werkgebied is afhankelijk van de vraag naar de inzet van de straatcoach. Voor de straatcoaches zijn twee verschillende werkgebieden te onderscheiden: stadsdeel I en stadsdeel II. Voor één van de straatcoaches (participant 9) is het werkgebied voornamelijk gefocust op stadswijk A.

Tijdens de interviews en de focusgroep is gevraagd naar de ervaring met de wijk waarin de participant werkzaam is. Tabel 3 geeft een overzicht van de wijken en stadsdelen, gebaseerd op de perceptie van de participanten. Hierin wordt de bewonerssamenstelling, het opleidings- en inkomensniveau, de mate van toezicht en kenmerken van de jeugdigen die zij treffen in de wijk weergegeven.

Tabel 3: Overzicht werkgebieden

	Bewoners	Inkomen/ opleiding	Sociale controle	Kenmerken jeugd
Wijk A	Divers, veel jeugd, multicultureel, probleemgezinnen	Lager	Wisselend, veelal door ouders	Rustige jongeren, jongeren buiten, problematische jongeren
Wijk B	Divers, multicultureel, veel alleenstaande moeders	Lager en hoger	Weinig, veelal door jongerenwerkers	Thuis gamend, jongeren buiten, problematische jongeren
Wijk C	Divers, jonge gezinnen, volksbuurt met kansarme gezinnen, dorpsgevoel, voornamelijk volledig Nederlands	Lager en hoger	Voornamelijk in volksbuurt, door ouders	Van jongs af aan op straat, overlastgevende jeugd
Wijk D	Multicultureel, gevluchte gezinnen, probleemgezinnen	Lager	Redelijk door ouders	Diverse kinderen, aanpassing aan nieuwe cultuur lastig
Wijk E	Dorpsgevoel, voornamelijk volledig Nederlands	Hoger	Aanwezig door ouders en buurtbewoners	Jeugd kent elkaar, broertjes/zusjes van, verschillende leeftijden
Wijk F	Multicultureel, grote gezinnen	Lager	Weinig door ouders, streng als het gaat om school	Veel op straat, met elkaar opgegroeid, harde kern met subgroepen
Stadsdeel I	Volksbuurten, veel op straat, ons-kent-ons	Lager	Aanwezig door ouders en buurtbewoners	Jongeren die zich bezighouden met het straatleven
Stadsdeel II	Elitaire buurten, problemen achter de voordeur	Hoger	Wisselend door afwezigheid ouders	Jongeren die zich vervelen

4.2 Voorwaarden voor sturing

In deze paragraaf worden voorwaarden uiteengezet vanuit het perspectief van de jongerenwerkers en straatcoaches om te kunnen sturen en begeleiden in het leven van een jongere. Deze voorwaarden zijn genoemd in interviews en de focusgroep en tijdens het analyseren van de data als thema's en subthema's naar voren gekomen. Zo bestaat het thema 'contact door begrip van leefwereld jongeren' uit de subthema's 'ervaring in contact komen' en 'belang van online jongerenwerk'. Daarnaast komen de thema's 'opbouwen van een vertrouwensrelatie' en 'samenwerkingspartners' aan bod. De paragraaf geeft als het ware de *hoe* van de werkwijze weer.

4.2.1 Contact door begrip van leefwereld jongeren

Het subthema 'ervaring in contact komen' bestaat uit de manieren waarop de jongerenwerkers en straatcoaches in contact komen met jongeren uit de wijk. Uit de analyse van de interviews is gebleken dat jongerenwerkers en straatcoaches in contact proberen te komen met jongeren door onderdeel van hun leefwereld te worden. Wanneer de jongerenwerkers en straatcoaches eenmaal contact hebben, proberen ze in het contact hulpvragen op te halen. Het in contact komen wordt gezien als een belangrijke stap binnen het jongerenwerk.

De manier waarop de meeste jongerenwerkers en straatcoaches contact maken met jongeren is door op een laagdrempelige manier vragen te stellen en het gesprek aan te gaan over onderwerpen die de jongeren interesseren, zoals eerder gesteld (Sonneveld et al., 2021). Het eerste contact kan zich voordoen op straat, bijvoorbeeld tijdens een straatronde, maar ook tijdens de activiteiten. De participanten tonen belangstelling voor de vrijetijdsbesteding, het schoolwerk en het welzijn van de jongeren. Daarbij spelen ze in op de actualiteiten, bijvoorbeeld door met de jongeren te praten over de examens of een wedstrijd van het Nederlands elftal. Twee jongerenwerkers benadrukken dat het gebruik van straattaal of een opmerking over de kledingstijl hen helpt om in contact te komen met de jongeren.

Daarnaast komen jongerenwerkers en straatcoaches in contact met nieuwe jeugdigen door jongeren met wie zij al een relatie hebben. Bekende jongeren worden bijvoorbeeld gevraagd om andere jongeren te werven voor een activiteit. Drie jongerenwerkers gaven aan dat een schoolbezoek eveneens bijdraagt aan dit contact. Zo gaf participant 7 voorlichting op school, bijvoorbeeld in de week tegen Kindermishandeling en gaf participant 6 aan in bepaalde perioden aanwezig te zijn op een schoolplein in de pauzes.

In de focusgroep kwam naar voren dat de jongerenwerkers in contact komen met de jongeren door te zijn op de plekken waar zij zijn, zoals op een pleintje of in een parkeergarage. De focusgroep bevestigt dat het eerste contact vaak op straat of bij deelname aan een activiteit plaatsvindt en vaak ontstaat vanuit vragen over de interesses van de jongeren en wat er speelt. Eén van de jongerenwerkers is bij WIJ Groningen

begonnen tijdens de Covid-periode en verwachtte dat dit problemen zou opleveren om aansluiting te vinden bij de jeugd. Participant 11 vertelde dat dit niet zo bleek te zijn:

*"Maar ik ben zelf in coronatijd begonnen. Nou, ik dacht dat dat echt de meest 'piep' tijd zou zijn die er was om in contact te komen met de jongeren. Alleen die jongeren wilden natuurlijk absoluut niet binnen zitten tijdens coronatijd, dus voor mij was dat echt goud. Als ik dan na 21:00 uur de straat op mocht, met mijn werkgeversverklaring, alles wat ik tegenkwam waren jongeren. Dus al was het inderdaad gewoon een sigaretje, even een praatje: ja *** allemaal, inderdaad. En zo is het balletje eigenlijk gaan rollen."* – Participant 11

Juist doordat participant 11 op straat was op de momenten waarop de jongeren hier eigenlijk niet mochten zijn, bouwde hij aan de band met de jongeren door naar hen te luisteren.

Belang online jongerenwerk

In het subthema 'belang van online jongerenwerk' worden de ervaringen van de participanten met online aanwezig zijn en het gebruik van online platforms in hun werk gedeeld. De leefwereld van de jongeren speelt zich voor een groot gedeelte online af. Tijdens de interviews is dan ook gevraagd naar het belang van online jongerenwerk. De jongeren waar de participanten mee te maken hebben zijn actief op Snapchat. Deze app gebruiken zij als communicatiemiddel, waarbij ze foto's delen en gesprekken voeren. Daarnaast gebruiken ze de app om de locatie van vrienden te bepalen. Volgens de participanten geven de jongeren voorkeur aan dit platform vanwege de mate van anonimiteit. Zo durven zij informatie te delen of een diep gesprek te voeren onderling of met de jongerenwerker, omdat ze weten dat het bericht verdwijnt en er geen bewijs meer is. Naast Snapchat gebruiken jongeren in mindere mate WhatsApp, Instagram en TikTok.

Uit de interviews blijkt dat de jongerenwerkers en straatcoaches erkennen dat het onlinegedeelte van hun werk belangrijk is om de leefwereld van de jongeren te begrijpen. Een aantal jongerenwerkers gaf aan recent scholing te hebben gevolgd over online jongerenwerk, maar ze benadrukken tegelijkertijd dat er ruimte is voor groei als het gaat om online aanwezigheid. Voornamelijk de 'jongere' participanten onderhouden de online platforms. Dit wordt gedaan om contact te maken en onderhouden, maar ook voor het signaleren van trends en het delen van informatie over het activiteiten aanbod. Het daadwerkelijke gebruik van de online platforms is wel verschillend. Het grootste deel van de geïnterviewde participanten gebruikt sociale media, drie participanten sporadisch en twee participanten gebruiken geen sociale media. Een aantal participanten zegt hierover het volgende:

"Het ligt mij wel en ik haal er heel veel uit. Ik zie heel veel van jongeren, ik heb heel veel contact met jongeren." – Participant 3

"Ik heb het niet nodig. Ja nou het moet, het wordt wel van ons verwacht dat wij dan ook online vindbaar zijn." – Participant 10

"Ja, dat is tegenwoordig gewoon wel een enorm sterke tool om de doelgroep te benaderen, te bereiken en informatie te vinden waarmee ze bezig zijn, wat speelt er in de wijk en wat speelt er tussen de jongeren?" – Participant 8

De teams uit de verschillende stadswijken, maar ook de jongerenwerkers en straatcoaches onderling kennen verschillen in mening als het gaat om de relevantie van de online inzet.

Net als in de interviews, bevestigden de participanten tijdens de focusgroep dat wanneer je onderdeel wilt zijn van de leefwereld van de jongeren, je ook online aanwezig moet zijn. Er was sprake van groepsconsensus over het belang van het online jongerenwerk en dat er betreft online aanwezigheid nog winst te behalen valt. Scholing rondom online jongerenwerk voor de jongerenwerkers werd eveneens benoemd, bijvoorbeeld door participant 12:

"Sinds ik hier werk, was dat wel iets wat me heel erg opviel. Dat het niet veel online gebeurde. Ik ben zelf ook gewoon oud, maar ik vond wel en dat is ook wel echt wel opgepakt door de WIJ, dat we daar veel meer moesten zijn." – Participant 12

Ondanks haar leeftijd geeft participant 12 aan zich te willen ontwikkelen in online aanwezigheid, met name door het gevoel van urgentie om de jeugd 'bij te houden'. De platforms Instagram en Snapchat worden in stadswijk F voornamelijk gebruikt ter promotie van het jongerenwerk:

"En gewoon om te praten met ze ja, maar je zou eigenlijk nog meer willen dat je in meer groepen komt. Of weet ik veel wat hè? Dat je meer meekrijgt van wat doen ze onderling. En ja, daar zijn ze nog best wel wat gesloten in volgens mij." – Participant 13

Stadswijk E gaat naast het zenden al een stap verder in het contact met de jongeren online:

"[...] En de Snap is inderdaad echt het één op één contact, wat we ook in de soos hebben, hebben we ook online met ze. En daar vertrouwen ze ons nu ook zo dat ze dan ook de locaties hebben aanstaan. Die staan allemaal op live, kunnen we volgen. We krijgen de persoonlijke vragen die ze niet in de soos stellen, maar die wel daar binnenkomen. Dus bij ons begint dat nu wel een beetje te lopen, maar dat is inderdaad wel de oudere groep dus die echt wel wat sneller mensen al vertrouwt. Maar dat heeft ook een jaar gekost." – Participant 11

De uitspraken van de participanten laten zien dat het doel van de online inzet in hun werkzaamheden per stadswijk verschilt.

4.2.2 Opbouwen van een vertrouwensrelatie

Het thema ‘opbouwen van een vertrouwensrelatie’ bestaat uit de ervaringen van de participanten en de factoren die volgens hen van belang zijn bij het opbouwen van een vertrouwensrelatie met jongeren. Tijdens het eerste contact met de jongeren begint de opbouw van de vertrouwensrelatie. De vertrouwensrelatie dient als basis om jongeren te kunnen begeleiden. De jongeren willen weten met wie ze te maken hebben en wat ze aan je hebben voordat ze toetreding in hun leven toelaten. Uit de analyse blijkt dat er een aantal factoren zijn die bijdragen aan het opbouwen van deze relatie.

Allereerst een gedeelde ervaring tussen de jongerenwerker of straatcoach en de jongere (Sonneveld, 2022), zoals bepaalde levensgebeurtenissen. Doordat de participanten een gedeelde persoonlijke ervaring delen, worden de jongeren aangemoedigd om over hun eigen ervaring te praten. Voorbeelden van gedeelde ervaringen zijn: eetproblemen, zelfbeschadiging of scheiding van ouders. Naast een gedeelde ervaring kan een gedeelde achtergrond ook helpen om vertrouwen op te bouwen, wat overeenkomt met de literatuur over identificatie (Lenkens et al., 2020; McPherson, 2020). Denk bijvoorbeeld aan het opgroeien onder soortgelijke omstandigheden, waarover participant 4 het volgende vertelde:

"Kijk, in hoeverre ik het straatleven heb gehad, ja dat is ook discutabel voor bepaalde mensen. Hoe diep ik erin ben gegaan of ik daadwerkelijk wel gezien heb wat de meeste jeugd heeft gezien. De keuzes die ik gemaakt had in die tijd, zijn wel dilemma's waar zij ook mee zitten en dat is misschien niet één op één, maar wel op een andere schaal in dezelfde richting." – Participant 4

Doordat sommige jongerenwerkers of straatcoaches eenzelfde of soortgelijke situatie hebben meegemaakt dienen zij als voorbeeld voor de jongeren waarbij zij uit eigen ervaring spreken en hen kunnen behoeden voor bepaalde keuzes of verleidingen. Participant 10 maakt hierbij de kanttekening dat het gebruik van eigen ervaringen een valkuil kan zijn, wanneer iemand nog niet om heeft leren gaan met deze ervaring en daarmee op dat moment nog niet geschikt is om de juiste hulpverlening te kunnen bieden.

Een andere veelgenoemde factor voor het opbouwen van een vertrouwensrelatie is tijd. De participanten geven aan dat een relatie met een jongere of groep jongeren veel tijd kost en ontstaat door vaak korte momenten van contact. Daarbij blijkt dat te veel je best doen en overdrijven vaak averechts werkt. Door geduldig te zijn en regelmatig contact te hebben wordt er geleidelijk een langdurige vertrouwensrelatie opgebouwd.

De beschikbaarheid van jongerenwerkers en straatcoaches is ook een belangrijk element voor het opbouwen van de relatie. Door regelmatig aanwezig te zijn in de omgeving van de jongeren proberen de jongerenwerkers en straatcoaches een vast onderdeel te worden van het straatbeeld in de wijk. Dit betekent ook dat ze flexibel moeten zijn in hun beschikbaarheid voor een praatje of telefonisch contact.

Door ook buiten werktijden beschikbaar te zijn, proberen ze het contact toegankelijk te maken. Participant 10 maakt hierbij de volgende vergelijking:

"Je moet eigenlijk een gedeelte van hun belevingswereld worden. Dus net zoals je op straat loopt en je ziet een bus, dan denk je: oké, de bus die komt hier, die hoort hier.[...]" – Participant 10

Onder de belevingswereld wordt naast het aansluiten bij de interesses, behoeften en online aanwezigheid, ook de aanwezigheid in de fysieke omgeving van de jongeren verstaan. Het winnen van respect en de opbouw van een relatie heeft ook te maken met de persoon achter de functie. Zo blijkt dat de jongeren waarde hechten aan authenticiteit. De klik met een straatcoach of jongerenwerker kan mede door een gedeelde ervaring, achtergrond of interesse ontstaan:

"Ja mijn ervaring is toch wel, de jongeren komen vaak voor de activiteit, maar komen ook voor jou, hè? Hoe jij dat neerzet. Dus ja, hè, als je mij nu of [naam collega] nu zou vervangen voor een ander, dat wil niet zeggen dat al die jongeren dan blijven komen." – Participant 2

De uitspraak laat zien dat jongeren waarde kunnen hechten aan de persoonlijke band met één van de jongerenwerkers, wat het belang van een vertrouwensrelatie laat zien. De relatie wordt eveneens gesterkt wanneer jongerenwerkers en straatcoaches consistent zijn. Door open te communiceren en geen valse beloften te maken, weten de jongeren waar ze aan toe zijn. Uit de ervaring van de participanten blijkt dat jongeren bepaalde structuur in hun leven weten te waarderen, ook als het gaat om grenzen stellen in gedrag of in de relatie. In het contact proberen de participanten niet te oordelen en jongeren telkens een nieuwe kans te geven.

Naast de opbouw van de relatie is gevraagd naar welke rol de participanten denken te hebben in het leven van een jongere. Volgens de meeste participanten zijn zij vaak een tussenpersoon, bijvoorbeeld tussen de jongere en ouders, school, politie of andere hulpverlening. Uit de analyse komt daarbij naar voren dat jongerenwerkers en straatcoaches gezien kunnen worden als rolmodel, waar jongeren iets van aan willen nemen in tegenstelling tot hun ouders of docenten. Drie jongerenwerkers gaven daarbij aan dat jongeren de relatie vriendschappelijk beschouwen, waarbij ze hopen in de relatie dezelfde invloed te kunnen hebben als vrienden van de jongeren. Participant 3 geeft een voorbeeld waarin een jongere deze vriendschappelijke relatie laat blijken:

"Ik ben ook bijvoorbeeld wel eens uitgenodigd op een verjaardagsfeest. Ja en dan vraag ik later, dan ben ik daar niet geweest, wie waren er eigenlijk allemaal? Noemt hij twee vrienden. Dan denk ik ja, eigenlijk ben ik ook dan zijn derde vriend. Dus, dat is best wel dicht bij zo'n jongere, dat is wel tof." – Participant 3

De jongerenwerkers en straatcoaches blijven echter weg van een vriendschappelijke relatie met jongeren, maar zien dit als winst wanneer een jongere deze relatie wel zo ervaart, wat sturing mogelijk maakt (Sampson & Laub, 1990).

Uit de analyse van de focusgroep blijkt tijd de belangrijkste factor te zijn voor het opbouwen van een vertrouwensrelatie. De participanten geven aan dat de opbouw van een relatie in de meeste gevallen minstens zeven maanden tot een jaar duurt en bij sommigen een echte vertrouwensrelatie niet bereikt zal worden. Net als in de interviews wordt de beschikbaarheid van de jongerenwerkers, soms het simpelweg aanwezig zijn, genoemd voor de opbouw van de relatie. Daarnaast wordt consistentie en transparantie naar de jeugd genoemd; zeg wat je doet, en doe wat je zegt. Er is eveneens consensus over de bijdrage van een gedeelde ervaring tussen jongerenwerker en jongere, wat overeenkomt met de bevindingen uit de interviews:

"Wat dat betreft. Dat is het voordeel van mijn jeugd en mijn verleden, dat ik in principe bijna alles van wat ze zeggen, kan ik wel iets koppelen: oh, maar toen heb ik dat zo en heb ik dat en dat meegemaakt en zo heb ik dat aangepakt. Nou, hoe zij dat dan op dat moment aanpakken dat is aan henzelf, maar daardoor heb je wel heel snel raakvlakken, zeg maar [...]." – Participant 13

Participant 13 laat hiermee zien dat zijn gedeelde ervaring kan bijdragen aan begrip voor bepaalde situaties van jongeren en hij een adviserende functie heeft. In de focusgroep is aan de participanten gevraagd naar hoe jongeren volgens hen de relatie tussen hun beiden zien. De participanten gaven aan dat dit per jongere en moment verschilt. De jongeren zien de jongerenwerkers als vriend, voorbeeld, iemand aan wie ze een hekel hebben, grote broer of vader:

"Maar ja, die zei laatst nog: eigenlijk ben je meer vader voor mij dan mijn eigen vader. Een beter compliment kan ik mij eigenlijk niet voorstellen." – Participant 13

Het voorbeeld illustreert de voorbeeldfunctie van een jongerenwerker, wat overeenkomt met de literatuur over de volwassene als voorbeeld voor jeugdigen (Barnert et al., 2015). Andersom ontstond er tijdens de focusgroep consensus over de manier waarop de jongerenwerkers betekenisgeven aan de relatie tussen hen en de jongeren:

"Als ik kijk naar wat voor mij echt de kern van jongerenwerk is, is dat je krijgt de opvoeding thuis van je ouders, je krijgt een opvoeding op school op een andere manier, maar in je vrije tijd krijg je geen opvoeding. Dan krijg je opvoeding van je vriendjes en je vriendinnetjes. En wij hebben de kans om ze toch in de vrije tijd ook dingen bij te brengen en gesprekken aan te gaan. En wat je zegt, dat je ze op andere ideeën kunt brengen, wat ze anders niet zouden hebben. Dus dat vrijetijdsopvoeder." – Participant 13

4.2.3 Samenwerkingspartners

Het thema ‘samenwerkingspartners’ beslaat de belangrijkste partijen waar de participanten mee samenwerken. Tijdens de interviews werd duidelijk dat jongerenwerkers en straatcoaches in samenwerking met anderen proberen om jongeren zo goed mogelijk te begeleiden, bijvoorbeeld wanneer ze dreigen het verkeerde pad op te gaan. De participanten gaven aan contact op te nemen met ouders en bij hen hun zorgen uit te spreken. Deze samenwerking komt overeen met bevindingen uit eerder onderzoek (Sonneveld et al., 2020). Het contact met de ouders maakt dat ouders zich bewust worden van het gedrag van hun kind, maar is ook een aanbod voor hulp vanuit de organisatie. Andersom kan het zijn dat ouders zich melden bij WIJ wanneer zij zich zorgen maken over hun kind. Verder hebben de participanten contact met school, wat overeenkomt met de literatuur (Sonneveld et al., 2020), bijvoorbeeld wanneer er regelmatig afwezigheid wordt geconstateerd. De contactpersonen wisselen van een collega van het VO (voortgezet onderwijs) WIJ-team tot een gesprek met de mentor.

Naast de ouders en school hebben de jongerenwerkers en straatcoaches regelmatig contact met de politie. De rol van de wijkagent is hierin belangrijk, gezien de wijkagent en de participanten informatie met elkaar delen over jongeren die probleemgedrag vertonen. Uit de analyse is gebleken dat de participanten het delen van informatie met de politie tot op zekere hoogte doen. Twee participanten hebben een negatieve ervaring gehad met de omgang van informatie door agenten, waardoor ze bedachtzamer omgaan met het delen van informatie over jongeren. Participant 7 geeft een voorbeeld:

"Dit was op donderdag gebeurd, vrijdagavond hier in de jeugdsoos, de jongens komen binnen: wat heb je gezegd tegen de politie [naam participant]? Nou, toen moesten we liegen, we hebben toen gezegd: ja, niet hoezo, wat bedoel je? De letterlijke woorden van de wijkagent waren: een jongerenwerker heeft gezegd... Maar die was dus gewoon op eigen houtje naar de deur gegaan en die had gezegd: wat is daar gebeurd?" – Participant 7

Door onnauwkeurige omgang met informatie over jongeren van de politie, kunnen jongerenwerkers of straatcoach in onprettige situaties terechtkomen. Sommige informatie kan juist van belang zijn in criminaliteitspreventie om eerder signalen op te vangen en indien nodig ernaar te handelen. Tegelijkertijd mag de vertrouwensrelatie met de jongeren niet geschonden worden, waardoor het achterhouden van bepaalde informatie soms noodzakelijk is:

"We overleggen vaak met politie, met boa's, maar we werken niet samen. Het is niet dat wij samen op straat gaan en informatie delen we ook nihil met hun, want als er een politieagent komt en die zegt: [naam participant] heeft mij dit en dat verteld over jou. Nou dan is het wel klaar, dan kan je je werk niet meer doen." – Participant 10

In het contact met de politie, blijkt transparantie geven over hun handelen richting de jeugd erg belangrijk. Zo geven de participanten bij de jongeren aan dat ze meldingsplicht hebben, wanneer jongeren bijvoorbeeld een delict bekennen of ze dit zelf bij hen waarnemen. Participant 7 beschrijft de functie van het jongerenwerk volgens de politie of de gemeente:

"Zij zien ons dan als de voelsprietten in de wijk, die voelen of er iets broeit of wat er gaat gebeuren." – Participant 7

Om informatie maar ook expertise te delen is er een zogenoemde ‘kenniskring’ waaraan jongerenwerkers uit verschillende stadswijken één keer in de zes weken samenkomen. De kenniskring is er om casuïstiek en thema’s die spelen te bespreken. De kenniskring draagt bij aan professionalisering van het jongerenwerk en gedeeld beleid.

4.3 Vormen van sturing

In deze paragraaf worden de vormen van sturing in de werkwijze van jongerenwerkers en straatcoaches uiteengezet. Deze vormen zijn gedeeltelijk op basis van thema’s en subthema’s uit de data tot stand gekomen. Allereerst wordt het deductieve thema ‘methoden en multimethodisch handelen’ aangehaald met de subthema’s ‘groepswerk’, ‘individuele begeleiding’, ‘ambulant jongerenwerk’, ‘informatie en advies’ en bijbehorende code ‘multimethodisch handelen’. Vervolgens wordt ingegaan op het thema ‘rol van methoden in criminaliteitspreventie’. Daarbij komt het subthema ‘risicjongerenoverleg’ en code ‘rol van straathoekwerk’ aan bod. Tot slot wordt ingegaan op de momenten waarop jongerenwerk niet volledig toereikend is aan de hand van het subthema ‘reikwijdte jongerenwerk’. De paragraaf geeft de *wat* in de werkwijze weer.

4.3.1 Methoden en multimethodisch handelen

In de komende subparagrafen wordt de ervaring van jongerenwerkers en straatcoaches gedeeld aangaande het overkoepelende thema. Het overkoepelende thema is ‘methoden en multimethodisch handelen’. Allereerst staan vier subthema’s centraal die corresponderen met de vier methoden: ‘groepswerk’, ‘individuele begeleiding’, ‘ambulant jongerenwerk’ en ‘informatie en advies’. Vervolgens wordt er duiding gegeven aan het subthema ‘multimethodisch handelen’, door de combinaties van methoden weer te geven.

Groepswerk

Het subthema ‘groepswerk’ geeft de onderdelen waaruit het groepswerk bestaat volgens de participanten. Uit de analyse van de interviews is gebleken dat de jongerenwerkers het groepswerk als een belangrijk onderdeel van hun werk zien. Onder groepswerk verstaan de jongerenwerkers de avonden in de jeugdsoos, activiteiten voor specifieke groepen en groepsactiviteiten, zoals sporten, uitstapjes en kamp. Deze

bevindingen komen overeen met de literatuur over groepswork (De St Croix & Doherty, 2022; Sonneveld et al., 2022). Participant 2 geeft aan hoe groepswork zich binnen het jongerenwork positioneert:

"Kijk vanuit het groepswork, dat is eigenlijk jongerenwork daar begint het mee denk ik. Dat zijn onze activiteiten waar iedereen op afkomt. En vanuit daar nou ja, probeer je dus hulpvragen te signaleren, andere dingen waar ze misschien tegenaan lopen." – Participant 2

De jeugdsoos wordt gezien als een plek waar jongeren de kans krijgen om elkaar te ontmoeten, zoals eerder gesteld (De St Croix & Doherty, 2022; McPherson, 2020; Ritchie & Ord, 2017; Sonneveld et al., 2022). In sommige gevallen proberen jongeren de jeugdsoos te gebruiken als een plek waar onderlinge conflicten uitgevochten worden. Aan de jongerenworkers is het de taak om de jeugdsoos veilig te houden. Dit wordt gedaan door omgangsregels, bijvoorbeeld het niet mogen roken, blowen of drinken in de soos. Volgens de participanten is dit in de meeste stadswijken een reden voor de oudere jeugd om niet meer naar de jeugdsoos te komen. In stadswijk B wordt de jeugdsoos echter gebruikt door de oudere en problematische jeugdgroep. Andere jeugdigen gaven bij de jongerenworkers aan zich hierdoor minder welkom voelen en kiezen ervoor om dan niet te komen.

De (sport-)activiteiten zijn een middel om jongeren te bereiken, signalen op te vangen en op een laagdrempelige manier het gesprek aan te gaan. De activiteiten zijn leeftijdsgericht, maar kunnen ook verschillen voor jongens en meisjes. De reden hiervoor is dat er vaak een voelbaar verschil is in de manier van communiceren en de gespreksonderwerpen. Voor het organiseren van de activiteiten proberen de jongerenworkers aan te sluiten bij de behoeften van de jongeren door goed te luisteren:

"Maar als ik gewoon bezig ben, kan ik echt alles aan hem vragen. Met wie woon je dan in huis? Oh, papa en mama, oké. En is het een beetje gezellig in huis? Ondertussen stoot je weer een bal. Ja, soms wel, soms niet. Oh, wanneer is het niet zo gezellig dan? Nou dan vertelt hij dat. [...] Dan doe ik daar eerst nog helemaal niks mee, maar dan weet ik dat wel. En zo krijg je een beetje een beeld." – Participant 7

Deze uitspraak laat zien dat een activiteit een opening biedt om een hulpvraag te signaleren. Waar de jongerenworkers in het groepswork de activiteiten als kern van hun werk zien, is dit anders voor de straatcoaches. De straatcoaches zijn niet faciliteit gebonden en begeleiden in principe geen activiteiten. Voor de straatcoaches staat groepswork voor het in kaart brengen van groepen jongeren die zich veel in de openbare ruimte bevinden. Wanneer ze een groep in beeld hebben proberen zij de hiërarchie en rollen binnen de groep te achterhalen, bijvoorbeeld wie de kopstukken zijn. Met deze kennis proberen straatcoaches invloed uit te oefenen op de groep jongeren. Participant 9 is als straatcoach wel betrokken

bij de activiteiten in stadswijk A. Zo heeft hij boksen als activiteit in de jeugdsoos opgezet voor de jeugd die hij op straat tegenkwam, waardoor hij ook deze oudere doelgroep bij het jongerenwerk betrok:

"Heb je nog geoefend met boksen? En dan zegt één nee, nee, nee. En dan hoor ik later van een zusje: dat is echt niet waar hoor, ik hoor het elke avond op zijn kamer [participant doet passende ademhalingsgeluiden na bij boksen].[...] Ja, dat zijn leuke dingen." – Participant 9

Door een activiteit af te stemmen op de behoeften van de risicojongeren in stadswijk A, kwam deze groep beter in beeld bij het jongerenwerk.

Uit de analyse van de focusgroep is gebleken dat er consensus bestaat over de inhoud van het groepswerk. De participanten zien het groepswerk als één van de grootste gedeeltes van hun werk als jongerenwerker. Daarbij wordt het gebruik van de jeugdsoos of chillroom, activiteiten en uitjes genoemd. De bevindingen uit de focusgroep komen dan ook overeen met de bevindingen uit de individuele interviews.

Individuele begeleiding

Het subthema ‘individuele begeleiding’ geeft de onderdelen waaruit deze vorm van begeleiding bestaat volgens de participanten. De individuele begeleiding wordt door alle jongerenwerkers gezien als vast onderdeel van hun werk. Tijdens de individuele begeleiding worden meestal één-op-één gesprekken gevoerd tussen de jongerenwerker en de jongere, maar samen sporten of iets leuks doen valt hier ook onder. Het initiatief van de begeleiding kan zowel vanuit de jongere zelf komen, als een hulpvraag zijn die de jongerenwerker signaleert en ter sprake brengt. Uit de analyse is gebleken dat individuele begeleiding vrij breed is. Zo bieden jongerenwerkers begeleiding wanneer jongeren problemen ervaren met hun thuissituatie, school, werk of financiën, wat in overeenstemming is met de literatuur (McPherson, 2020; Sonneveld et al., 2022). Daarbij proberen de jongerenwerkers toekomstgericht te werken, bijvoorbeeld door een luisterend oor te bieden, de huidige situatie te schetsen, bewustwording te creëren en vooruit te denken. Participant 8 geeft een voorbeeld:

"Goed voorbeeld is dat een jongere die ik vanaf het moment dat ik hier werk, bijna elk jaar wel een keer bij mijn auto staat of belt hij mij één keer in het jaar op en dan heeft hij weer een hulpvraag. Kleine hulpvraag, grote hulpvraag en dan help ik die jongen voor een maand of 2/3 weer een beetje op gang en dan hoor ik weer 8/9 maanden niks van hem en dan staat hij er weer. [...]" – Participant 8

Het voorbeeld laat zien dat de individuele begeleiding in het jongerenwerk niet constant is en perioden van afwezigheid kent. Een andere manier waarop individuele begeleiding tot stand komt is via collega's van WIJ Groningen, zoals een casemanager. In dit soort gevallen kan een gezin of jongere al in beeld zijn bij WIJ en probeert de organisatie via een jongerenwerker de verbinding te zoeken. Voor de meeste

jongerenwerkers kost individuele begeleiding veel tijd, waardoor sommige jongerenwerkers hebben aangegeven enkel individuele begeleiding te bieden aan jongeren die zij al kennen vanuit het groepswerk. Wanneer een jongere externe hulpverlening nodig heeft, bijvoorbeeld een psycholoog, kan een jongerenwerker fungeren als tussenschakel, aangezien de jongerenwerker een vertrouwd persoon is. Vanwege de wachtlijsten in de jeugdhulp heeft één van de participanten één-op-één gesprekken gevoerd met een jongere om de periode zonder specialistische hulp te overbruggen.

Twee van de drie straatcoaches bieden eveneens individuele begeleiding. Gezien participant 9 relatief kort werkt bij WIJ Groningen, geeft hij op dit moment nog geen individuele begeleiding. Binnen het straathoekwerk komen jongeren ook met hulpvragen naar de straatcoaches, bijvoorbeeld wanneer ze in aanraking komen met de politie, problemen hebben op school of hulp willen bij sporten. Net als bij de jongerenwerkers worden vanuit de casemanagers zorgen uitgesproken over jongeren, waarna de straatcoach contact opneemt.

In de focusgroep kwam naar voren dat individuele begeleiding eveneens als onderdeel van het jongerenwerk wordt gezien. De individuele begeleiding bestaat volgens de participanten voornamelijk uit één-op-één gesprekken met een jongere. Net als in de individuele interviews benoemden de participanten in de focusgroep dat de totstandkoming van de begeleiding op twee manieren kan: vanuit casussen bekend bij WIJ Groningen of vanuit de jongere zelf. Door de participanten wordt de voorkeur gegeven aan begeleiding op initiatief van de jongeren:

"Ja maar in mijn geval, laat ik dat dan nog steeds bij de jongeren liggen. Natuurlijk spreek ik bij de collega's wel uit, er zijn dingen die me opvallen, maar ik denk dat ons werk juist staat met: als wij iets vinden van dat er misschien meer nodig is, hebben we ineens een oordeel en dan ben je ze kwijt. Is mijn ervaring." – Participant 11

Het voorbeeld laat zien dat de vertrouwensrelatie ook in het opschalen van hulp meeweegt, waarbij participant 11 de regie bij de jongeren houdt.

Ambulant jongerenwerk

Het subthema 'ambulant jongerenwerk' geeft de onderdelen waaruit ambulant jongerenwerk bestaat volgens de participanten. Het ambulante jongerenwerk kwam terug in alle interviews met de jongerenwerkers. Het ambulante werk werd in twee interviews 'outreaching' jongerenwerk genoemd. De jongerenwerkers gebruikten de term voor het actief opzoeken en benaderen van jongeren, wat overeenkomt met onderzoek naar ambulant jongerenwerk (De St Croix & Doherty, 2022; Sonneveld et al., 2022). Uit de analyse is gebleken dat de straatronde hiervoor het meest wordt gebruikt. De straatronde wordt ingezet om jongeren in de wijk die niet bekend zijn met het jongerenwerk te betrekken bij het

jongerenwerk. Daarbij fungeert de straatronde als manier om signalen in de wijk op te vangen, bij overlast in te grijpen of een praatje te maken met jongeren die al wel bij de jongerenwerkers bekend zijn. De straatrondes kunnen overdag plaatsvinden, maar over het algemeen 's avonds, bijvoorbeeld na de avondsoos. De jongerenwerkers vinden het belangrijk om een bekend gezicht in de wijk te zijn, waar een straatronde aan bijdraagt. De jongerenwerkers zijn een aanspreekpunt voor de jeugd, maar kunnen ook preventief handelen. De straatronde wordt door iedere jongerenwerker uitgevoerd, maar voor sommige jongerenwerkers is dit een groter onderdeel van het werk dan van anderen.

De straatcoaches zien het ambulante werk in de vorm van straatrondes als het belangrijkste onderdeel van hun werk. De straatcoaches lopen meermaals per week straatrondes, waarbij ze actief op groepen jeugd afstappen. Naast het preventieve deel gaan de straatcoaches af op overlastmeldingen of op zoek naar jongeren waar zijzelf, de sociale omgeving of de organisatie zorgen over hebben. De straatcoaches zijn van mening dat effectief jongerenwerk op straat begint:

"We moeten ons laten zien. Ja, ik laat me wel zien, maar daaromheen laten we ons te weinig zien denk ik. Nog veel meer in beeld blijven en door dat ook te doen kom je makkelijker in contact en dan hoor je veel meer dingen. Op straat hoor je alles." – Participant 9

Dat participant 9 zich meer op straat bevindt dan de jongerenwerkers is begrijpelijk, gezien zijn functie als straatcoach. Toch denkt hij dat er winst te behalen valt wanneer er meer ogen op straat zullen zijn.

Tijdens de focusgroep is eveneens gevraagd naar het ambulante jongerenwerk. Net als in de individuele interviews werd het ambulante jongerenwerk in één adem genoemd met de straatrondes. Het werk op straat wordt door de participanten ervaren als een manier om jongeren op te zoeken en aan te spreken indien er overlastgevend gedrag wordt vertoond.

Informatie en advies

Het subthema 'informatie en advies' geeft de onderdelen waaruit de informatie- en adviesdiensten bestaan volgens de participanten. Uit de analyse van de interviews blijkt dat informatie- en adviesdiensten bij alle jongerenwerkers voorkomen in hun dagelijkse werk. De jongerenwerkers geven aan dat het geven van informatie en advies iets is wat automatisch gaat. Informatie- en adviesdiensten komen veelal terug in individuele gesprekken met jongeren, maar ook in groepsverband. Thema's waarin jongerenwerkers jongeren voorzien van informatie en advies, maar ook vragen van jongeren zelf beantwoorden zijn: school, drugs, vapes, blowen, wapens, seksualiteit en relaties. Deze bevindingen komen overeen met eerder onderzoek (McPherson, 2020; Sonneveld et al., 2022). Daarnaast denken jongerenwerkers mee in zaken die voor jongeren gelden wanneer zij een bepaalde leeftijd hebben bereikt. Denk hierbij aan de zoektocht naar werk, uit huis gaan, afsluiten van een verzekering of het aanvragen van een ov-kaart.

Wanneer jongerenwerkers merken dat er een bepaald thema speelt in de wijk of onder de jeugd, besteden zij hier aandacht aan. Dit wordt gedaan door vragen te stellen over een bepaald onderwerp wanneer jongeren het hierover hebben. Soms begint een jongerenwerker zelf over een thema om te kijken in hoeverre het leeft in de groep. Een ander soort aanbod van informatie en advies wordt gedaan door externe experts uit te nodigen voor bijvoorbeeld een bezoek aan de jeugdsoos. Organisaties die langskomen voor een informatieavond zijn bijvoorbeeld Het Alternatief (HALT), Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) of de Groningse Kredietbank (GKB). Participant 2 kijkt kritisch naar een informatieavond van bijvoorbeeld VNN en denkt dat er meer nodig is:

"Ja, kijk, als je gewoon één keer daar komt en je neemt je drugskoffer mee, want die hebben ze dan vaak om even wat te laten zien. Ja, dan vinden ze het interessant maar ja dat is niet echt duurzaam, zeg maar. Dus ja, ik denk dan vooral mensen in contact brengen dan." – Participant 2

Het geven van informatie en advies is ook voor de straatcoaches iets van alledag. De thema's waarover jongeren advies vragen zijn school, sport of hun thuissituatie. Zo is participant 10 altijd veel bezig geweest met gezondheid en sporten. De jongeren weten hem te vinden als ze graag begeleiding of advies willen op dit vlak. Participant 4 geeft een voorbeeld van een thema dat op het moment speelt op straat:

"[...] zoals bijvoorbeeld die wapen inleveractie. Maar in die tijd praten we net iets meer over steekwapens en vuurwapens. En hoe ga je daar het beste mee om, door ze niet te kopen... [participant lacht]. En als je ze wel hebt, gewoon inleveren. En, wil je ze anoniem inleveren? Geef ze dan aan ons, dan leveren wij ze in. Dat zijn van die punten die we dan aansnijden met die jeugd, maar over het algemeen gaat het gewoon puur over, ja waar zitten zij mee en hun interesses en dat soort dingen." – Participant 4

De resultaten uit de focusgroep bevestigen de bevindingen uit de individuele interviews. Zo geven de participanten aan altijd bezig te zijn met het geven van informatie en advies in hun werkzaamheden als jongerenwerker. Informatie- en adviesdiensten worden zowel individueel als in groepsverband gegeven. Daarnaast kwam uit de focusgroep dat jongerenwerkers zelf trainingen verzorgen voor jeugdigen op scholen, maar bijvoorbeeld ook voor ouders. De ervaringen uit de interviews en focusgroep komen overeen als het gaat om de manier waarop thema's worden vormgegeven, namelijk op basis van wat er op dat moment onder de jongeren in de wijk speelt. Het inschakelen van externe experts werd ook bevestigd, zoals VNN of zoals in dit voorbeeld de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD):

"We weten nu dat er een aantal jongens en meiden in die grote groep zitten die, nou ja, onveilige seks met elkaar hebben. Proberen we nu weer via de GGD dan maar condooms binnen te krijgen

en folders van: nou jongens, we weten toch dat jullie het doen. We weten dat je liever een vape koopt dan condooms.[...] Dan gaan we die in ieder geval op de bar zetten." – Participant 11

Multimethodisch handelen in beeld

‘Multimethodisch handelen’ geeft de combinaties van methoden binnen de werkwijze van de participanten weer. De resultaten per methode laten zien dat de vier methoden zoals gesteld binnen het multimethodisch handelen (Sonneveld et al., 2020) ook in het jongerenwerk binnen WIJ Groningen worden gehanteerd. Wel is het zo dat de ene methode in meer of mindere mate wordt toegepast door de jongerenwerkers en straatcoaches. Nu bekend is dat alle methoden aanwezig zijn, is het interessant mogelijke verbanden tussen de methoden vast te stellen. Figuur 3 laat zien op welke wijze de methoden combineren, waarbij in de tekst inhoud wordt gegeven aan de relatie tussen de methoden. De fysieke kaarten die gebruikt zijn tijdens de interviews met daarop de methoden (zie Bijlage III Kaarten methoden) werden door sommige participanten gebruikt om verbanden te tonen, zoals participant 7:

"Oh ja, ik zet het groepswerk en informatie en advies wat meer tegen elkaar aan en het ambulante en individueel, dat zit weer aan deze kant van het spectrum. Zoiets, ik weet niet precies wat ik nu aan het doen ben, maar dit lijkt logisch." – Participant 7

Ambulant jongerenwerk en groepswerk

Ambulant jongerenwerk en groepswerk komen samen (zie Figuur 3) wanneer jongerenwerkers vanuit het contact met de jongeren op straat, de jongeren willen betrekken bij het groepswerk. Een reden waarom de jongeren op straat zich bijvoorbeeld niet in de jeugdsoos laten zien, is omdat in de soos bepaalde omgangsregels gelden of er een andere groep jeugdigen komt waar zij niet mee om willen gaan. De jongeren worden tijdens het straatwerk geattendeerd op het aanbod van activiteiten en uitgenodigd om mee te denken in een uitstapje of activiteit die zij zelf graag zouden willen ondernemen. Eén van de straatcoaches geeft daarbij aan dat de jongeren vaak niet op de hoogte zijn van de mogelijkheden en dat er ook voor hen budget is. Op die manier fungeert het ambulante werk als werving voor het groepswerk.

Ambulant jongerenwerk en individuele begeleiding

Ambulant jongerenwerk en individuele begeleiding kennen overlap (zie Figuur 3), gezien het ambulante werk in sommige gevallen uitnodigt tot een één-op-één gesprek tussen jongere en jongerenwerker. Deze gesprekken vinden plaats buiten de reguliere activiteiten van het jongerenwerk, zoals op een afgesproken plaats buiten of bij de jongere thuis. De individuele begeleiding kan voortkomen uit een straatronde, waarbij een jongerenwerker of straatcoach de wijk in gaat, signalen opvangt en het gesprek aangaat. Hierbij kan de stap naar individueel contact ook vanuit de jongere zelf geïnitieerd worden. De straatcoaches kennen de jongeren op straat goed, waardoor zij weten wie extra aandacht nodig hebben en

checken geregeld waar de jongeren in kwestie tegenaan lopen. Het ambulante jongerenwerk kan een toegangspoort zijn voor individuele begeleiding.

Groepswerk en individuele begeleiding

Zoals de resultaten van groepswerk als losse methode laten zien, kennen enkel de jongerenwerkers de methode als het gebruik van activiteiten en de jeugdsoos. Vanuit het groepswerk signaleren jongerenwerkers individuele hulpvragen, wat vaak leidt tot individuele begeleiding. Het verband tussen deze methoden is weergegeven in Figuur 3.

"Kijk doordat je dit hebt creëer je een band met jongeren en waarom willen jongeren per se met jou bijvoorbeeld individuele begeleiding, omdat die band er al is. Dus zou dit wegvallen, dan kan in principe heel Nederland dit poppetje zijn bij individuele begeleiding. Maar doordat wij die jongeren kennen van groepswerk, is het speciaal gekozen dat wij dit zijn." – Participant 3

Bovendien kan de opgebouwde band vanuit het groepswerk, zoals het meidenwerk, ervoor zorgen dat jongeren sneller in zee willen gaan met andere hulpverlening als een jongerenwerker ertussen zit:

"En ik merk, want heel veel meiden waar ik bij betrokken raak via het groepswerk en waar heel veel zorgen om zijn, die hebben bijvoorbeeld al wel een psycholoog of hulpverlening waar ze gesprekken mee hebben. [...] En omdat ik ze dus via groepswerk al ken en dat ze me vertrouwen, dan ben ik een soort link tussen die twee, zeg maar, een soort vertaalstuk ben ik dan soms wel." – Participant 6

Doordat de jongerenwerker haar ‘vrouw zijn’ gebruikt in de omgang met meiden, is de vertrouwensrelatie anders dan met de mannelijke jongerenwerkers. Het opgebouwde vertrouwen kan vervolgens aangehaald worden in bijvoorbeeld doorverwijzing naar hulpverlening.

Informatie en advies - ambulant jongerenwerk, groepswerk en individuele begeleiding

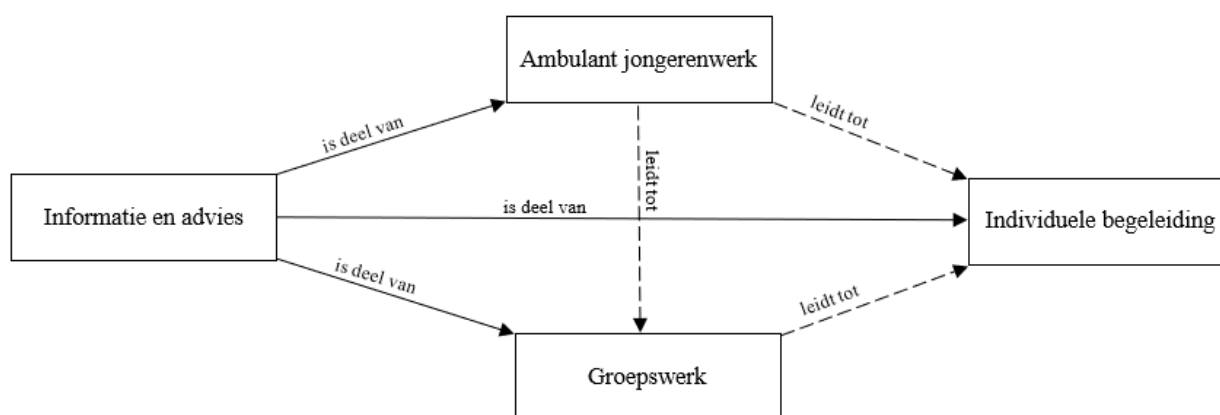
De informatie- en adviesdiensten van de jongerenwerkers en straatcoaches komen terug in het ambulante werk, namelijk de straatronde. Wanneer een jongerenwerker of straatcoach een straatronde maakt of op een overlastmelding afgaat adviseren zij de jongeren om bijvoorbeeld te verplaatsen of hun troep op te ruimen. Daarbij geven ze aan wat het vervolg kan zijn indien zij dit niet doen, bijvoorbeeld het bezoek van de politie of boa's. De combinatie van het ambulante jongerenwerk en de informatie- en adviesdiensten komt dan ook tot uiting tijdens de straatronde.

Tijdens het groepswerk, zoals een activiteit of de jeugdsoos, zijn het zowel de jongeren die informatie of advies komen halen bij de jongerenwerkers en vragen stellen, als jongerenwerkers die de jongeren iets willen meegeven. Zoals eerder beschreven worden de jongeren tijdens de soos, door de jongerenwerkers zelf of door externe partijen voorzien van informatie.

De individuele begeleiding kent een link met de informatie- en adviesdiensten, doordat de jongerenwerkers en straatcoaches meedenken met de situatie of vraag van de jongeren, maar ook doorverwijzen naar instanties indien nodig. De kennis over bepaalde thema's, zoals armoede, gebruiken zij in de één-op-één gesprekken. Participant 5 geeft aan hoe de methoden zich positioneren ten opzichte van elkaar:

"[...] Eigenlijk sluiten wij aan bij alles wat een jeugdige nodig heeft en dan overlapt het elkaar. Is dit nodig, dan doen we dit, maar is dit nodig, dan kunnen we dat ook. Maar is dit nodig en soms doen we het eigenlijk tegelijk." – Participant 5

Al met al horen de informatie- en adviesdiensten binnen het jongerenwerk bij de drie overige methoden (zie Figuur 3). In sommige gevallen staan de jongerenwerkers stil bij het toepassen hiervan, maar in de meeste gevallen gaat dit bij hen automatisch. De straatcoaches geven eveneens aan dat informatie en advies terugkomt in de andere methoden, waarbij opgemerkt moet worden dat het groepswerk een andere betekenis heeft.

Figuur 3: Verbanden multimethodisch handelen

De focusgroep bevestigt het beeld over het multimethodisch handelen dat is geschetst tijdens de interviews. Alle methoden, zoals eerder gesteld, zijn onderdeel van het werk van de participanten. Zoals in Figuur 3 gepresenteerd werd in de focusgroep expliciet de combinatie van het groepswerk dat leidt tot individuele begeleiding genoemd. Eveneens was er groepsconsensus over de constante aanwezigheid van informatie- en adviesdiensten tijdens het ambulante jongerenwerk, groepswerk en individuele begeleiding. De combinatie ambulant jongerenwerk en groepswerk kwam naar voren als een manier om de jongeren op straat naar het jongerenwerk, zoals de chillroom of jeugdsoos, te leiden. Het ambulant jongerenwerk in combinatie met individuele begeleiding is niet expliciet ter sprake gekomen tijdens de focusgroep.

Kortom, de bevindingen komen grotendeels overeen met de inhoud van de combinaties uit de interviews, waarbij participant 11 het multimethodisch handelen als volgt samenvat:

"Volgens mij zijn deze vier dingen eigenlijk gewoon typische functieomschrijving van een jongerenwerker, denk ik. Dit is wat ons werk eigenlijk is, wat je gewoon constant doet." –

Participant 11

4.3.2 De rol van methoden in criminaliteitspreventie

Het thema ‘rol van methoden in criminaliteitspreventie’ gaat in op hoe de participanten de bijdrage van methoden zien aangaande criminaliteitspreventie. Naast de methoden op zich is er tijdens de interviews gevraagd of en hoe de methoden in het specifiek kunnen bijdragen om jongeren te weerhouden van overlastgevend of crimineel gedrag. Aangaande preventie zorgt groepswork in het jongerenwerk voor activiteiten die helpen positieve ervaringen te creëren in het leven van de jongeren. De activiteiten zijn in dit geval een alternatief voor het rondhangen op straat, wat overeenkomt met eerdere bevindingen (Ritchie & Ord, 2017; Sonneveld et al., 2020). Tevens komt het voor dat een jongerenwerker een jeugdige bij een problematische groep weghaalt door hem of haar onder toezicht te laten helpen bij de groepsactiviteiten. Daarnaast biedt het jongerenwerk door middel van de soos en de activiteiten een veilige omgeving om elkaar te ontmoeten, maar ook een plek waar jongeren gezien en gehoord worden. Het groepswork wordt gecombineerd met individuele begeleiding, wanneer er tijdens het groepswork gesprekken ontstaan waarbij de jongerenwerker de jongere wijst op de keuzes die hij of zij heeft. Uit de data blijkt dat jongeren in groepsverband moeilijk stuurbaar zijn, doordat een jongere zich kan verschuilen achter de groep en geen verantwoordelijkheid neemt voor zijn of haar gedrag. De participanten geven aan dat om te kunnen sturen in het leven van een jongere, individuele begeleiding noodzakelijk is.

De individuele begeleiding is op het gebied van preventie de meest genoemde methode. Tegelijkertijd is individuele begeleiding een methode die veel tijd kost, waardoor deze niet altijd aan iedere jongere geboden kan worden. Wanneer een jongerenwerker of straatcoach een klik heeft met een jongere wordt de begeleiding afgestemd op wat een jongere nodig heeft, bijvoorbeeld in de vorm van een plan. Individuele begeleiding wordt gecombineerd met ambulante jongerenwork, wanneer er sprake is van huisbezoeken of wanneer ouders betrokken worden bij de begeleiding. De individuele begeleiding kan langdurig zijn en momenten van pauze kennen. Desondanks geven de participanten aan altijd beschikbaar te zijn, zoals participant 3:

"Later zei hij: ja ik was toen ook opgepakt en toen wilde ik eigenlijk jou bellen, alleen ik had je nummer niet meer, want die had ik even verwijderd. [...] Dus ik denk dat dat heel mooi is dat wanneer hij wat wil, dan weet hij me te vinden en dan kunnen we ermee aan de slag." –

Participant 3

Doordat er is geïnvesteerd in de band tussen jongerenwerker en jongere, weet de jongere op deze band te vertrouwen. Daarbij kunnen jongeren de voorkeur geven aan deze relatie, in plaats van de relatie met familie of vrienden, zoals in het voorbeeld duidelijk wordt. Dit komt overeen met literatuur over het belang van een vertrouwensrelatie (Lenkens et al., 2020; Sonneveld et al., 2020).

Het preventieve deel van ambulant jongerenwerk is voornamelijk terug te zien in het aanwezig zijn op straat en het signaleren van deviant gedrag. Tijdens een straatronde spreken jongerenwerkers en straatcoaches jongeren aan op plekken waar zij hangen en bieden bijvoorbeeld een alternatieve plek aan. Daarbij gaven participanten aan dat een groep aanspreken op gedrag lastiger is dan één-op-één en ze indien mogelijk de voorkeur geven aan een individueel gesprek. Ambulant jongerenwerk combineert met de methode informatie en advies wanneer de jongerenwerkers en straatcoaches waarschuwen en consequenties van gedrag meegeven, bijvoorbeeld het niet meer kunnen verkrijgen van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG).

De informatie- en adviesdiensten kunnen preventief werken door het aanbieden van themagerichte informatieavonden, maar kunnen ook gecombineerd worden met individuele begeleiding. Zo leren participanten de jongeren nieuwe vaardigheden die zij van huis uit niet hebben meegekregen, wat overeenkomt met de literatuur over de doelgroep (Lugueti et al., 2017; Salmi & Kivivuori, 2006). Het doel van informatie en advies is om bewustwording te creëren en jongeren een spiegel voor te houden. Bewustwording kan gecreëerd worden door voorbeelden te geven van gevallen waarbij het niet goed is afgelopen met jongeren en daarover in gesprek te gaan, zoals participant 6 doet door de bekende serie *Mocro Maffia* aan te halen:

"[...] Maar eigenlijk ook wel door de jaren heen heb je jongeren ook wel zien afglijden. Dus dat kun je ook als voorbeeld gebruiken naar de jongeren van: ja, het lijkt allemaal wel heel mooi of soms haal ik Mocro Maffia er ook bij. [...] En het is niet zoals we in alle videoclips zien, leuk en alles. Je bent eigenlijk continu over je schouder aan het kijken, je hebt vijanden en stress." –

Participant 6

Tijdens de focusgroep is naast de ervaring met de methoden ook gevraagd hoe deze mogelijk kunnen bijdragen aan criminaliteitspreventie. Uit de analyse kwam naar voren dat het groepswork alternatieven kan bieden in het leven van een jongere, bijvoorbeeld door talenten te ontdekken. Dat de geboden activiteiten de jongeren van de straat houden wordt ook hier bevestigd:

"Zodat ze iets anders krijgen dan dat. En toch over praten, ja informatie. Het gebeurt sowieso hè. Alleen op het moment dat je het sowieso kan verminderen, het blijven altijd boefjes. Maar als ze

niet helemaal doorslaan, dat het beroepsstrafrecht worden, ja dan ben ik al happy." – Participant 13

Een alternatief kunnen bieden lijkt dan ook de belangrijkste functie van het groepswerk. Daarnaast kwam naar voren dat de jongeren tijdens het groepswerk op gedrag gecorrigeerd worden, zowel door de jongerenwerkers als door de oudere jeugd met overwicht. Het gesprek aangaan met de jongeren bleek ook in de focusgroep van belang. Zo kunnen individuele gesprekken leiden tot een vervolg om een probleem aan te pakken, zoals een buitenlandtraject bij verslavingsproblematiek. De preventieve kant van het jongerenwerk kwam voornamelijk naar voren tijdens de straatrondes. Hierbij spreken jongerenwerkers jongeren aan op straat, geven ze aan wat met hun gedrag kunnen voorkomen en proberen met de jongeren mee te denken als ze ergens ontevreden over zijn. De samenwerking tussen de straatcoaches en jongerenwerkers werd hier specifiek in benadrukt, bijvoorbeeld door participant 11:

"Ik denk dat inderdaad ook collega's die we op straat hebben, zijn zeg maar niet locatie gebonden, wij zijn natuurlijk meer op een locatie. Dus ik denk dat zij heel mooi het verkeersbord zijn naar ons: ja, jullie mogen hier niet zijn, maar er is daar wel een plek voor jullie." – Participant 11

Een verschil is op te merken in informatie- en adviesdiensten tussen stadswijk E en F. Zo komt de politie regelmatig langs in de jeugdsoos in stadswijk E, waar de jongerenwerkers in stadswijk F de politie doelbewust buiten houden. In de focusgroep deelden participant 11 en 12 hun verschillende standpunten:

"Wij hebben de politie en de handhaving gewoon tafeltennissend in de soos staan. Dus daar komen de vragen: ja en als ik dan wel met mijn telefoon in de auto zit, wat kost me dat dan? Bij ons gaat het in die zin wel echt heel laagdrempelig." – Participant 11

"Hier is dat niet zo. Hier hebben we ze liever niet binnen. We hebben het wel in het verleden wel een paar keer gedaan, maar dat namen ze ons niet in dank af. Ze willen ze niet binnen hebben en dit is wel hun plek, waar zij zich fijn en veilig moeten voelen en dat voelen ze zich dan niet." – Participant 13

Verder komen de informatie- en adviesdiensten tussen de wijken overeen, zoals het themagericht werken op het gebied van middelengebruik, online pesten of sexting.

4.3.3 Risicjongerenoverleg

In het subthema 'risicjongerenoverleg' geven de participanten hun ervaringen met het risicjongerenoverleg als manier om overlastgevend of crimineel gedrag tegen te gaan. Een integraal overleg gericht op criminaliteitspreventie is het 'risicjongerenoverleg'. In alle gesprekken met de participanten kwam het risicjongerenoverleg op een manier naar voren als een belangrijk onderdeel in de

strijd tegen crimineel gedrag. Tijdens het overleg komen jongerenwerkers, straatcoaches, politie, boa's, HALT, het Veiligheidshuis en de leerplichtambtenaar samen om jongeren te bespreken. Naast het overleg wordt er eveneens informatie gedeeld via een gezamenlijke app. Met de informatie vanuit verschillende perspectieven wordt bepaald of er sprake is van een problematische jeugdgroep. Alle stadswijken in deze studie hebben te maken of te maken gehad met een problematische jeugdgroep. De problematische jeugdgroep wordt gekenmerkt door jongeren die overlast veroorzaken in de wijk of zich bezig houden met criminele activiteiten.

Zodra er een problematische jeugdgroep is vastgesteld wordt de 'plus-min-mee methode' gehanteerd. Het doel van het overleg en de methode is om de hiërarchie binnen een problematische jeugdgroep te bepalen en de groep uit elkaar te halen. Hiervoor worden de jongeren één voor één besproken en ingedeeld in één van de drie categorieën: plusser, minner of meeloper. De plussers worden gemotiveerd om een positieve invloed op de groep uit te oefenen. De minners worden nauwlettend in de gaten gehouden en aangepakt indien nodig. De meelopers zijn de jongeren waar de participanten het meest in investeren, aangezien zij het meeste te beïnvloeden zijn om andere keuzes te maken. De jongeren en ouders worden van de resultaten op de hoogte gesteld door een brief van de burgemeester en vaak een huisbezoek, bijvoorbeeld door de combinatie jongerenwerker en wijkagent of jongerenwerker en leerplichtambtenaar.

4.3.4 De rol van het straathoekwerk

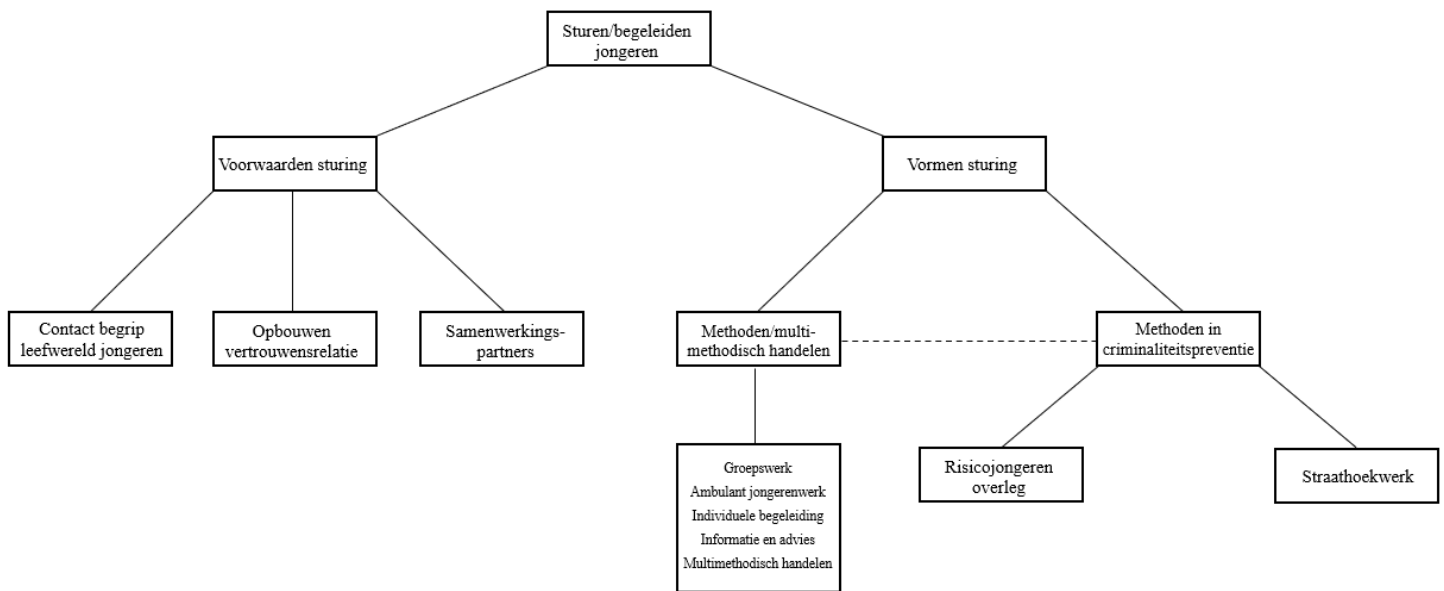
De code 'rol van straathoekwerk' bestaat uit een beschrijving van de waarde van het straathoekwerk in criminaliteitspreventie. Uit de analyse van de interviewdata blijkt dat straathoekwerk, zoals voor het merendeel uitgevoerd wordt door de straatcoaches, meerwaarde heeft als het gaat om criminaliteitspreventie in de wijken. Allereerst zijn de straatcoaches flexibeler inzetbaar in vergelijking met de jongerenwerkers, gezien hun werkgebied een groter deel van de stad en daarbuiten beslaat. Wanneer er onrust wordt opgemerkt, kan de straatcoach zich makkelijker op een specifiek gebied richten. De straatcoaches ervaren tevens dat zij te maken hebben met een andere doelgroep dan de jongerenwerkers. Participant 4 beschrijft dit verschil als volgt:

"Het verschil tussen die twee groepen is dat jongeren in de soos zich... Dat zijn de jongeren die wat kwetsbaarder zijn. Die komen dan naar de soos, omdat ze zich daar veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. En de mensen die op straat zijn, die zijn eigenlijk al klaargemaakt voor de harde wereld." – Participant 4

De jongeren waar de straatcoaches mee te maken hebben vallen vaak in de oudere leeftijdsgroep vanaf 16 jaar die graag anoniem willen blijven en daarom kiezen voor de straat. Doordat de straatcoaches veel straatrondes lopen, begeven zij zich op het terrein van de jongeren. Dit maakt het werk uitdagend, gezien

de jongeren niet altijd even blij zijn met een bezoek van de straatcoach. De straatcoaches kunnen gezien worden als schakel tussen de jongere en het jongerenwerk doordat zij in sommige gevallen jongeren doorverwijzen naar het jongerenwerk of een andere vorm van jeugdhulp. Doordat de jongerenwerkers en straatcoaches met elkaar in contact staan, schakelt een jongerenwerker waar nodig de straatcoach in om een jeugdige in de gaten te houden of informatie uit te wisselen over wat een geschikte aanpak zou zijn.

Figuur 4 geeft een schematisch overzicht van de voorwaarden voor sturing en vormen van sturing in het jongerenwerk, op basis van verschillende thema's, subthema's en belangrijke codes.

Figuur 4: Schematische weergave thema's, subthema's en belangrijke codes

4.3.5 Reikwijdte jongerenwerk

Het subthema 'reikwijdte jongerenwerk' beslaat de situaties waarin volgens de participanten het jongerenwerk niet meer kan bijdragen. Uit de analyse van de interviews blijkt dat de inzet van jongerenwerkers en straatcoaches een beperkte reikwijdte heeft. Wanneer een jongere zich in een sociale omgeving bevindt waar crimineel gedrag de norm is en geen stabiele thuissituatie kent, is het lastig uit het circuit te stappen. Participant 1 en 3 spreken hun twijfels uit over het bereiken van deze risicogroep:

"Maar soms zijn ze, kan het ook zijn dat ze al te ver heen zijn. Dat je merkt dat ze eromheen praten, niet met dat punt willen komen, niet meer dingen aannemen, door blijven gaan met gedrag waar ze mee bezig zijn. Dus dan, dan is het echt wel heel lastig voor een jongerenwerker." –

Participant 1

"Maar de kerngroep die is achteruitgegaan. Ja en daar praat je al 3 jaar lang mee, dus in hoeverre die nog te bereiken zijn met dat, ja dat dat betwijfel ik. Die hebben al wel een beetje een keuze gemaakt, hoe ze hun leven willen leiden. En nog weet ik zeker als ze het zouden willen veranderen, dan weten ze dat het bij ons kan. Maar als je kijkt hoeveel energie en tijd we al in zo'n groep hebben gestopt met praten en uitleggen wat goed is en wat niet goed is. Ja, dat betwijfel ik of die nog echt zo te bereiken zijn." – Participant 3

Ondanks dat sommige jongerenwerkers en straatcoaches bepaalde jongeren meermaals per week zien, wordt er benadrukt dat dit maar een klein gedeelte van het leven van een jongere is. De participanten willen daarom de ouders en het netwerk om een kind betrekken bij de aanpak, zodat ook in de context van de jongeren verandering plaatsvindt. Uit de ervaring van de participanten, zoals participant 6, blijkt dat ouders hier vaak voor openstaan, maar in sommige gevallen het probleem niet zien of willen zien:

"En daarbij komt altijd, we zien ze maar echt een klein fractie van hun hele leven. En wij geven ze dit mee, maar thuis krijgen ze weer wat anders te horen. En van hun vrienden zien ze ook weer wat anders. Dus ja, het is zelden dat je direct een eyeopener hebt van een jongere: oh ja, je hebt echt gelijk man, ik ga het niet meer doen. Maar je probeert het wel mee te geven." – Participant 6

Deze uitspraak illustreert eveneens de mate van beïnvloeding in de sociale omgeving van een jongere, door ouders en vrienden. Wanneer jongeren zich al wat verder in de criminaliteit bevinden, ervaren participanten dat de mogelijkheid tot sturen verder afneemt. Soms is het nodig om voor eigen veiligheid te kiezen en het toezicht en ingrijpen over te laten aan de handhaving of politie. Een aantal participanten benadrukt dat het een illusie is iedere jongere te kunnen helpen, zoals participant 2:

"[...] We hebben geen drukmiddel of iets, dus ze moeten alles vanuit hun zelf doen en dat is af en toe wel lastig met die problematische jongeren groepen. Het is allemaal vrijwillig dus we hebben niet echt, echt iets om in te zetten ofzo, behalve onszelf." – Participant 2

Het voorbeeld laat zien dat intrinsieke motivatie van de jongeren een belangrijke factor voor succes is, waarbij jongerenwerkers of straatcoaches jongeren kunnen motiveren.

5 Conclusie en discussie

In de conclusie staat de beantwoording van de hoofdvraag aan de hand van de deelvragen centraal. In de discussie worden allereerst de limitaties van het onderzoek beschreven. Vervolgens wordt er een reflexieve beoordeling gegeven. Het hoofdstuk wordt afgesloten met aanbevelingen en suggesties voor vervolgonderzoek.

5.1 Conclusie

In dit onderzoek is gepoogd meer inzicht te krijgen in de ervaringen van jongerenwerkers aangaande multimethodisch handelen en criminaliteitspreventie. Dit is gedaan aan de hand van de volgende hoofdvraag: *Hoe passen jongerenwerkers vanuit verschillende Groningse wijkteams multimethodisch handelen toe in hun werkzaamheden en op welke manier draagt multimethodisch handelen volgens hen bij aan criminaliteitspreventie?* Dit vraagstuk is relevant aangezien meer onderzoek naar de werkwijze van jongerenwerkers, de kwaliteit van het jongerenwerk waarborgt (Metz & Sonneveld, 2018). Daarbij is onderzoek naar "de mogelijke verschillen in effectiviteit voor verschillende subgroepen die deelnemen aan het jongerenwerk" (Sonneveld et al., 2021, p. 370), gewenst. In deze verkennende studie stond de subgroep risicojongeren die gevoelig is voor criminaliteit centraal. In eerder onderzoek zijn vier methoden binnen het jongerenwerk vastgesteld: groepswerk, individuele begeleiding, ambulante jongerenwerk en informatie en advies, die eveneens gecombineerd kunnen worden (Sonneveld et al., 2020). Dit onderzoek geeft inzicht in de ervaringen van jongerenwerkers en straatcoaches met het gebruik van deze methoden en de bijdrage van de methoden aan criminaliteitspreventie. Om de hoofdvraag te beantwoorden zijn er tien semigestructureerde interviews afgenomen en heeft er één aanvullende focusgroep met drie participanten plaatsgevonden.

5.1.1 Bevindingen

Het onderzoek heeft laten zien dat de werkwijze van de jongerenwerkers en straatcoaches uit twee onderdelen bestaat: 1) voorwaarden om te kunnen sturen in het leven van een jongere; en 2) vormen van sturing (zie Figuur 4). Uit de analyse van de data blijkt dat vanuit het perspectief van de participanten eerst aan drie voorwaarden voldaan moet worden om succesvol invulling te geven aan de vormen van sturing.

In de data zijn drie voorwaarden om te kunnen sturen in het leven van een jongeren geïdentificeerd: 1) het contact door het begrip van de leefwereld van jongeren; 2) het opbouwen van een vertrouwensrelatie; en 3) de samenwerking met partnerorganisaties (zie Figuur 4). Uit de literatuur is gebleken dat er een aantal methodische uitgangspunten (zie Figuur 1) ten grondslag liggen aan de methoden binnen het jongerenwerk (Metz & Sonneveld, 2018). Twee van deze methodische principes komen overeen met twee uit de data afkomstige voorwaarden: het contact door het begrip van de leefwereld van jongeren en het opbouwen van een vertrouwensrelatie. De samenwerking met

partnerorganisaties komt niet voor in de methodische principes, maar wordt wel genoemd in eerder onderzoek (Sonneveld et al., 2020). De methodische principes geven inhoudelijk richting aan het handelen van jongerenwerkers (Sonneveld et al., 2022). De samenwerkingspartners passen niet in deze definitie, maar worden in deze studie wel als voorwaardelijk beschouwd.

De participanten maken contact met jongeren door aan te sluiten bij hun leefwereld. Dit doen zij door gesprekken aan te gaan en belangstelling te tonen in de vrijetijdsbesteding, het schoolwerk, het welzijn van de jongeren en actualiteiten. Dit komt overeen met eerdere bevindingen aangaande de werkwijze van jongerenwerkers waarin wordt aangehaald dat er geen sprake is van een interventiestrategie (De St Croix & Doherty, 2022), maar zij in het contact rekening houden met veranderende omstandigheden, ervaringen en interesses van jongeren (Sonneveld et al., 2021). Daarnaast werd het online jongerenwerk door bijna alle participanten erkend als middel om contact te maken en onderhouden, maar werd dit naar eigen zeggen nog te weinig ingezet.

Het opbouwen van een vertrouwensrelatie werd door de participanten eveneens als voorwaarde gesteld (zie Figuur 4). Zo maakt een gedeelde ervaring zoals een bepaalde levensgebeurtenis, dat jongeren sneller een relatie aangaan met een jongerenwerker of straatcoach. Dit wordt eveneens bevestigd in eerder onderzoek, waarin identificatie met de persoon (Lenkens et al., 2020; McPherson, 2020), maar ook het benutten van eigen ervaringen (Sonneveld, 2022), een bijdrage levert aan de band tussen hulpverlener en jongere. Daarbij bleek uit het onderzoek dat het opbouwen van een relatie een tijdsinvestering is en de participanten veel aanwezig moeten zijn. Zoals in de literatuur wordt gesteld hebben volwassenen een voorbeeldfunctie voor jeugdigen (Barnert et al., 2015). Deze typerende relatie kwam eveneens naar voren in de interviews en focusgroep, waarin de jongeren de participanten als rolmodel zien wanneer ouders of docenten deze rol niet bekleeden (McPherson, 2020; Walker & Larson, 2006). De jongeren zien de band in sommige gevallen zelfs als vriendschappelijk of familiair. Volgens de literatuur zou deze positie in een relatie voor beïnvloeding kunnen zorgen, bijvoorbeeld in het weerhouden van crimineel gedrag (Sampson & Laub, 1990).

De samenwerking met partnerorganisaties kwam uit de data naar voren als derde voorwaarde. Zo worden hulpverlenende organisaties, school en ouders aangehaald (Sonneveld et al., 2020), wat overeenkomt met de bevindingen van dit onderzoek. In het kader van criminaliteitspreventie werd dit in de interviews en focusgroep aangevuld met de politie en werden hulpverlenende organisaties geconcretiseerd, zoals Het Alternatief (HALT) of Verslavingszorg Noord Nederland (VNN).

De eerste deelvraag was: *Hoe wordt multimethodisch handelen bewust dan wel onbewust ervaren door jongerenwerkers uit verschillende wijkteams?* Het eerste deel van de hoofdvraag kan daarmee worden beantwoord; de ervaringen met het toepassen van multimethodisch handelen. Het multimethodisch handelen bestaat uit een combinatie van één of meerdere methoden: groepswerk, individuele begeleiding,

ambulant jongerenwerk en informatie en advies (Sonneveld et al., 2020). Uit het onderzoek blijkt dat de vier methoden zoals gesteld binnen het multimethodisch handelen ook in het jongerenwerk binnen WIJ Groningen worden gehanteerd en vallen onder de vormen van sturing (zie Figuur 4).

De studie laat zien dat het groepswerk door de jongerenwerkers wordt gezien als de hoofdmethode binnen het jongerenwerk. Deze bevinding komt overeen met eerder onderzoek naar vrij toegankelijk jongerenwerk (Ritchie & Ord, 2017). Voor de jongerenwerkers bestaat het groepswerk uit activiteiten zoals sport, uitstapjes en kamp. Deze invulling van het groepswerk komt overeen met de literatuur (De St Croix & Doherty, 2022; Sonneveld et al., 2022). Daarbij kwam naar voren dat de activiteiten vaak ingedeeld zijn op basis van gender (Boomkens et al., 2021) of leeftijd. De jeugdsoos wordt ingezet als plek in de wijk waar jongeren vrij kunnen inlopen en elkaar ontmoeten, wat overeenkomt met eerdere bevindingen (De St Croix & Doherty, 2022; McPherson, 2020; Ritchie & Ord, 2017; Sonneveld et al., 2022). Uit de interviews en de focusgroep kwam naar voren dat de jongerenwerkers groepswerk gebruiken als middel om bij de jongeren te komen en signalen op te vangen, wat overeenkomt met de literatuur over de signalerende functie van jongerenwerk (Valkestijn et al., 2015).

Uit het onderzoek blijkt dat individuele begeleiding bestaat uit het voeren van één-op-één gesprekken of iets ondernemen met een jongere. Daarbij zijn twee manieren van het ontstaan van individuele begeleiding geïdentificeerd: individuele begeleiding op initiatief van WIJ Groningen of begeleiding op initiatief van de jongere. De jongeren krijgen individuele begeleiding bij persoonlijke vragen over bijvoorbeeld school, werk of hun thuissituatie, wat overeenkomt met de literatuur (McPherson, 2020; Sonneveld et al., 2022).

Het ambulante jongerenwerk richt zich op de plekken waar jongeren zich bevinden (De St Croix & Doherty, 2022; Sonneveld et al., 2022). Het onderzoek toont dat de straatronde kenmerkend is voor het ambulante jongerenwerk. Hierbij benaderen de participanten jongeren actief en zoeken ze hen op in de wijk. Uit het onderzoek is gebleken dat het ambulante jongerenwerk voornamelijk preventief wordt ingezet om de kans op overlastsituaties te verkleinen. Daarnaast draagt het aanwezig zijn in de wijk bij aan herkenning onder de jeugd op straat, waardoor de participanten sneller in contact komen met de jongeren.

Uit de interviews en de focusgroep blijkt dat de informatie- en adviesdiensten in het jongerenwerk terugkomen in het dagelijks werk van de participanten. De onderwerpen waar de participanten bij aansluiten zijn uiteenlopend, zoals middelengebruik, seksualiteit, schooladvies en financiën. Deze bevindingen zijn in overeenstemming met de literatuur over de vraagstukken (McPherson, 2020; Sonneveld et al., 2022). Wanneer de participanten over onvoldoende informatie beschikken aangaande een specifiek thema zetten zij externe experts in.

Ter uitbreiding van het model van Sonneveld en collega's (2022), zijn eveneens de verbanden

tussen de methoden weergegeven (zie Figuur 3). Hieruit blijkt dat het groepswerk veelal leidt tot individuele begeleiding, doordat daar specifieke hulpvragen worden gesignaleerd. Het ambulante jongerenwerk leidt tot groepswerk, doordat de jongerenwerkers en straatcoaches actief verwijzen naar bijvoorbeeld de jeugdsoos om te ‘chillen’ op een plek die hiervoor bestemd is of attenderen op ander aanbod. Het ambulante jongerenwerk leidt eveneens tot individuele begeleiding wanneer de participanten op straat jongeren treffen die op een manier hier behoefte aan hebben. De informatie- en adviesdiensten maken deel uit van alle drie de methoden. Al met al blijkt er sprake te zijn van multimethodisch handelen onder jongerenwerkers en straatcoaches uit verschillende wijkteams van WIJ Groningen.

De tweede deelvraag was: *Op welke manier draagt multimethodisch handelen volgens jongerenwerkers bij aan de criminaliteitspreventie onder jongeren?* Het tweede deel van de hoofdvraag kan met deze deelvraag worden beantwoord; de ervaringen met multimethodisch handelen als bijdrage aan criminaliteitspreventie.

In het onderzoek kwam naar voren dat het groepswerk over het algemeen zorgt voor positieve ervaringen in het leven van jongeren. Daarbij zijn de activiteiten van het groepswerk en de jeugdsoos alternatieven voor het rondhangen op straat met leeftijdsgenoten, waar mogelijk overlastgevend of crimineel gedrag ontstaat (Hoeben et al., 2016; Janssen et al., 2017). Deze bevindingen sluiten aan bij eerder onderzoek naar de functie van het groepswerk (Ritchie & Ord, 2017; Sonneveld et al., 2020). Tegelijkertijd wordt de jeugdsoos volgens de participanten door sommige groepen jeugd ook gebruikt om elkaar op een negatieve manier op te zoeken. Dit komt overeen met de literatuur over het bijeenkomen van jongeren die antisociaal gedrag vertonen en andere jongeren met ditzelfde gedrag beïnvloeden (Mahoney et al., 2004). In sommige gevallen wordt middels groepswerk geprobeerd een jongere uit een problematische groep te halen door diegene als ‘hulp’ in te zetten bij de activiteiten, onder supervisie van een jongerenwerker. Ook de oudere jeugd of jongeren met overwicht op de groep worden ingezet als voorbeeld. Dit strookt met eerdere bevindingen dat naast volwassenen ook leeftijdgenoten voorbeeldgedrag kunnen laten zien (Conger, 1976). Er kan gesteld worden dat er in het groepswerk zowel ervaring is met positieve als negatieve beïnvloeding van jongeren onderling.

Uit de interviews en focusgroep blijkt individuele begeleiding de meest geschikte methode om te kunnen sturen in het leven van een jongere. Dit zou verklaard kunnen worden doordat de methode gericht is op individuele aandacht en het bieden van toekomstperspectief (McPherson, 2020; Rhodes, 2004; Sonneveld et al., 2020). De participanten geven aan dat in de individuele begeleiding de opgebouwde band, vaak vanuit het groepswerk, waardevol is. Zelfs wanneer jongeren voor langere tijd uit het zicht zijn, weten zij terug te vallen op deze relatie. Dit geeft opnieuw het belang aan van het opbouwen van een vertrouwensrelatie, zoals verondersteld in eerder onderzoek (Lenkens et al., 2020; Sonneveld et al., 2020).

Het ambulante jongerenwerk heeft volgens de participanten een preventieve werking doordat de

participanten op vaste momenten aanwezig zijn in de wijk middels de straatrondes. Daarbij weten de participanten net een stap voor een overlastmelding te zijn of zorgen zij ter plaatse voor het de-escaleren van conflicten of overlastsituaties. De participanten geven de jongeren op straat de consequenties van hun gedrag mee en proberen de jongeren te weerhouden van onverstandige keuzes. De straat lijkt hiervoor een geschikte plek, aangezien de jongeren in die levensfase zich daar vaak bevinden met leeftijdsgenoten (Hoeben et al., 2016; Janssen et al., 2017).

Uit het onderzoek blijkt dat de participanten de jongeren informatie geven en vaardigheden aanleren die zij van huis uit niet meekrijgen. Dit is in overeenstemming met de literatuur over de rol van het jongerenwerk bij een gebrek aan steun vanuit huis (Sonneveld et al., 2020) door bijvoorbeeld de afwezigheid van hulpbronnen (Luguetti et al., 2017; Salmi & Kivivuori, 2006). Daarbij wordt het creëren van bewustwording als preventief middel ingezet, bijvoorbeeld over de gevolgen van ‘snel geld’ willen maken.

Aan de hand van de twee deelvragen is de *hoofdvraag* beantwoord. De jongerenwerkers en straatcoaches van WIJ Groningen uit verschillende Groningse stadswijken zijn bekend met multimethodisch handelen. De methoden binnen het jongerenwerk geven de jongerenwerkers en straatcoaches handvatten voor sturing in het leven van een jongere, waar criminaliteitspreventie onder valt. Naast de geïdentificeerde bijdragen van de vier methoden aan criminaliteitspreventie bleken echter ook het risicojongerenoverleg en het straathoekwerk van toegevoegde waarde in de aanpak van jongeren die zich richting de criminaliteit bewegen (zie Figuur 4). Het risicojongerenoverleg draagt bij door op structurele basis jongeren te bespreken en indien nodig de plus-min-mee methode in te zetten. Alle participanten waren bekend met dit concept en gaven aan deze aanpak als effectief te ervaren, doordat via deze methode de problematische jeugdgroep uit elkaar wordt gehaald. Het straathoekwerk, ook wel de inzet van straatcoaches, kwam eveneens ter sprake. Hierin vertelden de straatcoaches dat zij voornamelijk te maken hebben met de risicogroep die zich niet laat zien in het jongerenwerk. Daarbij vertelden jongerenwerkers over de toegevoegde waarde van meer ogen op straat en de wisselwerking tussen hen en de straatcoaches.

Ondanks de verscheidene methoden blijkt uit het onderzoek dat het jongerenwerk een beperkte reikwijdte kent als het gaat om criminaliteitspreventie. De invloed van jongerenwerkers en straatcoaches stagneert wanneer jongeren zich reeds in de criminaliteit bevinden, zich bij bepaalde groepen aansluiten of intrinsieke motivatie om te veranderen ontbreekt. Er kan dan ook gesteld worden dat in de meeste gevallen enkel het jongerenwerk onvoldoende is voor het bereiken van jongeren die het grootste risico lopen om crimineel gedrag te vertonen. Mocht een jongere echter willen veranderen kan het bij hen, altijd.

5.2 Discussie

In de discussie worden allereerst de limitaties van het onderzoek beschreven. Vervolgens komt de reflexieve beoordeling aan bod, waarin de onderzoeker terugkijkt op het onderzoeksproces en de eigen beïnvloeding hierin. De discussie wordt afgesloten met de aanbevelingen en suggesties voor vervolgonderzoek naar aanleiding van dit onderzoek.

5.2.1 Limitaties onderzoek

In deze paragraaf worden de limitaties van het onderzoek beschreven. Ten eerste bestaat de onderzoeksgroep van deze studie enkel uit jongerenwerkers en straatcoaches die werkzaam zijn binnen één organisatie, Stichting WIJ Groningen. Ondanks dat WIJ Groningen een grote en door de overheid gefinancierde stichting is, zou het eveneens interessant zijn om een soortgelijk onderzoek uit te voeren onder andere aanbieders, ter vergelijking van de werkwijzen en de bijdrage aan criminaliteitspreventie. De context waarin het onderzoek plaatsvond is echter duidelijk beschreven, wat positief bijdraagt aan de overdraagbaarheid van het onderzoek (Lincoln & Guba, 1986; Shenton, 2004). Ten tweede is het vanuit de literatuur bekend dat het aantal participanten in een kwalitatief onderzoek onder andere door de mate van saturatie wordt bepaald. Dat wil zeggen, de onderzoeker gaat net zo lang door met de dataverzameling totdat er geen nieuwe informatie optreedt in de gesprekken (Hennink et al., 2020). Gezien het relatief korte tijdsbestek voor een masterthesis, is vooraf vastgesteld om tien participanten deel te laten nemen aan de semigestructureerde interviews. Daarnaast is de vraag om deelname uitgezet onder wijken waar een WIJ jeugdteam aanwezig is, aangezien niet alle stadswijken in Groningen beschikken over een WIJ jeugdteam. Tevens wilden niet alle jongerenwerkers en straatcoaches deelnemen aan dit onderzoek na benadering door de onderzoeker. Het aantal participanten is verhoogd door toevoeging van één aanvullende focusgroep met drie participanten. Ondanks dit aantal participanten is er aangaande de methoden en het multimethodisch handelen saturatie bereikt. Uitbreiding van de methodologische triangulatie, door toevoeging van meerdere observaties en focusgroepen, zou daarbij eveneens bijdragen aan de kwaliteit van het onderzoek (Nowell et al., 2017). Naast de saturatie kan er gekeken worden naar andere kenmerken van de steekproef, zoals de mate van heterogeniteit (Mthuli et al., 2022). Hoewel de participanten uit deze studie afkomstig zijn uit één organisatie, zijn de participanten veelal werkzaam in verschillende teams verspreid over de stad Groningen, wat bijdraagt aan de heterogeniteit.

Ten derde had ik als onderzoeker enige ervaring met interviewen vanuit mijn opleidingsachtergrond, maar nog geen ervaring met het modereren van een focusgroep. Een uitdaging tijdens het interviewen was het moment waarop het interview werd onderbroken door externe factoren, bijvoorbeeld binnenwandelede collega's of een telefoon die afging. Op dat moment werden participanten even uit de interviewsituatie gehaald, waardoor ik mijn best moest doen om het interview voort te zetten

door het gegeven antwoord of de vraag nogmaals te herhalen. De grootste uitdaging tijdens de focusgroep was om iedere participant evenveel aan het woord te laten. Ondanks dat ik heb geprobeerd eenieder actief aan te spreken en uit te nodigen om antwoord te geven, is de ene participant meer aan het woord geweest dan de ander.

Tot slot is zowel de dataverzameling als de data-analyse uitgevoerd door één onderzoeker. Zo heeft er bijvoorbeeld geen intercodeerbetrouwbaarheidscheck plaatsgevonden, waarbij meerdere onderzoekers hun coderingen en bevindingen met elkaar delen. Om de mate van subjectiviteit in de gaten te houden heeft er tijdens de verschillende fasen van het onderzoek overleg plaatsgevonden en zijn keuzes afgestemd met de begeleider. Hierdoor was er in zekere zin sprake van externe controle, wat bijdraagt aan de geloofwaardigheid van het onderzoek (Nowell et al., 2017). Tijdens het onderzoek heeft er geen *member checking* plaatsgevonden, waarbij de participanten de mogelijkheid krijgen te reageren op de bevindingen van het onderzoek, wat bijdraagt aan de geloofwaardigheid (Lincoln & Guba, 1986; Nowell et al., 2017). Wel kregen de participanten de mogelijkheid direct na het interview of de focusgroep of via de mail antwoorden aan te vullen of corrigeren. Daarnaast heb ik als onderzoeker de data meermaals tot mij genomen, wat bijdraagt aan het bekend worden met de data. De manier waarop is gepoogd de mate van subjectiviteit te beperken wordt nader beschreven in paragraaf 5.2.2.

5.2.2 Reflexieve beoordeling

Een onderdeel van een kwalitatieve studie is de reflexieve beoordeling, waarin de onderzoeker reflecteert op de eigen rol en positie gedurende het onderzoeksproces en welke invloed dit mogelijk heeft gehad op de resultaten (Shenton, 2004). De mate van subjectiviteit is geprobeerd te verkleinen doordat ik als onderzoeker bewust was van mijn positie tijdens de dataverzameling en interpretatie van de data. Doordat ik het onderzoek alleen heb uitgevoerd, heb ik regelmatig contact gehad met mijn begeleider om bepaalde keuzes te bespreken. Daarbij zijn de gemaakte stukken door de begeleider van feedback voorzien en werden er opmerkingen gemaakt die mij aan het denken zette bij de interpretatie van de data.

Voorafgaand aan de semigestructureerde interviews en de focusgroep heeft er ook een observatie plaatsgevonden van de jeugdsoos in één van de stadswijken. Tijdens het bezoek heb ik gesproken met verschillende jongerenwerkers die op dat moment potentiële participanten waren voor de semigestructureerde interviews. De informatie die de jongerenwerkers tijdens deze gesprekken gaven heb ik niet gebruikt in de ontwikkeling van de interviewschema's, waardoor de vraagstelling neutraal is gebleven. Tegelijkertijd was het bezoek aan de jeugdsoos van belang ter oriëntatie op een vorm van groepswork in het jongerenwerk, een idee van de mogelijke participanten en de werkwijze. Ik heb er dan ook op gelet geen vragen te stellen aan de jongerenwerkers die mogelijk gesteld zouden kunnen worden tijdens de interviews. Daarnaast heb ik mijzelf in het contact met de participanten transparant en vriendelijk opgesteld, waardoor de participanten bereid waren mee te werken aan het onderzoek.

Voor aanvang van de interviews en de focusgroep heeft er te allen tijde een luchtig voorgesprek plaatsgevonden en zijn de gesprekken gestart met een aantal openingsvragen, waardoor de participanten konden wennen aan de interviewsituatie. Gedurende de gesprekken heb ik, naast het doorvragen, zo min mogelijk bevestiging of reactie gegeven op antwoorden van de participanten om sturing te minimaliseren. Na de gesprekken heb ik uitleg gegeven waarom het nodig was om in hun ogen misschien wat ‘koel’ te reageren op de verhalen die zij deelden. Naderhand is eveneens gevraagd naar de ervaring met het interview of de focusgroep. De participanten gaven over het algemeen aan het interview of de focusgroep als waardevol te hebben ervaren, waarbij ze konden reflecteren op hun werkwijze en bewust werden van de impact van hun werk.

5.2.3 Vervolgonderzoek en aanbevelingen

Uit het onderzoek is gebleken dat de jongerenwerkers en straatcoaches uiteenlopende achtergronden hebben als het gaat om opleidingsachtergrond en werkervaring (zie Tabel 2). Ook gaven de participanten verschillende persoonlijke motieven om voor het jongerenwerk te kiezen, bijvoorbeeld door zelf ervaringsdeskundige te zijn. Daarbij heeft het onderzoek laten zien dat een gedeelde levenservaring tussen jongerenwerker/straatcoach en een jongere volgens de participanten van toegevoegde waarde kan zijn voor een vertrouwensrelatie. In een literatuurverkenning van Sonneveld (2022) is gekeken naar het benutten van ervaringskennis in het jongerenwerk. Hieruit bleek dat in het domein van sociaal werk wel gebruik wordt gemaakt van ervaringskennis, maar er over het effect van ervaringskennis in het jongerenwerk nog weinig bekend is (Sonneveld, 2022). Deze studie is onvoldoende ingegaan op de specifieke rol van ervaringskennis in het jongerenwerk, waardoor vervolgonderzoek gewenst is. Zo zou er onderzocht kunnen worden in hoeverre er sprake is van het gebruik van eigen ervaringen door jongerenwerkers en straatcoaches op professionele wijze en of er binnen jongerenwerkorganisaties sprake is van ervaringsdeskundigheid.

Tevens heeft het onderzoek onder andere aangetoond dat succesvol jongerenwerk valt of staat met de vertrouwensrelatie tussen jongerenwerkers/straatcoaches en de jongeren. Daarom is het van belang deze band zo goed mogelijk te bewaken. Tegelijkertijd is het met betrekking tot criminaliteitspreventie nodig om in situaties waarin jongeren dreigen af te glijden informatie te delen met partnerorganisaties, zoals de politie. Zoals uit het onderzoek is gebleken zijn de jongerenwerkers en straatcoaches zich hier bewust van, maar de politie in sommige gevallen niet. Om misstanden te voorkomen is het raadzaam om per wijkteam de afspraken met de wijkagenten te herzien over in hoeverre informatie gedeeld kan worden en op welke manier de politie met deze informatie omgaat. Een aanbeveling voor vervolgonderzoek sluit hierop aan. Zo zou het interessant zijn nog grondiger te onderzoeken hoe de samenwerking tussen de partnerorganisaties en het jongerenwerk geoptimaliseerd kan worden aangaande criminaliteitspreventie.

Uit deze studie volgen twee belangrijke implicaties. Zo kwam uit het onderzoek naar voren dat de meeste jongerenwerkers en straatcoaches het belang van online jongerenwerk inzien om dichterbij de leefwereld van de jongeren te komen. Ondanks dat deze studie niet specifiek is gericht op online jongerenwerk, kan opgemerkt worden dat deze bevinding strookt met de toenemende aandacht voor de inzet van online jongerenwerk (Chan & Ngai, 2019; Kiviniemi & Tuominen, 2017; Todorović et al., 2023). Hieruit blijkt onder andere dat jongeren de onlinewereld gebruiken om relaties op te bouwen, hun identiteit te vormen en gegevens te delen (Todorović et al., 2023). Deze kennis over de behoeften en het gebruik van de onlinewereld is iets waar jongerenwerkers en straatcoaches in hun werkzaamheden op kunnen inspelen. In dit onderzoek gaven sommige jongerenwerkers en straatcoaches aan de online platforms nog onvoldoende te gebruiken, omdat zij zichzelf te oud vonden om dit te begrijpen of hier geen tijd voor hadden. In verschillende gesprekken gaven de participanten aan dat er binnen de organisatie meer tijd wordt besteed aan online jongerenwerk, bijvoorbeeld in de vorm van een lezing. Een aanbeveling zou zijn deze scholing uit te breiden, zodat het online jongerenwerk beter geïntegreerd wordt in de werkzaamheden van de jongerenwerkers en straatcoaches. Beter begrip van online jongerenwerk levert een bijdrage aan de online aanwezigheid van het jongerenwerk, maakt dat er nieuwe doelgroepen aangetrokken worden tot het jongerenwerk en zorgt voor de ontwikkeling van de algehele werkwijze (Kiviniemi & Tuominen, 2017).

Tot slot werd in het onderzoek duidelijk dat de jongeren die het grootste risico lopen op het vertonen van crimineel gedrag in de meeste gevallen onvoldoende worden bereikt met het jongerenwerk. Deze doelgroep valt vaak buiten het jongerenwerk, terwijl de sociaal kwetsbare jongeren wel naar de soos komen en gebruik maken van het activiteitsaanbod. De risicjongeren bevinden zich in een later stadium en kiezen voor anonimiteit op straat. Uit onderzoek blijkt dat straatwerk onder andere wordt gezien als een geschikte aanpak om risicjongeren aan te trekken die zonder deze inzet niet zouden deelnemen aan initiatieven vanuit bijvoorbeeld het jongerenwerk (Filges et al., 2022). In eerder onderzoek werd de potentie van straatwerk voor deze doelgroep eveneens onderschreven (Pitts et al., 2002). Een aanbeveling zou dan ook zijn om meer aandacht te besteden aan de inzet van straatcoaches. Niet alleen om het contact met deze doelgroep te bevorderen, maar ook de verwijzing naar het jongerenwerk en specialistische hulp te stimuleren.

Literatuurlijst

- Antunes, M. J. L., & Manasse, M. (2022). Social disorganization and strain: Macro and micro implications for youth violence. *Journal of Research in Crime & Delinquency*, 59(1), 82–127.
doi:10.1177/00224278211004667
- ATLAS.ti Scientific Software Development GmbH. (23.2.2). [ATLAS.ti 23 Windows]. (2023).
Geraadpleegd van <https://atlasti.com>
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory*. Prentice-Hall.
- Barnert, E. S., Perry, R., Azzi, V. F., Shetgiri, R., Ryan, G., Dudovitz, R., Zima, B., & Chung, P. J. (2015). Incarcerated youths' perspectives on protective factors and risk factors for juvenile offending: A qualitative analysis. *American Journal of Public Health*, 105(7), 1365–1371.
doi:10.2105/AJPH.2014.302228
- Boomkens, C., Metz, J. W., Schalk, R. M. J. D., & Van Regenmortel, T. M. R. F. (2021). The girls work method: What is the role of empowerment in building girls' agency? *European Journal of Social Work*, 24(2), 224–237. doi:10.1080/13691457.2019.1630371
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. doi:10.1191/1478088706qp063oa
- Braun, V., & Clarke, V. (2023). “Is thematic analysis used well in health psychology? A critical review of published research, with recommendations for quality practice and reporting.” *Health Psychology Review*, 1–24. doi:10.1080/17437199.2022.2161594
- Case, S. (2006). Young people “at risk” of what? Challenging risk-focused early intervention as crime prevention. *Youth Justice*, 6(3), 171–179. doi:10.1177/1473225406069491
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022). *Jaarrapport: Landelijke Jeugdmonitor 2022*. Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Geraadpleegd op 22 maart 2023 van https://www.cbs.nl/-/media/_pdf/2022/45/landelijke-jeugdmonitor-2022.pdf
- Chan, C., & Ngai, S. S. (2019). Utilizing social media for social work: Insights from clients in online youth services. *Journal of Social Work Practice*, 33(2), 157–172. doi:10.1080/02650533.2018.1504286
- Check050. (z.d.). *WIJ jeugdteams*. Check050. Geraadpleegd op 5 juni 2023 van <https://check050.nl/wij-jeugdteams>

- Conger, R. D. (1976). Social control and social learning models of delinquent behavior. *Criminology*, *14*(1), 17–40. doi:10.1111/j.1745-9125.1976.tb00002.x
- De Cremer, D. & Van Vugt, M. (1999). Social identification effects in social dilemmas: A transformation of motives. *European Journal of Social Psychology*, *29*, 871-893. doi:10.1002/(SICI)1099-0992(199911)29:7%3C871::AID-EJSP962%3E3.0.CO;2-I
- De St Croix, T., & Doherty, L. (2022). 'Capturing the magic': Grassroots perspectives on evaluating open youth work. *Journal of Youth Studies*, 1–17. doi:10.1080/13676261.2022.2150540
- Dijkstra, J. C., & Veenstra, R. (2019). Jongeren, leeftijdsgenoten en criminaliteit. *Tijdschrift voor Criminologie* *61*(3), 280-292. doi:10.5553/TvC/0165182X2019061003005
- El Hadioui, I. (2011). *Hoe de straat de school binnendringt*. Van Gennep.
- Evans, W., Sicafuse, L., Killian, E., Davidson, L., & Loesch-Griffin, D. (2009). Youth worker professional development participation, preferences, and agency support. *Child & Youth Services*, *31*(1/2), 35–52. doi:10.1080/01459350903505579
- Ferwerda, H. & T. van Ham, (2017). Lessen uit de aanpak van jeugdgroepen. In WODC & Boom Juridisch, *Justitiële Verkenningen*, *43*(1): 112-126. Boom Juridisch. https://www.bureaubeke.nl/doc/2016/JV1701-artikel_tekst_tcm28-248443.pdf
- Filges, T., Dalgaard, N. T., & Viinholt, B. C. A. (2022). Outreach programs to improve life circumstances and prevent further adverse developmental trajectories of at-risk youth in OECD countries: A systematic review. *Campbell Systematic Reviews*, *18*(4), 1–28. doi:10.1002/cl2.1282
- Friele, R.D., Bruning, M.R., Bastiaanssen, I.L.W., Boer, R. de, Bucx, A.J.E.H., Groot, J.F. de, Pehlivan, T., Rutjes, L., Sondejker, F., Yperen, T.A. van, Hageraats, R. (2018). *Eerste evaluatie Jeugdwet: Na de transitie nu de transformatie*. ZonMw. <https://nivel.nl/sites/default/files/bestanden/eerste-evaluatie-jeugdwet.pdf>
- Geerlof, J., & Naafs, J. (1990). Onderzoek naar effecten van criminaliteitspreventie; Theorie en methodologie. *Sociologische Gids*, *37*(6), 406-423. <https://ugp.rug.nl/sogi/article/view/20046>.
- Hennink, M. M., Hutter, I., & Bailey, A. (2020). *Qualitative research methods* (2e ed.). Sage.
- Hibberd, F. J. (2005). *Unfolding social constructionism* (Ser. History and philosophy of psychology). Springer. doi:10.1007/b100254
- Hirschi, T., (1969). *Causes of Delinquency*. University of California Press.

- Hoeben, E. M., Meldrum, R. C., Walker, D. A., & Young, J. T. N. (2016). The role of peer delinquency and unstructured socializing in explaining delinquency and substance use: A state-of-the-art review. *Journal of Criminal Justice*, *47*, 108–122. doi:10.1016/j.jcrimjus.2016.08.001
- Janssen, H. J., Weerman, F. M., & Eichelsheim, V. I. (2017). Parenting as a protective factor against criminogenic settings? Interaction effects between three aspects of parenting and unstructured socializing in disordered areas. *Journal of Research in Crime & Delinquency*, *54*(2), 181–207. doi:10.1177/0022427816664561
- Kingston, B., Huizinga, D., & Elliott, D. S. (2009). A test of social disorganization theory in high-risk urban neighborhoods. *Youth & Society*, *41*(1), 53–79. doi:10.1177/0044118X09338343
- Kiviniemi, J., & Tuominen, S. (Eds.). (2017). *Digital youth work: A Finnish perspective*. Verke. https://www.verke.org/uploads/2021/01/a3f0ad24-digital-youth-work-a-finnish-perspective_verke.pdf
- Lenkens, M., Rodenburg, G., Schenk, L., Nagelhout, G. R., Van, Lenthe, F. J., Engbersen, G., Sentse, M., Severiens, S., & Van De Mheen, D. (2020). “I need to do this on my own”: Resilience and self-reliance in urban at-risk youths. *Deviant Behavior*, *41*(10), 1330–1345. doi:10.1080/01639625.2019.1614140
- Letendre, J., & Williams, L. R. (2014). “I hear you”: Using focus groups to give voice to adolescent girls’ experiences with violence. *Social Work with Groups*, *37*(2), 114–128. doi:10.1080/01609513.2013.823832
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1986). But is it rigorous? Trustworthiness and authenticity in naturalistic evaluation. *New Directions for Program Evaluation*, *1986* (30), 73–84. doi:10.1002/ev.1427
- Luguetti, C., Dantas, L., Oliver, K. L., & Kirk, D. (2017). Exploring an activist approach of working with boys from socially vulnerable backgrounds in a sport context. *Sport, Education & Society*, *22*(4), 493–510. doi:10.1080/13573322.2015.1054274
- Mahoney, J. L., Stattin, H., & Lord, H. (2004). Unstructured youth recreation centre participation and antisocial behaviour development: Selection influences and the moderating role of antisocial peers. *International Journal of Behavioral Development*, *28*(6), 553–560. doi:10.1080/01650250444000270

- McPherson, C. (2020). 'It's just so much better than school': The redemptive qualities of further education and youth work for working-class young people in Edinburgh, Scotland. *Journal of Youth Studies*, 23(3), 307–322. doi:10.1080/13676261.2019.1599103
- Metz, J. (2017). The professionalism of youth work and the role of values. *Social Work & Society*, 15(2): 1– 16. <https://d-nb.info/1193479258/34>
- Metz, J. (2020). De betekenis van het jongerenwerk voor preventie: Een stand van zaken. *Mens En Maatschappij*, 95(2), 113–131. doi:10.5117/MEM2020.2.003.METZ
- Metz, J., & Sonneveld, J. (2018). *Methodisch werken in het jongerenwerk*. Hogeschool van Amsterdam, Amsterdams Kenniscentrum voor Maatschappelijke Innovatie. https://pure.hva.nl/ws/files/5221665/Methodisch_werken_Deel_I_DEF.pdf?_ga=2.254941322.349799024.1683289882-87291240.1679412267
- Metz, J., & Todorović, D. (2019). *Opvoeden in de wijk: Pedagogische opdracht van het jongerenwerk: Literatuurstudie*. Hogeschool van Amsterdam, Lectoraat Youth Spot. https://www.hva.nl/binaries/content/assets/subsites/kc-mr/lectoraat-ys/opvoeden_in_de_wijk_literatuurstudie.pdf?1576059224475
- Mthuli, S. A., Ruffin, F., & Singh, N. (2022). “Define, explain, justify, apply” (DEJA): An analytic tool for guiding qualitative research sample size. *International Journal of Social Research Methodology*, 25(6), 809–821. doi:10.1080/13645579.2021.1941646
- Murray, C. (2006). Peer led focus groups and young people. *Children & Society*, 20(4), 273–286. doi:10.1002/CHI.892
- Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). *Wet- en regelgeving bij preventief jeugdbeleid*. Geraadpleegd op 4 april 2023 van <https://www.nji.nl/preventief-jeugdbeleid/wet-en-regelgeving>
- Nederlands Jeugdinstituut (2019). *Wat is het verschil tussen jeugdzorg en jeugdhulp?* Geraadpleegd op 4 april 2023 van <https://www.nji.nl/sites/default/files/2021-07/Wat-is-het-verschil-tussen-jeugdzorg-en-jeugdhulp-handout.pdf>
- NOS. (2023, 21 februari). *Hervorming jeugdhulp vastgelopen, gemeenten zien kosten alleen maar oplopen*. Geraadpleegd op 5 april 2023 van <https://nos.nl/artikel/2464727-hervorming-jeugdhulp-vastgelopen-gemeenten-zien-kosten-alleen-maar-oplopen>

- Nowell, L. S., Norris, J. M., White, D. E., & Moules, N. J. (2017). Thematic analysis: Striving to meet the trustworthiness criteria. *International Journal of Qualitative Methods*, 16(1).
doi:10.1177/1609406917733847
- Ohannessian, C. M., & Vannucci, A. (2021). Social media use and externalizing behaviors during early adolescence. *Youth & Society*, 53(6), 871–893. doi:10.1177/0044118X20901737
- Ord, J., Carletti, M., Cooper, S., Dansac, C., Morciano, D., Siurala, L., & Taru, M. (2018). *The impact of youth work in Europe: A study of five European countries*. [E-book].
https://www.researchgate.net/profile/Jon-Ord-2/publication/327578922_The_Impact_of_Youth_Work_in_Europe_A_Study_of_Five_European_Countries/links/5bace18345851574f7ea72d9/The-Impact-of-Youth-Work-in-Europe-A-Study-of-Five-European-Countries.pdf
- Ord, J., Carletti, M., Morciano, D., Siurala, L., Dansac, C., Cooper, S., Fyfe, I., Kötski, K., Sinisalo-Juha, E., Taru, M., & Zentner, M. (2022). European youth work policy and young people's experience of open access youth work. *Journal of Social Policy*, 51(2), 303–323.
doi:10.1017/S0047279421000143
- Pitt, C., & Walker, B. (2022). Economic strain and adolescent violence. Are extracurricular activities a conditioning effect? *Academicus*, 25, 194–213. doi:10.7336/academicus.2022.25.12
- Pitts, J., Pugh, C., & Turner, P. (2002). Community safety and detached and outreach youth work. *Safer Communities*, 1(2), 9–18. doi:10.1108/17578043200200013
- Rhodes, J. E. (2004). The critical ingredient: Caring youth-staff relationships in after-school settings. *New Directions for Youth Development*, (101), 145–161. doi:10.1002/yd.75
- Rijksoverheid. (z.d.). *Jeugdhulp bij gemeenten*. Geraadpleegd op 11 april 2023 van
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/jeugdhulp-bij-gemeenten>
- Ritchie, D., & Ord, J. (2017). The experience of open access youth work: The voice of young people. *Journal of Youth Studies*, 20(3), 269–282. doi:10.1080/13676261.2016.1212162
- Salmi, V., & Kivivuori, J. (2006). The association between social capital and juvenile crime. *European Journal of Criminology*, 3(2), 123–148. doi:10.1177/1477370806061967
- Sampson, R. J., & Laub, J. H. (1990). Crime and deviance over the life course: The salience of adult social bonds. *American Sociological Review*, 55(5), 609–627. <https://doi.org/10.2307/2095859>

- Schellingerhout, R., Ooms, I., Eggink, E. & Boelhouwer, J. (2020, maart). *Jeugdhulp in de wijk*. Sociaal en Cultureel Planbureau. <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2020/03/05/jeugdhulp-in-de-wijk>
- Shaw, C. R., & McKay, H. D. (1969). *Juvenile delinquency and urban areas a study of rates of delinquency in relation to differential characteristics of local communities in American cities*. University of Chicago Press.
- Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information*, 22(2), 63–75. doi:10.3233/EFI-2004-22201
- Sonneveld, J. (2021). *Ontwikkelmogelijkheden in het jongerenwerk voor jongeren in specialistische jeugdzorg*. (1.0 ed.) Hogeschool van Amsterdam, Amsterdams Kenniscentrum voor Maatschappelijke Innovatie, Lectoraat Youth Spot. Geraadpleegd op 5 april 2023 van <https://jeugdmonitor.cbs.nl/sites/default/files/2021-06/210525%20Ontwikkelmogelijkheden%20in%20jongerenwerk.pdf>
- Sonneveld, J. (2022). *Benutten van ervaringskennis in het jongerenwerk: Literatuurverkenning*. Hogeschool van Amsterdam. https://pure.hva.nl/ws/files/29479809/20221103_Literatuur_ervaringskennis_jongerenwerk.pdf?_ga=2.50024996.349799024.1683289882-87291240.1679412267
- Sonneveld, J., Metz, J., Manders, W., Schalk, R., & Van Regenmortel, T. (2021). The contribution of professional youth work to the personal development and social participation of socially vulnerable youngsters: A Dutch longitudinal cohort study. *Child & Adolescent Social Work Journal*, 39(3), 361–373. doi:10.1007/s10560-021-00765-w
- Sonneveld, J., Metz, J., Manders, W., Schalk, R., & Van Regenmortel, T. (2022). Methodical principles and prevention-focused outcomes in professional youth work: A longitudinal analysis. *Journal of Social Work*, 22(4), 1056–1084. doi:10.1177/14680173211054713
- Sonneveld, J., Rijnders, J., Metz, J., Schalk, R., & Van Regenmortel, T. (2020). The contribution of professional youth work to the development of socially vulnerable youngsters: A multiple case study. *Children and Youth Services Review*, 118, 105476. doi:10.1016/j.childyouth.2020.105476
- Steenbeek, W., & Hipp, J. R. (2011). A longitudinal test of social disorganization theory: Feedback effects among cohesion, social control, and disorder. *Criminology*, 49(3), 833–871. doi:10.1111/j.1745-9125.2011.00241.x

- Stichting WIJ Groningen. (2022, 24 mei). *Jaarverslag 2021: Stichting WIJ Groningen*. Geraadpleegd op 5 juni 2023 van https://wij.groningen.nl/wp-content/uploads/2022_05_31-Jaarverslag-2021-defversie-vestigingsvastgesteld-voor-publicatie.pdf
- Todorović, D., Sieckelinck, S., Manders, W., van der Linden, J., & Timmerman, M. C. (2023). Developmental needs of adolescents in the online lifeworld in the context of youth work. *European Social Work Research, 1*(2), 165-182. doi:10.1332/OXMM1218
- Valkestijn, M., Bakker, P. P., Hilverdink, P. & Metz, J. (2015). *Jongerenwerk in beeld: Voor partners in de wijk*. Nederlands Jeugdinstituut. Geraadpleegd op 5 april 2023 van <https://www.nji.nl/sites/default/files/2021-05/%28320799%29-Jongerenwerk-in-beeld.pdf>
- Van Erve, N., Poiesz, M., & Veerman, J. W. (2005). Bejegening van cliënten in de jeugdzorg: een onderzoek naar relevante aspecten. *Kind En Adolescent, 26*(2), 83–90. doi:10.1007/BF03060946
- Walker, K. C., & Larson, R. W. (2006). Dilemmas of youth work: Balancing the professional and personal. *New Directions for Youth Development, 112*, 109–118. doi:10.1002/yd.196
- Walters, M. (2011). A general theories of hate crime? Strain, doing difference and self control. *Critical Criminology, 19*(4), 313–330. doi:10.1007/s10612-010-9128-2
- Winter, M. de. (2012). *Socialization and civil society: How parents, teachers and others could foster a democratic way of life*. [E-book]. Sense. doi:10.1007/978-94-6209-092-7
- Wittebrood, K. (2000). Buurten en geweldscriminaliteit: Een multilevel-analyse. *Mens En Maatschappij, 75*(2), 92-109. <https://ugp.rug.nl/MenM/article/view/18599/16075>

Bijlagen

Bijlage I Brief geïnformeerde toestemming

TOESTEMMING DEELNAME

Mijn naam is Lotte Groeneveld, en ik ben student sociologie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Ik voer deze kwalitatieve studie uit voor mijn scriptie ter afsluiting van mijn master. Deze studie gaat over de ervaringen van jongerenwerkers met de werkwijze binnen het jongerenwerk en op welke manier deze werkwijze bijdraagt aan criminaliteitspreventie. De gesprekken zullen gevoerd worden in een interviewsetting, waaraan jongerenwerkers deelnemen.

Uw deelname aan dit onderzoek betekent dat u door mij wordt geïnterviewd. Het interview duurt ongeveer tussen de 45-60 minuten. Voor nadere analyses zal er een geluidsopname worden gemaakt.

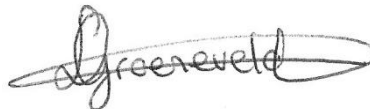
Ik zal de bevindingen van de gesprekken delen met de begeleider en referent vanuit de studie sociologie. De begeleider en referent hebben toegang tot de transcriptie van het gesprek waaruit de persoonlijke informatie wordt verwijderd. Met de deelname aan het onderzoek bent u zich er bewust van dat:

- U op ieder moment bij de onderzoeker mag aangeven te willen stoppen met uw deelname, zonder een reden te geven
 - U alle vragen die u niet wilt beantwoorden kunt overslaan
 - Stoppen met deelname of het niet beantwoorden van vragen geen negatieve gevolgen heeft
 - U tot 14 dagen na de afname van het interview kunt aangeven niet langer mee te willen werken aan het onderzoek. Dit geeft u aan door een mail te sturen naar de onderzoeker via het mailadres l.groeneveld@student.rug.nl
 - U anoniem blijft in de transcripties
 - De resultaten van het onderzoek alleen worden gebruikt voor deze masterscriptie
 - Als u akkoord gaat, er een geluidsopname wordt gemaakt van het gesprek
 - Uw deelname geheel vrijwillig is
 - Deze opname alleen toegankelijk is voor de onderzoeker (masterscriptiestudent)
 - De data veilig worden opgeslagen
 - Na afronding van het onderzoek de geluidsopnamen en transcripties worden vernietigd.
- Ja, ik wil meedoen aan het onderzoek en ben akkoord met bovenstaande informatie.
- Nee, ik wil niet meedoen aan het onderzoek.

Datum: _____

Uw handtekening: _____

L. Groeneveld

TOESTEMMING DEELNAME

Mijn naam is Lotte Groeneveld, en ik ben student sociologie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Ik voer deze kwalitatieve studie uit voor mijn scriptie ter afsluiting van mijn master. Deze studie gaat over de ervaringen van jongerenwerkers met hun werkwijze binnen het jongerenwerk. De gesprekken zullen gevoerd worden in een focusgroepsetting, waaraan verschillende jongerenwerkers deelnemen.

Uw deelname aan dit onderzoek betekent dat u door mij wordt geïnterviewd. De focusgroep duurt ongeveer 60 minuten. Voor nadere analyses zal er een geluidsopname worden gemaakt.

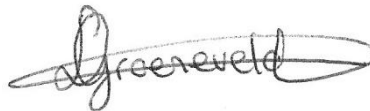
Ik zal de bevindingen van de gesprekken delen met de begeleider en referent vanuit de studie sociologie. De begeleider en referent hebben toegang tot de transcriptie van het gesprek waaruit de persoonlijke informatie wordt verwijderd. Met de deelname aan het onderzoek bent u zich er bewust van dat:

- U op ieder moment bij de onderzoeker mag aangeven te willen stoppen met uw deelname, zonder een reden te geven
 - U alle vragen die u niet wilt beantwoorden kunt overslaan
 - Stoppen met deelname of het niet beantwoorden van vragen geen negatieve gevolgen heeft
 - U tot 14 dagen na deelname aan de focusgroep kunt aangeven niet langer mee te willen werken aan het onderzoek. Dit geeft u aan door een mail te sturen naar de onderzoeker via het mailadres l.groeneveld@student.rug.nl
 - U anoniem blijft in de transcripties
 - De resultaten van het onderzoek alleen worden gebruikt voor deze masterscriptie
 - Als u akkoord gaat, er een geluidsopname wordt gemaakt van het gesprek
 - Uw deelname geheel vrijwillig is
 - Deze opname alleen toegankelijk is voor de onderzoeker (masterscriptiestudent)
 - De data veilig worden opgeslagen
 - Na afronding van het onderzoek de geluidsopnamen en transcripties worden vernietigd.
- Ja, ik wil meedoen aan het onderzoek en ben akkoord met bovenstaande informatie.
- Nee, ik wil niet meedoen aan het onderzoek.

Datum: _____

Uw handtekening: _____

L. Groeneveld

Bijlage II Interviewschema semigestructureerde interview

Introductie

- Welkom en bedankt voor de tijd
- Toestemming tutoyeren
- Aanleiding bijeenkomst: Dit interview betreft een onderzoek naar de ervaringen van jongerenwerkers in hun werkwijze en op welke manier deze werkwijze volgens de jongerenwerkers bijdraagt aan criminaliteitspreventie. Ik voer dit onderzoek uit voor mijn scriptie ter afronding van de master Sociologie aan de Rijksuniversiteit in Groningen.
- Bevestiging geïnformeerde toestemming en opname
- Duur bijeenkomst: tussen 45-60 min

Achtergrondinformatie

- Stadswijk: X
- Voorstellen:

Participant

- Jaren werkzaam:
- Geslacht (noteren):

Openingsvragen

1. Kun je mij vertellen hoe je in het jongerenwerk terecht bent gekomen?
 - Probes: opleiding, eigen ervaring in verleden, begeleiden van jeugd bij positief opgroeien
2. Hoe zou je de wijk waarin je werkt in het kort omschrijven?
 - Probes: samenstelling, sociaaleconomische status, cohesie, gebrek aan toezicht (ouders, school of andere volwassenen), problematische (sub)jeugdgroepen

Ik zou het graag met je hebben over het contact tussen jou als jongerenwerker en de jongeren...

3. Kun je mij vertellen hoe je in contact komt met jongeren in de wijk?
 - Probes: leefwereld jongeren, open benadering, vertrouwen, identificatie, ervaringskennis, online aanwezig
4. Hoe zou je jouw relatie met de jongeren in de wijk over het algemeen omschrijven?
 - Probes: perspectief professional-jongere, perspectief jongere-professional, rolmodelfunctie, gedeelde ervaringen

Introductie vier methoden aan de hand van fysieke kaarten

In eerder onderzoek naar jongerenwerk zijn vier methoden vastgesteld in het jongerenwerk, namelijk: groepswork, ambulant jongerenwerk (in de omgeving), individuele begeleiding en informatie en advies. Ik zou het met je willen hebben over deze methoden...

5. Op welke manier komen deze methoden volgens jou wel of niet terug in jullie werkwijze?
- Probes: groepswork, ambulant, individuele begeleiding, informatie en advies, (mogelijk combinatie van methoden)

Dan zou ik het nu graag willen hebben over jongeren in de wijk die neigen naar of zich al bevinden in de criminaliteit en hoe het jongerenwerk hiermee omgaat...

6. Wat krijg jij als jongerenwerker mee van jongeren die in aanraking komen met criminaliteit of neigen naar overlastgevend gedrag?
- Probes: soort overlastgevend en/of crimineel gedrag in de wijk, wat doen ze met dit gegeven, samenwerking instellingen (ouders/school/politie)
7. Hoe kan jongerenwerk volgens jou eraan bijdragen dat jongeren niet in de criminaliteit terecht komen?
- Probes: voorbeelden/ervaringen, rolmodelfunctie, ervaringskennis, stimuleren bijdrage leveren aan maatschappij/participatie, versterken van netwerk (thuissituatie, leeftijdsgenoten), hulp doelbereiking, meer toezicht

Gebruik van de fysieke kaarten met methoden

Dan wil ik het nu graag hebben over de vier methoden die we net hebben aangehaald binnen het jongerenwerk en de manier waarop deze methoden jongeren mogelijk weerhouden van crimineel gedrag...

8. Hoe draagt het jongerenwerk via deze methoden volgens jou eraan bij om jongeren te weerhouden van criminaliteit?
- Probes: geschiktheid per methode, voorkomen van criminaliteit, weer op juiste pad brengen
9. Als we specifiek ingaan op de groepsactiviteiten binnen het jongerenwerk, welke ervaring heb jij met groepswork en het vertonen van crimineel gedrag onder de jongeren die hieraan deelnemen?
- Probes: invloed leeftijdsgenoten (positief/negatief)

10. Hoe ervaar jij het bereiken van de jongeren die het grootste risico lopen om de criminaliteit in te gaan via (één van) deze methoden?
- Probes: wel/niet mogelijk, combineren (multimethodisch), suggesties verbetering

Afsluitende vragen

11. Wat is het meest waardevolle geweest dat je tot nu toe hebt bereikt met de begeleiding van de jongeren op dit vlak?
12. Wat hoop je nog te bereiken met één jongere of een groep jongeren die je nu begeleidt?

Slot

13. Hoe heb je dit interview ervaren?
- Probes: iets gemist, aanvullingen
14. Mocht ik na het terugluisteren van de opname nog informatie missen, mag ik je dan benaderen voor een vraag of aanvulling?
- Probes: contactgegevens
 - Bedanken voor de tijd
 - Vervolg van het onderzoek
 - Mogelijkheid geven om contact met mij op te nemen via l.groeneveld@student.rug.nl bij vragen of opmerkingen naar aanleiding van het interview.

Bijlage III Kaarten methoden

Groepswerk

(Sonneveld et al., 2019)

Individuele begeleiding

(Sonneveld et al., 2019)

Informatie & Advies

(Sonneveld et al., 2019)

Ambulant jongerenwerk

(Sonneveld et al., 2019)

Bijlage IV Interviewschema focusgroep

Introductie

- Welkom en bedankt voor de tijd
- Toestemming tutoyeren
- Aanleiding bijeenkomst: Deze focusgroep betreft een onderzoek naar de ervaringen van jongerenwerkers in hun werkwijze. Ik voer dit onderzoek uit voor mijn scriptie ter afronding van de master Sociologie aan de Rijksuniversiteit in Groningen.
- Bevestiging geïnformeerde toestemming en opname
- Duur bijeenkomst: 60 min

Achtergrondinformatie

- Stadswijk: X
- Voorstellen:

Participanten

- Jaren werkzaam:
- Geslacht (noteren):

Openingsvragen

1. Kunnen jullie mij vertellen hoe je in het jongerenwerk terecht bent gekomen?
 - Probes: opleiding, eigen ervaring in verleden, begeleiden van jeugd bij positief opgroeien
2. Hoe zouden jullie de wijk waarin je werkt in het kort omschrijven?
 - Probes: samenstelling, sociaaleconomische status, cohesie, gebrek aan toezicht (ouders, school of andere volwassenen), problematische (sub)jeugdgroepen

Ik zou het graag met jullie hebben over het contact tussen jou als jongerenwerker en de jongeren...

3. Kunnen jullie mij vertellen hoe je in contact komt met jongeren in de wijk?
 - Probes: leefwereld jongeren, open benadering, vertrouwen, identificatie, ervaringskennis, online aanwezig
4. Hoe zouden jullie je relatie met de jongeren in de wijk over het algemeen omschrijven?
 - Probes: perspectief professional-jongere, perspectief jongere-professional, rolmodelfunctie, gedeelde ervaringen

Introductie vier methoden aan de hand van fysieke kaarten

In eerder onderzoek naar jongerenwerk zijn vier methoden vastgesteld in het jongerenwerk, namelijk: groepswork, ambulant jongerenwerk (in de omgeving), individuele begeleiding en informatie en advies. Ik zou het met jullie willen hebben over deze methoden...

5. Op welke manier komen deze methoden volgens jullie wel of niet terug in jullie werkwijze?
 - Probes: groepswork, ambulant, individuele begeleiding, informatie en advies, (mogelijk) combinatie van methoden
6. Hoe draagt het jongerenwerk via deze methoden volgens jou eraan bij om jongeren te weerhouden van criminaliteit?
7. Als we specifiek ingaan op de groepsactiviteiten binnen het jongerenwerk, op welke manier zouden jullie de invloed van leeftijdsgenoten omschrijven tijdens het groepswork?
 - Probes: invloed leeftijdsgenoten (positief/negatief)

Afsluitende vragen

8. Wat is het meest waardevolle geweest dat jullie tot nu toe hebben bereikt met de begeleiding van de jongeren?
9. Wat hopen jullie nog te bereiken met één jongere of een groep jongeren die jullie nu begeleiden?

Slot

10. Hoe hebben jullie deze focusgroep ervaren?
 - Probes: iets gemist, aanvullingen
11. Mocht ik na het terugluisteren van de opname nog informatie missen, mag ik jullie dan benaderen voor een vraag of aanvulling?
 - Probes: contactgegevens
 - Bedanken voor de tijd
 - Vervolg van het onderzoek
 - Mogelijkheid geven om contact met mij op te nemen via l.groeneveld@student.rug.nl bij vragen of opmerkingen naar aanleiding van de focusgroep.

Bijlage V Codeboek

Thema	Subthema	Code	Type	Omschrijving	Voorbeeld
Methoden en multimethodisch handelen	Ervaring groepswerk	Ervaring groepswerk	Deductief	De participant geeft een beschrijving van groepswerk.	<i>"Ja, dat is eigenlijk de basis van ons werk. Wij doen activiteiten voor jongeren. Dat is groepswerk Dus ja, dat komt meerdere malen in de week terug bij ons. En ik denk ook dat hier ook de kern ligt van het jongerenwerk."</i>
		Gebruik van activiteiten	Deductief	De participant geeft een beschrijving van het gebruik van activiteiten in groepswerk.	<i>"Ja, het groepswerk is denk ik vooral leuke dingen aanbieden en zorgen dat ze op dat moment nou, even van de straat zijn en even wat anders aan hun hoofd hebben."</i>
		Gebruik van jeugdsoos	Deductief	De participant geeft een beschrijving van het gebruik van de jeugdsoos in groepswerk.	<i>"Dat is één keer in de week op woensdagavond hebben wij dat. En daar kunnen, dus dat is open inloop. Kunnen jongeren gewoon naartoe gaan en die horen vaak via-via wel. Nou, dat het er is."</i>
		Meidenwerk	Deductief	De participant geeft een beschrijving van het gebruik van meidenwerk in groepswerk.	<i>"Meiden natuurlijk ook, zat. Maar die zien wij op activiteiten waar regulier iedereen welkom is wat minder, maar bijvoorbeeld aparte meidenclub 's ook. Nou dat doen [twee vrouwelijke collega's] dan, [naam andere collega en naam stagiaire] die pakken de meiden clubs op."</i>
		Moeite om in contact te komen met de 12+ groep	Inductief	De participant geeft aan moeite te hebben de oudere doelgroep te betrekken bij het groepswerk.	<i>"Nou en voor 12 plus vinden we het heel moeilijk om die binnen te krijgen of om contact met ze te leggen, omdat vaak zijn ze ook weer niet buiten. Het is een bepaalde groep die veel buiten is. Heel veel ook niet of zijn niet hier, maar elders."</i>

	Redenen waarom andere doelgroep niet komt	Inductief	De participant geeft aan waarom bepaalde jongeren zich niet welkom voelen in groepswork.	<i>"Ja niet echt dat er iets gebeurt, maar gewoon dat ze zich dan niet fijn voelen in het bijzijn van die andere jongeren. Ja, ik begrijp het op zich ook wel weer, hè? Als je dan zelf naar vroeger kijkt, dan denk ik, ja, had je ook mensen wat daarbij je dacht van: als zij er zijn, dan ga ik daar niet heen. Zo heeft iedereen zijn voorkeuren daarin.."</i>
	Verschil jongens en meiden	Inductief	De participant geeft het verschil in gedrag tussen jongens en meiden aan.	<i>"Bij de meeste jongens kan je met 23 eindelijk eens een keer een normaal gesprek voeren, bij meiden gaat dat veel sneller."</i>
	Verschillende groepen jongeren deelname aan groepswork	Inductief	De participant geeft het aanbod per groep in het groepswork weer.	<i>"We hebben heel veel clubs, die zijn wel echt aangepast op leeftijd en op bepaalde bezittingen. We hadden een groep jongeren die eigenlijk net te jong waren voor de oudere doelgroep en net te oud voor de kleine doelgroep. Dus die vallen een beetje tussen wal en schip. Dus daar hebben ze ook op ingespeeld."</i>
Ervaring ambulant jongerenwork	Ambulant jongerenwork voor werving groepswork	Inductief	De participant geeft een voorbeeld hoe het ambulante jongerenwork bijdraagt aan deelnemen groepswork.	<i>"En dat bijvoorbeeld, als we een doel hebben dan doen we het ook wel. Ik zeg maar wat, we willen jongeren bereiken voor het voetbal. Maar we zijn op één plek en ze komen daar niet, dan kan het zijn dat we voor kiezen om een straatronde te doen, zodat we ze op straat gewoon dan kunnen vragen."</i>
	Outreaching jongerenwork	Inductief	De participant geeft een term voor ambulant jongerenwork.	<i>"Maar ambulant is natuurlijk altijd meer het outreachend jongerenwork zou ik dan zeggen. Dat is meer daarop af en dat doen we inderdaad tijdens straatrondes."</i>
	Preventief handelen jongerenwork	Inductief	De participant geeft aan hoe ambulant work bijdraagt aan preventie.	<i>"Dan staan ze bijvoorbeeld te hangen in een portiek, dan gaan we met ze in gesprek van: hé jongens, dit"</i>

				<i>is niet handig om hier te staan, ik zou ergens anders gaan staan. Of nou ja, dat soort gesprekken."</i>
	Straatronde	Deductief	De participant geeft een beschrijving van een straatronde.	<i>"Dus dat zijn ook mijn tactieken zeg maar, als ik iemand wil spreken, weet ik ongeveer, hè die tijd moet ik daar zijn of moet ik daar even langslopen want dit is zijn ritueel wat hij doet en waar hij heengaat. [participant lacht]"</i>
Ervaring individuele begeleiding	Ervaring individuele begeleiding	Deductief	De participant geeft een beschrijving van individuele begeleiding.	<i>"Dus ja, individuele begeleiding dat is meestal wanneer we echt zien dat de persoon afglijdt en die persoon geeft het zelf ook bij ons aan van: hé, ik zit nu een beetje in een probleempje, ik weet niet hoe ik hieruit kom. Dan uiteindelijk gaan wij ze helpen."</i>
	Functie jongerenwerker in individuele begeleiding	Inductief	De participant geeft een beschrijving van zijn rol in individuele begeleiding.	<i>"En ik ben dan meer voor de praat omdat ik een relatie met hem heb. Te kletsen dat hij van zich af kan kletsen en dat ik, als het lukt hem ook kan sturen in bepaalde richtingen. Dat je gewoon wat dichterbij hem staat. De school is vaak niet altijd de plek waar ze dat natuurlijk doen, ouders ook niet altijd, casemanagers ook soms."</i>
	Individuele begeleiding op initiatief van jongere	Inductief	De participant geeft aan hoe individuele begeleiding kan ontstaan.	<i>"En nu misschien 3 keer in het jaar of zo, dan appt ze nog: zullen we even afspreken, ik mis je. Nou dan gaan we even wandelen of iets doen en dan eigenlijk gewoon een beetje bijkletsen."</i>
	Individuele begeleiding op initiatief van WIJ	Inductief	De participant geeft aan hoe individuele begeleiding kan ontstaan.	<i>"Ja, ja ook. Mocht het zo zijn dat wij te vaak bijvoorbeeld bepaalde gedragingen zien van jongeren, spelen we daar wel op in."</i>
Ervaring informatie en advies	Ervaring met informatie en advies	Deductief	De participant geeft aan hoe informatie en advies terugkomt in haar werk.	<i>"En informatie en advies. Ja, Dat is gewoon het dagelijkse, dat doe je gewoon altijd. Op de soos, op straat, op het moment dat een ouder belt. Eigenlijk continu wel, straks zal ik ook wel weer een advies..."</i>

			<i>dat doe je eigenlijk automatisch wel en soms doe je dat wat meer."</i>
Ervaring ontvangst informatie en advies onder jongeren	Inductief	De participant geeft aan hoe jongeren omgaan met informatie en advies.	<i>"Ja, dat ligt eraan, hè. Als zij bijvoorbeeld zeggen van: ik wil stoppen met blowen. Dan kun je daar misschien samen mee aan het werk. Of dan kun je misschien een VNN inschakelen. Ja met andere dingen ook, ja ligt er net aan wat zij op dat moment willen."</i>
Informatie en advies thema's	Deductief	De participant geeft voorbeelden van thema's.	<i>"Of het nou over van die vape pennen is of over het dragen van wapens of over nou noem maar wat vragen over seks, van allerlei dingen."</i>
Informatie en advies tijdens de jeugdsoos	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van informatie en advies in groepsverband.	<i>"Maar het is ook een stukje dat we het brengen door op de groepsactiviteiten mensen langs te laten komen, zoals het GKB of seksuele voorlichting."</i>
Partijen die voorzien in informatie en advies	Inductief	De participant geeft aan wie de jongeren voorzien van informatie en advies.	<i>"Oh, dat doen we door een voorlichtingen te laten geven door... soms doen we het zelf, soms laten we externe collega's komen die dan hier komen vertellen over social media of de politie komt langs om daar iets over te vertellen. Of VNN komt langs als we zien dat er genoeg geblowd wordt of gevaped en dat hij daar iets over komt vertellen."</i>
Multimethodisch handelen	Deductief	De participant geeft aan dat er sprake is van gebruik meerdere methoden.	<i>"Ja, eigenlijk doen we dit allemaal, denk ik. Vroeger was het eigenlijk wel echt gewoon dit, groepswork, maar tegenwoordig is het toch wel eigenlijk dit hele pakket wel."</i>
Impact Covid	Inductief	De participant geeft de invloed van Covid op de werkwijze aan.	<i>"Hebben we in de coronatijd heel veel gedaan, dus toen hebben we eigenlijk ook wel heel veel contact gelegd met jongeren die misschien niet op de avondsoos kwamen, maar wel op straat zijn."</i>

Contact door begrip van leefwereld jongeren	Ervaring in contact komen met jongeren	Ervaring in contact komen met jongeren	Deductief	De participant geeft aan hoe hij in contact komt met jongeren.	<i>"Dat als jij gewoon in je eigen kloffie komt en lekker laagdrempelig bent en aanwezig kan zijn en dat er ook gewoon een deur is op een bepaalde avond die gewoon openstaat, ook voor hun."</i>
		Contact door aansluiten bij interesse jongeren	Deductief	De participant geeft aan hoe hij aansluit bij de interesses van jongeren.	<i>"Maar ook aansluiten, gewoon ernaast gaan zitten en niet altijd dit soort gesprekken hebben, maar gewoon over domme dingen lullen, grapjes maken, meelachen, voor de gek houden."</i>
		Contact door het gebruik van straattaal	Inductief	De participant geeft aan gebruik te maken van straattaal.	<i>"Dus ook direct een beetje zo praten, zoals zij dat doen."</i>
		Contact door jongere serieus nemen	Inductief	De participant geeft het belang van een jongere serieus nemen aan.	<i>"Ja serieus nemen. Dat dat vind ik eigenlijk normaal, maar heel vaak staan mensen gewoon...Dat er een afstand is, die er eigenlijk niet is."</i>
		Contact door kledingstijl	Inductief	De participant gebruikt de kledingstijl van jongeren in het contact.	<i>"Zie je iets aan kleding of wat dan ook, dan begin je daarover."</i>
		Contact door schoolbezoek	Inductief	De participant geeft aan dat schoolbezoeken bijdragen aan contact.	<i>"Dat doen we door de scholen in te gaan en ons gezicht daar te laten zie, met flyertjes van vakantieactiviteiten. [...] Dat doen we door gastlessen af en toe te verzorgen, als het gaat om dingen die aansluiten bij de leefwereld van de jeugd."</i>
		In contact komen met jongeren via leeftijdsgenoten	Inductief	De participant geeft aan hoe nieuwe contacten ontstaan via jongeren zelf.	<i>"Je bouwt wel een band met ze op en zo leer je ze vooral kennen en dan nemen ze ook wel weer vriendinnen mee of vrienden."</i>

	Inspelen op actualiteit in contact	Inductief	De participant geeft aan op welke manier hij inspeelt op actualiteiten.	<i>"Joh, heb je vandaag nog wat gedaan en dan babbel je daar wat over. Of soms dan klap ik er gewoon in van: Hebt gister ook Nederlands elftal gezien? Ik zeg maar wat, een voetbalwedstrijd of gewoon reageren op wat de afgelopen tijd heeft gespeeld."</i>
	Vanuit contact hulpvragen ophalen	Inductief	De participant geeft een voorbeeld hoe hulpvragen worden gesignaleerd na het eerste contact.	<i>"En dan kunnen we doorvragen van: oh, waarom werk je niet? Wat is er aan de hand? Kunnen we je ergens bij helpen? Oh, op school, heb je moeite ergens mee? Daar komt dan een heleboel uit."</i>
	Vragen stellen om in contact te komen	Inductief	De participant toont hoe hij informeert naar de jongeren.	<i>"Je gaat natuurlijk sowieso met ze in gesprek van: nou hè, hoe was je dag en waar houdt je je mee bezig? Dus nou ja, ene keer gaat het over naar school dan, de andere keer gaat het over voetbal."</i>
Belang van online jongerenwerk	Belang van online jongerenwerk	Deductief	De participant geeft het belang van online zijn aan.	<i>"Het is hun plek, het is waar zij zijn zeg maar. Het gebeurt nog te weinig. Ik denk dat het kwartje steeds meer gaat landen dat het op die manier wel echt nodig is."</i>
	Inzet onlinewereld jongerenwerk	Inductief	De participant deelt een ervaring met online contact.	<i>"En jongeren weten je te bereiken gewoon als er iets is, dan merk je toch dat ze dat via Snapchat doen. Niemand belt mij bijna, iedereen belt me via Snapchat of stuurt mij een bericht via Snap."</i>
	Voorkeur online platform onder jongeren	Inductief	De participant geeft aan welk platform populair is onder jongeren.	<i>"Ja met Snapchat is het puur ...Nou de jeugd gebruikt WhatsApp bijna niet meer, daar kijken ze niet naar. 9 van de 10 jongeren hebben ook helemaal geen WhatsApp meer. Die zetten alles nu op Snapchat, omdat Snapchat is: je stuurt het, je haalt het weg en het is weg."</i>

Ervaring met opbouwen vertrouwensrelatie	Activiteiten voor opbouwen vertrouwensrelatie	Inductief	De participant geeft aan hoe deelname aan activiteiten de relatie bevorderen.	<i>"Of even met ze gaan voetballen of dat je ze uitnodigt om andere dingen met je te doen. Of dat je ze uitnodigt voor de vakantie activiteiten waar ze aan mee kunnen doen."</i>
	Belang van niet oordelen	Inductief	Participant geeft een voorbeeld van een situatie waarin hij geen oordeel heeft.	<i>"Want als ze hier nu komen, ondanks dat ze problematisch zijn, mogen ze wel naar binnen mits ze zich houden aan de gedragsregels. De deur staat altijd open, ongeacht wat ze hebben gedaan. Dus dat is het mooie."</i>
	Belang van wie je bent als jongerenwerker	Deductief	De participant geeft aan dat persoonlijkheid deel uitmaakt van de relatie.	<i>"Het is allemaal vrijwillig dus we hebben niet echt, echt iets om in te zetten ofzo, behalve onszelf."</i>
	Beschikbaarheid voor opbouwen vertrouwensrelatie	Inductief	De participant geeft aan beschikbaar te zijn voor de jeugd.	<i>"Want dat wil ik ook meegeven: als er wat is, kan je altijd bij mij terecht."</i>
	Betekenis jongerenwerker in leven jongere	Deductief	De participant welke rol hij heeft in het leven van jongeren.	<i>"Ja, dat ze ons wel vertrouwen en dat ze, ik heb ook eens gehoord dat ze ons als soort rolmodellen zien."</i>
	Bijdrage gedeelde ervaring tussen jongere en jongerenwerker in relatie	Deductief	De participant geeft aan hoe ervaring kan bijdragen aan de relatie.	<i>"Nou, ik denk in het werk wat wij doen, dat je wel toch ook enigszins een eigen ervaring privé of vanuit het verleden moet hebben om bepaalde mensen te kunnen begrijpen."</i>
	Consistentie voor opbouwen vertrouwensrelatie	Inductief	De participant geeft aan dat duidelijkheid bijdraagt aan de relatie.	<i>"Ben wel heel duidelijk, dus ze weten waar ze aan toe zijn bij mij, dat."</i>
	Gevoel van herkenning dat bijdraagt aan relatie	Deductief	De participant geeft een voorbeeld van een situatie waar herkenning zich voordoet.	<i>"Sommige schrikken wel. Zo van: hè, hoe kan dat? Want ja ik zeg: maar, ik heb dit ook wel gedaan en dat. Oh ja, ja?"</i>

Samenwerkings partners	Beleid WIJ	Tijd als voorwaarde opbouwen vertrouwensrelatie	Inductief	De participant geeft aan dat een band opbouwen tijd kost.	<i>"En ja, dat duurt lang voordat je over het algemeen echt een band hebt opgebouwd, dus dat is echt investeren."</i>
	Organisaties en instellingen	Beleid WIJ	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van beleid van organisatie.	<i>"Dus toen is de soos dichtgegooid en die is dicht gebleven van augustus tot de herfstvakantie."</i>
		Eigen keuze team jongerenwerkers	Inductief	De participant geeft aan dat er verschillen in visie kunnen zijn per team.	<i>"Want in [naam andere stadswijk] is dat wat meer een grijs gebied, wat mij ook trekt."</i>
		Op jonge leeftijd bekend worden met WIJ	Inductief	De participant geeft aan dat WIJ eerder onder de aandacht komt dan het jongerenwerk.	<i>"[...] jongeren al vroeg oppikt en vroeg weten wie wij zijn en dat wij hun kennen."</i>
		Samenwerkingspartners extern	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van samenwerking.	<i>"[...] met alle betrokken instanties van Veiligheidshuis tot leerplicht tot, met onze expertise zitten we allemaal om de tafel."</i>
	Samenwerking team andere stadswijk	Inductief	De participant geeft aan hoe samenwerking met andere teams eruit ziet.	<i>"Dus vanuit elke wijk zitten twee jongerenwerkers daar en die thema 's bedenken we met elkaar, die wij belangrijk vinden."</i>	
	Contact tussen jongerenwerkers en ouders	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van contact met ouders.	<i>"De ouders natuurlijk er ook bij betrekken en die er bewust van laten worden, waar de kinderen eigenlijk mee bezig en vragen of zij ondersteuning hebben."</i>	
	Contact tussen jongerenwerkers en politie	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van contact met de politie.	<i>"Maar het is vaak wel, bijvoorbeeld de politie komt met zorgen en wij kennen die jongeren wel goed, dat wij bijvoorbeeld zeggen: we vragen wel of die jongere een keer met ons in gesprek wil of er zit al hulpverlening in."</i>	

Rol van methoden in criminaliteitspreventie	Contact tussen jongerenwerkers en school	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van contact met school.	<i>"Ook met school kunnen we ook korte lijntjes hebben. Dat we gewoon contactpersoon hebben vanuit WIJ op de scholen."</i>
	Informatie criminaliteit			
	Manier van meekrijgen criminaliteit	Inductief	De participant geeft aan hoe jongerenwerkers criminaliteit meekrijgen.	<i>"Wat ik net vertelde dat je filmpjes krijgt, dat je verhalen te horen krijgt van wat er gebeurd is afgelopen tijd."</i>
	Voorzichtig met delen informatie	Inductief	De participant geeft aan een afweging te maken in het delen van informatie.	<i>"Niet alles wat wij horen, zetten we erin, maar als we denken, dit is niet schadelijk voor onze relatie met de jongeren, dan zetten we dat er ook in."</i>
	Transparantie over handelen richting jeugd	Inductief	De participant geeft het belang van open communiceren aan.	<i>"Ja, het belangrijkste is dat je altijd transparant blijft. Dat je zegt wat je doet, en doet wat je zegt. Nou dan kan het alsnog in hun ogen fout zijn of fout gaan, maar eigenlijk weten ze wel beter."</i>
	Bijdrage ambulante jongerenwerk aan criminaliteitspreventie	Inductief	De participant geeft aan hoe ambulante jongerenwerk wordt ingezet om jongeren te weerhouden van delinquent gedrag.	<i>"Ja, dat is dus, ambulante zie ik dan voornamelijk als er overlast is of dat soort dingen, hè, dan gaan we eropaf. Dan staan ze bijvoorbeeld te hangen in een portiek, dan gaan we met ze in gesprek van: hé jongens, dit is niet handig om hier te staan, ik zou ergens anders gaan staan. Of nou ja, dat soort gesprekken."</i>
Bijdrage groepswork aan criminaliteitspreventie	Inductief	De participant geeft aan hoe groepswork wordt ingezet om jongeren te weerhouden van delinquent gedrag.	<i>"Ja, het groepswork is denk ik vooral leuke dingen aanbieden en zorgen dat ze op dat moment nou, even van de straat zijn en even wat anders aan hun hoofd hebben. Dat kan dan ook even net het enige positieve zijn wat ze nog hebben in die week."</i>	
Negatief gedrag in groepswork	Deductief	De participant geeft een voorbeeld van de negatieve invloed in de jeugdsoos.	<i>"Want er waren een paar jongeren hier binnen en ik merkte dan wel als het hier grimmig werd."</i>	

	Jongeren spreken elkaar aan op negatief gedrag	Deductief	De participant geeft een voorbeeld waarin jongeren elkaar corrigeren.	<i>"Nou, je hebt enkelingen die opstaan. Dus die aanspreken en die zeggen van: doe eens even normaal joh. Dat ga je toch niet hier doen?"</i>
	Jongere gebruiken als positief rolmodel	Inductief	De participant laat zien hoe jongeren een voorbeeld voor anderen kunnen zijn.	<i>"Hun ook de dingen te laten doen, zodat ze zelf denken van: oh hé, ik mag helpen of ik mag iets anders tofs doen."</i>
	Bijdrage individuele begeleiding aan criminaliteitspreventie	Inductief	De participant geeft aan hoe individuele begeleiding wordt ingezet om jongeren te weerhouden van delinquent gedrag.	<i>"Ze krijgen begeleiding van ons om goed met elkaar om te gaan. Als het niet lukt dan word je gecorrigeerd. Ik denk dat dat zeker bijdraagt en ik denk dat daardoor die individuele begeleiding ook bij kan dragen aan succeservaringen."</i>
	Bijdrage informatie en advies aan criminaliteitspreventie	Inductief	De participant geeft aan hoe informatie en advies wordt ingezet om jongeren te weerhouden van delinquent gedrag.	<i>"Of je gaat groeps-themagerichte dingen organiseren, waarvan jij eigenlijk de geruchten wel krijgt, dat speelt heel veel en dan ga je themagericht dingen bieden."</i>
Risicjongerenoverleg	Risicjongerenoverleg	Inductief	De participant beschrijft een risicjongerenoverleg.	<i>"Ja als de jongeren veel overlast geven, wordt er uiteindelijk een groepsscan gemaakt en daar wordt een problematische jeugdgroep van in kaart gebracht."</i>
	Plus-min-mee methode	Inductief	De participant beschrijft de plus-min-mee methode.	<i>"En het heeft puur te maken met dat je daarin een hele groep analyseert en kijkt van: oké, die heeft deze rol, die heeft die rol en dat is een meeloper."</i>
	Uitleg problematische jeugdgroep	Inductief	De participant geeft aan wat hij onder een problematische jeugdgroep verstaat.	<i>"Ja ja, wat versta je onder de problematische jeugdgroep? Voor ons is dat eigenlijk een beetje jongeren die voor overlast zorgen en waar van alles omheen speelt."</i>

	Kenmerken jongeren problematische jeugdgroep	Inductief	De participant geeft aan wat een problematische jongeren beweegt	<i>"De doelgroep moet zich wel laten zien, status hebben of weet ik veel. Waar ze mee bezig zijn, waar ze mee lopen, hoe ze zich voor de buitenwereld aankleden en dergelijke."</i>
	Negatief gedrag in groepsverband	Deductief	De participant geeft een voorbeeld van het ontstaan van negatief gedrag.	<i>"Ja, een negatieve kant is inderdaad dat ze ook voorbeelden zien van personen die wel overlast veroorzaken."</i>
	Andere jeugd kan niet bereikt worden door problematische leeftijdsgenoten	Inductief	De participant omschrijft het effect van problematische jongeren op het bereik.	<i>"En misschien zijn er ook nog wel andere groepen die niet komen omdat we deze groep binnen hebben."</i>
	Rol van straathoekwerk	Inductief	De participant geeft weer wat de toegevoegde waarde van straathoekwerk is.	<i>"Maar straathoekwerk, dat is vanuit het WIJ team, deels echt wel gelinkt aan jongerenwerk, die doen hier veel meer in. Die zijn echt op straat. Die doen straatrondes 's avonds, 's middags straatrondes. Weekend doen ze straatrondes gewoon om contact te leggen."</i>
	Oudere doelgroep meer contact met straathoekwerk	Inductief	De participant beschrijft de doelgroep van een straatcoach.	<i>"De wat oudere jeugd, die zijn 's avonds altijd op straat, op straatronde kom ik ze tegen."</i>
	Verschil jongerenwerk en straathoekwerk	Inductief	De participant geeft een verschil tussen de straatcoach en jongerenwerker.	<i>"Ambulant jongerenwerk dat is eigenlijk al het werk wat wij doen voor die jongeren, want wij hebben geen interne diensten."</i>
Reikwijdte jongerenwerk	Jongerenwerk niet toereikend	Inductief	De participant geeft een voorbeeld waarin jongerenwerk niet meer kan bijdragen.	<i>"Terwijl...of het is te ver al en je kan niet meer sturen en dan is het toch echt dat de politie in moet grijpen en dat het andere gevolgen heeft."</i>

	Effect jongerenwerk later pas zichtbaar	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van het indirecte effect van jongerenwerk.	<i>"Dus als ze denken over 10 jaar, dan denken ze van: dat was echt tof, dat hun dat hebben geregeld."</i>
	Intrinsieke motivatie noodzakelijk	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van de nodige wil om te veranderen.	<i>"Ja, ik spreek hem nog wel om de week of zo. Maar, het ligt wel bij hem. Ik heb al zo lang geprobeerd om met hem weer voor een studie in te schrijven en dat soort dingen. Uiteindelijk moet hij het doen."</i>
	Rol van ouders in criminaliteitspreventie	Inductief	De participant geeft aan dat de ouders ook nodig zijn voor verandering.	<i>"Wat zou je toch nog willen doen en ook proberen dan ouders daar weer bij te betrekken en het netwerk eromheen."</i>
	Tekort aan tijd	Inductief	De participant geeft aan dat tijd een obstakel is in wat qua hulverlening nodig zou zijn.	<i>"En dan merk je toch wel vaak dat wij als jongerenwerker, daar dan niet volledig de tijd voor hebben. We hebben daar tot een bepaalde hoogte de tijd voor, maar wij zijn niet een langdurige hulverlening. Dus ik kan eigenlijk niet 5 jaar lang iemand 2/3 keer in de week individueel spreken."</i>
Mogelijkheden sturen	Alternatieven bieden	Inductief	De participant geeft aan hoe hij een alternatief biedt.	<i>"Nou, het lukte hem niet om uit moeilijke situaties te zijn van: nou ja, kom anders gewoon elke middag bij mij meehelpen."</i>
	Belang van relatie jongerenwerker en jongere in criminaliteitspreventie	Inductief	De participant geeft het belang van de relatie aan.	<i>"Ons werk bestaat voor 90% uit vertrouwen dat je bouwt met die jongens. Als je dat niet hebt, of als zij het gevoel hebben dat ze je niet kunnen vertrouwen of wat dan ook, dan kan je alvast inpakken."</i>
	Beschikbaarheid jongerenwerkers als criminaliteitspreventie	Inductief	De participant ziet zijn beschikbaarheid als manier jongeren te weerhouden van keuzes.	<i>"Ik denk toch wel de beschikbaarheid. Dat ze weten dat ik er nog altijd sta, ondanks dat ik misschien niet goedkeur wat ze allemaal hebben gedaan. Maar ik ben daar voor ze. Ja, ze kunnen mij dag en nacht en in het weekend ook altijd wel bellen. [...]"</i>

Bijdrage jongerenwerk aan voorkomen van criminaliteit	Inductief	De participant geeft aan welke toegevoegde waarde het jongerenwerk heeft.	<i>"Wij zijn zo belangrijk in de wijk, die jongerenwerkers. Want een politie zou dat nooit redden. Ten eerste hebben ze de capaciteit niet, alles wat in uniform is, dat werkt niet. [...]"</i>
Blijvend in gesprek gaan	Inductief	De participant ziet praten als een manier om jongeren op andere gedachten te krijgen.	<i>"Dus ja wel gewoon korte lijntjes met en ouders en politie en van alles, maar ook vooral met de jongeren zelf veel in gesprek gaan."</i>
Consequentie van gedrag meegeven	Inductief	De participant geeft een voorbeeld hoe hij consequenties communiceert.	<i>"Ja gewoon, ze alle feiten op de neus drukken ook, maar ook gewoon het gedrag wat je van ze ziet direct meegeven. Continu direct een soort bewustwording te geven van: waar ben je mee bezig man, welke kant wil je op?"</i>
Ervaren mogelijkheid jongeren met grootste risico te bereiken	Inductief	De participant geeft aan of/hoe het mogelijk is risicjongeren te bereiken.	<i>"En dat is door gesprek en voorbeelden te laten zien van hoe dat helemaal misgaat en proberen een perspectief te bieden."</i>
Grenzen stellen voor het bevorderen van veiligheid	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van veiligheid waarborgen op de soos.	<i>"Gewoon van nou, dat je veiligheid hebt gecreëerd op de soos. Dat niet iedereen de hele tijd, ik zeg maar wat, loopt te stoeien en te vechten, dus dat onder de jongeren daarin dan zich ook veilig voelen."</i>
Inzicht geven in eigen kunnen	Inductief	De participant geeft het belang van zelfvertrouwen krijgen aan.	<i>"Maar dat ze in zichzelf gaan geloven. Ja, dat eigenlijk. Dat ze de goede kant van zichzelf gaan zien en in zichzelf gaan vertrouwen."</i>
Omgang jongerenwerkers met	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van een reactie	<i>"En nu merk je wel een beetje na wat er gebeurd is op straat, dat een gedeelte ook naar de straat is gegaan en sommigen proberen hier wel een beetje</i>

overlastgevend of crimineel gedrag		overlastgevend/crimineel gedrag.	<i>het mannetje te zijn, maar daar gaan we dan weer heel erg mee in gesprek."</i>
Signalerende functie jongerenwerk	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van aandacht geven aan signalen.	<i>"Soms dan doen we een signaal op en dat we denken van nou dat is even een puntje van aandacht. Want als we dit op zijn beloop laten gaan, dan gaat dat misschien niet goed komen."</i>
Toekomstperspectief bieden	Inductief	De participant geeft aan hoe hij de jongere laat nadenken over de toekomst.	<i>"[...] en ze alternatieven bieden, talenten als ze die hebben, die kunnen laten ontwikkelen. Zodat ze iets anders krijgen dan dat."</i>
Veel aanwezig zijn	Inductief	De participant ziet zijn aanwezigheid in de wijk als mogelijkheid om te sturen.	<i>"Je moet eigenlijk een gedeelte van hun belevingswereld worden. Dus net zoals je op straat loopt en je ziet een bus, dan denk je: oké, de bus die komt hier, die hoort hier. En als ik als jongerenwerker elke dag door de deur de wijk loop en ik spreek jongens aan, elke dag weer, dan op een gegeven moment hoor ik bij die omgeving en dan word je heel anders geaccepteerd. "</i>
Waarderen van vooruitgang	Inductief	De participant geeft een voorbeeld van hoe hij de inzet van een jongere waardeert.	<i>"Ik zeg niet: kom op jongen, lamzak! Nee, dat niet. Gewoon laat ze zelf een keer en als het een keer niet lukt: het lukt echt niet [naam participant], mag ik stoppen? Tuurlijk, mag je stoppen, maar het was goed dat je bent gekomen. Goed dat je er was."</i>
